

OPENBARE VERGADERING VAN 19 juli 2017

Voorzitter: de heer P.E.J. den Oudsten

Aanwezig: de dames K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), W. Paulusma (D66), F. Woudstra (D66), M. van Duin (SP), L.R. van Gijlswijk (SP), C. Bloemhoff (PvdA), S.M. Brouwer (PvdA), P. Brouwer (GroenLinks), G. Chakor (GroenLinks), F.T. Folkerts (GroenLinks), S.A. Koebrugge (VVD), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), A.M.J. Riemersma (Stadspartij), M.E. Woldhuis (100% Groningen) en de heren, K.D.J. Castelein (D66), J.H. Luhoff (D66), C. Schimmel (D66), A.J. Wonink (D66), E. Zirkzee (D66), D. Brandenburg (SP), J.P. Dijk (SP), B. de Greef (SP), W.H. Koks (SP), M. van der Laan (PvdA), J.P. Loopstra (PvdA), D.S. Ruddijs (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), M.D. Blom (VVD), J.R. Honkoop (VVD), A. Sijbolts (Stadspartij), M. Bolle (CDA), R. Lamers (CDA), H.P. Ubbens (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), A.P.M. Banach (Student en Stad), R.J. Lammers (Student en Stad) en G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

Afwezig m.k.: de heer D.J. van der Meide (PvdA)

Griffier: de heer A.G.M. Dashorst

Secretaris: dhr. W.T. Meijer

Wethouders: de heren P.S. de Rook (D66), T. Schroor (D66), J.M. van Keulen (VVD), R. van der Schaaf (PvdA) en M.T. Gijsbertsen (GroenLinks)

1. Opening en mededelingen

1.a: Vaststelling agenda

De VOORZITTER: De vergadering is geopend. Er is bericht van verhindering binnengekomen van de heer Van der Meide. Wij beginnen deze vergadering, die gedomineerd zal worden door de voorjaarsbrief van het college, met een interpellatie over het SodM-rapport over geothermie.

2. Rondvraag en interpellaties

2.a: Aanvraag interpellatie n.a.v. rapport SodM over geothermie

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja dank u, voorzitter. Afgelopen week publiceerde het Staatstoezicht op de Mijnen een rapport over de staat van de geothermie-sector in Nederland. In dit rapport zette het SodM een aantal kritische kanttekeningen bij de ontwikkeling van geothermie in Nederland in het algemeen, maar ook twijfels die het SodM zou hebben bij de risico's van winning van aardwarmte in de buurt van het Groninger gasveld. Daardoor kan snel het beeld ontstaan dat geothermiewinning risicovol is en dat het stadsbestuur en de raad deze risico's niet hebben meegewogen. Dit interpellatiedebat is aangevraagd om duidelijkheid te verschaffen over de invloed van dit rapport op het project maar ook om het college nogmaals de mogelijkheid te bieden uit te leggen hoe het met de risico's van het geothermieproject is omgegaan.

Vanaf het begin heeft mijn fractie, maar dat geldt denk ik ook voor veel andere fracties in deze raad, gevaagd naar de mogelijke risico's. Juist vanwege deze risico's is bijvoorbeeld in januari 2016 een expertmeeting georganiseerd, waar experts op het gebied van onze ondergrond hun visie hebben gegeven op de mogelijke risico's bij winning van aardwarmte op deze locatie bij Zernike. Daarin zijn de risico's die het SodM noemt allemaal besproken en heeft WarmteStad aangegeven hoe hiermee wordt omgegaan. Daarnaast zijn er de afgelopen jaren door verschillende onafhankelijke bureaus onderzoeken gedaan naar de risico's van dit project. Uiteindelijk is het voor onze fractie duidelijk dat we niet met dit project doorgaan als blijkt dat door de winning van aardwarmte aardbevingen kunnen worden veroorzaakt. Maar hierover weten we pas meer als er een eerste boring is gedaan. De wethouder heeft ook al eerder aangegeven niet verder te willen met de winning van aardwarmte als er aardbevingen door veroorzaakt

kunnen worden. Dus daarover is nu geen onduidelijkheid maar er was ook geen onduidelijkheid over toen we de beslissing namen, juni 2016.

Vanmorgen ontvingen we al een uitgebreide schriftelijke reactie op de vragen die gesteld zijn naar aanleiding van het rapport van het SodM maar we willen graag dat de wethouder ook hier in deze raad nog eens reageert op onze vragen. Kan de wethouder nogmaals ingaan op de manier waarop de door het SodM geschetste risico's zijn verwerkt? Is er nu wel of geen sprake van nieuwe informatie of nieuwe inzichten op het gebied van de risico's van geothermie? Op welke wijze is het SodM tot op heden betrokken geweest bij dit project? En uiteindelijk misschien wel de belangrijkste vraag: wat zijn de gevolgen van dit rapport voor het project en welke afspraken worden nu gemaakt met het SodM?

Daarnaast heeft onze fractie nog een aanvullende vraag. In de reactie van het college is te lezen dat er overleg is geweest met het SodM over het monitoringsysteem. Maar in het rapport wordt er desondanks gesteld dat er bij bevingen aansprakelijkheidsdilemma's kunnen ontstaan. Hoe moeten wij dit interpreteren? Het SodM noemt namelijk niet dat er via monitoring duidelijkheid kan ontstaan. Dus of het SodM negeert dit feit in het rapport, of het meent dat er blijkbaar ook met zo'n monitoring geen volledige duidelijkheid kan ontstaan over de aansprakelijkheid bij een eventuele beving. Daarop graag nog antwoord.

De VOORZITTER: Ik kijk even rond. De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja dank u wel, voorzitter. Niet aflatend is onze bevolking woedend. Woedend dat Den Haag ons niet beschermt tegen aardbevingen en schade niet afhandelt. Woedend op de NAM waar we keer op keer door gepiepeld worden. Woedend dat zowel het Rijk als de NAM negeren wat jaren van onzekerheid doen met het leven van mensen. Tegen deze achtergrond is het niet raar dat de aardwarmte snel past in het rijtje gaswinning en megawindmolens. Weer wroeten in de aardbodem wekt terecht wantrouwen. Draagvlak onder de bevolking voor aardwarmte als bron van schone, veilige en betaalbare energie, is voorwaarde voor het slagen van de winning. Tegen de achtergrond van de aardbevingen ontstaat draagvlak niet zomaar. Daarvoor zijn het langdurig betrekken van mensen bij aardwarmte, bij deze vorm van energiewinning, het luisteren naar hun zorg en twijfels en daarop antwoord bieden onmisbaar. Aan die communicatie heeft het naar ons idee het laatste jaar ontbroken. Vorig jaar rond deze tijd hebben we het besluit genomen en sindsdien is het stil rondom aardwarmte. Naar buiten toe is nauwelijks een woord gewisseld, laat staan naar de bewoners van Paddepoel en Selwerd. Zij wonen immers het dichtst bij de boorput, zij zijn de eersten die van aardwarmte gebruik zouden maken. Zie ook onze schriftelijke vragen van een tijdje terug. Als je niets doet, word je kwetsbaar. Kwetsbaar voor indianenverhalen. Wat gaat het college doen om draagvlak voor aardwarmte bij onze bevolking mogelijk te maken?

En voorzitter, als dan afgelopen vrijdag in de radio-uitzending van RTV Noord de wethouder wordt aangehaald, die geen trillingen belooft, riekt dat sterk naar 'Gaat u maar slapen'. Dan laait de argwaan weer op. Mensen hebben geruststellende beloftes al vaak genoeg niet ingelost gezien. Daardoor wek je de indruk dat het gaat over een geitenwollensokkenplannetje of het grootkapitaal en niet om mensen. Voorzitter, de boodschap moet zijn: we hebben alle denkbare voorzorgsmaatregelen getroffen. Ons meetsysteem waarschuwt ons voordat er trillingen optreden en dan draaien we direct de kraan dicht. Is het college dat met ons eens?

En verder voorzitter: onze sterke troef in de veiligheid is dat wij, de gemeenteraad van Groningen, aan de knoppen zitten. Niet een ver-weg-minister of een multinational als de NAM, die alleen maar op winstmaximalisatie zit. Wij zijn de baas en dat is de grootste veiligheidsgarantie.

Wij dienen twee moties in. Eén om nog eens te bevestigen dat deze raad van stap tot stap aan de knoppen zit en de andere, waarmee deze raad het staatstoezicht graag wil horen over zijn rapport. Want voorzitter, wil je de bevolking meekrijgen, dan is transparantie voorwaarde. Met de Haagse kamertjes en NAM-directiekantoren hebben we al slechte ervaringen genoeg. Dank u wel.

Motie 1: Vinger aan de aardwarmtepolen (SP CDA)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 19 juli 2017 besprekende het project Geothermie naar aanleiding van het rapport van het Staatstoezicht op de Mijnen,

constaterende dat:

- de gemeente Groningen via het nutsbedrijf WarmteStad aardwarmte gaat produceren om de CO2-doelstellingen te realiseren en energie betaalbaar te houden;
- daartoe een raadsbesluit is genomen op 8 juni 2016;

- onderdeel van de aardwarmte aanpak is het doen van twee boringen en het ondergronds rondpompen van water;
- ten gevolge van de jarenlange slechte ervaringen met aardgaswinning en de daarmee gepaard gaande aardbevingen stad en ommeland zeer argwanend staan tegen alle werkzaamheden die de ondergrond kunnen verstoren;

overwegende dat:

- veiligheid in de zin van voorkomen van verstoring van de ondergrond ten gevolge van de winning van aardwarmte voor alles gaat;
- draagvlak onder de bevolking voor de winning van aardwarmte onmisbaar is in het bereiken van de CO2-doelstellingen;
- de gemeente c.q. WarmteStad in de voorbereiding een aantal experts heeft geconsulteerd die allen de kans op trillingen minimaal achten, doch niet volledig uitsluiten;
- de boringen en start productie stapsgewijze plaatsvinden waar bij de volgende stap pas gezet wordt als tussentijdse test geen verstoring van de ondergrond aangeven;
- gedurende de boor- en productieperiode een meetsysteem (TLS) wordt gebruikt dat signaleert voordat trillingen optreden;

verzoekt het college:

- de raad te informeren over het resultaat van elke stap (eerste boring-tweede boring-productie) alvorens de volgende te zetten;
- tijdens de gehele productie jaren de raad direct te informeren in het geval het meetsysteem daartoe aanleiding geeft.

Motie 2: Een gewaarschuwde raad ... (SP, Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 19 juli 2017 besprekende het project Geothermie naar aanleiding van het rapport van 't Staatstoezicht op de Mijnen,

constaterende dat:

- de gemeente Groningen via het nutsbedrijf WarmteStad aardwarmte gaat produceren om de CO2-doelstellingen te realiseren en energie betaalbaar te houden;
- daartoe een raadsbesluit is genomen op 8 juni 2016;
- het Staatstoezicht op de Mijnen een rapport heeft uitgebracht onder de titel 'Staat van de sector Geothermie';
- in dit rapport een aantal kritische kanttekeningen staat opgenomen over de winning van aardwarmte in z'n algemeenheid;
- daarbij is tenminste een opmerking specifiek van belang voor de Groningse situatie: een gebied met verhoogde kans op aardbevingen.

overwegende dat:

- veiligheid in de zin van voorkomen van verstoring van de ondergrond ten gevolge van de winning van aardwarmte voor alles gaat;
- draagvlak onder de bevolking voor de winning van aardwarmte onmisbaar is in het bereiken van de CO2-doelstellingen;
- de gemeenteraad van Groningen politiek verantwoordelijk is voor de winning van aardwarmte en daarom bevindingen van ter zake doende experts waaronder het Staatstoezicht tot zich moet nemen;
- het Staatstoezicht geen analyse geeft van het Groningse aardwarmteproject en mogelijke risico's op verstoring van de ondergrond;

verzoekt het college:

- het Staatstoezicht op de Mijnen uit te nodigen voor een expertmeeting op korte termijn met de raad en college om te vernemen wat het rapport betekent voor de Groningse situatie.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wie mag ik het woord geven? De heer Loopstra.

De heer LOOPSTRA (PvdA): Dank u, voorzitter. Onze fractie heeft zich altijd positief opgesteld inzake de invoering van aardwarmte in onze gemeente. Het is een van de instrumenten die ons doel om in 2035 energieneutraal te zijn, een stap dichterbij brengt. Als PvdA-fractie zijn wij vanaf het begin betrokken geweest bij het project. Er is in de twee jaar voorafgaand aan de besluitvorming op zorgvuldige wijze door het college gehandeld, vinden wij. Een excursie naar Dordrecht en Pijnacker, talloze commissievergaderingen en ook nog een expertmeeting, op initiatief van het CDA. Uitgebreid hebben wij

het gehad over de voorwaarden waaronder het project van WarmteStad van start kon gaan. Zelf heb ik nog samen met collega Koks een bezoek gebracht aan WarmteStad om nog nadere informatie in te winnen. Deze zorgvuldigheid blijkt ook uit de brief die we hedenochtend hebben ontvangen van het college. Een van de voorwaarden waaraan voldaan moest worden was natuurlijk de voorwaarde dat de kans op een aardbeving nagenoeg nihil is bij het gebruik van aardwarmte in onze stad. Wij zijn overtuigd geraakt door de talloze experts die geraadpleegd zijn en de introductie van het stoplichtsysteem dat in werking treedt, voorafgaand aan de kleinste trillingen. Ook is er in al die jaren voorafgaand aan de besluitvorming naar onze informatie altijd contact geweest met de toezichthouder. Daarom zijn we ook hoogst verbaasd over het rapport van de toezichthouder. Wij snappen niet dat deze, een dik jaar na het besluit om aardwarmteproject te starten, met dit standpunt komt. Op zijn zachtst gezegd vindt de PvdA-fractie de handelswijze van het Staatstoezicht op de Mijnen niet netjes en niet gepast. Daarom hebben wij ook samen met andere partijen in deze raad dit debat aangevraagd om een reactie van het college over de stellingname van toezichthouder te krijgen. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u. De heer Van der Glas.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, het traject van geothermie in Groningen is een intensief project geweest, dat we met zijn allen gevoerd hebben en ik kan wel zeggen dat ik weinig projecten ken waar wij als raad zo bij de hand genomen zijn als dit project. Conclusie van dit hele proces was dat ik inmiddels een goed beeld heb gekregen van de risico's van geothermie en de maatregelen die genomen zijn om die risico's te minimaliseren. En toen mij het rapport van het SodM ter ore kwam, ben ik dat dus ook met die bril op gaan lezen en ik signaleerde een generiek beeld van het SodM over deze materie en ik heb geprobeerd dat generieke beeld toe te spitsen op het project dat ik beter ken en dat is het specifieke project hier in Groningen. De conclusies van het rapport zijn, denk ik, wel herkenbaar. Die hebben wij als raad namelijk ook al eerder gehoord. In mijn ogen hebben we de best practices in Groningen toegepast. En dat hebben we gedaan onder andere door het al eerder genoemde stoplichtsysteem. Ook de financiële risico's zijn in dit project gedekt. Dat alles is afgewogen op basis van de kennis die wij hebben. Mijn fractie is benieuwd naar de beantwoording van de vragen door de wethouder. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Voorzitter, andere partijen gaven het ook al aan: wij zijn als raad behoorlijk meegenomen in dit project en hebben ook uitgebreide expertmeetings gehad. Dat er risico's aan zitten hebben we ook allemaal erkend en daarvoor wordt er dus ook heel nauwkeurig gemonitord in het hele project wat de gevolgen voor de grond zouden kunnen zijn. Het is daarom bijzonder dat het SodM nu ineens met dit rapport komt, terwijl het eigenlijk al die tijd al aan tafel zat bij de voorbereidingen. Juist voor de energietransitie die we zo hard nodig hebben zou de geothermie een mooie aanvulling zijn. Je vraagt je dan ook eigenlijk af wat de afwegingen zijn die het SodM maakt. Enerzijds is het nu kritisch, laten we het zo maar even noemen, over de risico's van geothermie en anderzijds weten we inmiddels ook wat de gevolgen van gaswinning zijn. Geen vraag die het college kan beantwoorden maar wel iets wat het SodM zichzelf zou mogen afvragen: wat wel, wat niet? Waar trek je dan een grens? Als de stellingname van het SodM blijft dat geothermie niet wenselijk is in een gebied van gaswinning, heeft het college dan een beeld van wat de gevolgen zouden kunnen zijn van een dergelijke stellingname van het SodM met betrekking tot discussies met de NAM over bevingsschade? Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Ja, onze fractie was eigenlijk vanaf aanvang heel positief over dit project en daarna zijn we echt een hele tijd kritisch geweest want de cruciale vraag die als eerste opkwam tijdens de busreis die wij met zijn allen maakten naar Pijnacker, Nootdorp, was: is het veilig als we in die grond gaan boren? Want we hadden toen ook al het aardgasdossier naast ons liggen. Het was ook een beetje een paradox, want we wilden natuurlijk af van het aardgas en we willen op zoek naar nieuwe vormen van energie en nieuwe vormen van huizen verwarmen. Nou, wat ons betreft is dat telkens onderdeel geweest van al onze beraadslagingen. Wat gebeurt er en hoe gaan we dat stopzetten op het moment dat er iets gaat gebeuren wat fout is? Nou, dat heeft het college ook keurig aangegeven. We plaatsen meters en als er iets fout gaat onder de grond, dan stoppen we met boren. We hebben dat rapport nu op onze tafels gekregen en we kunnen daar ook niet

omheen, want we willen nog met zijn allen, ik geloof niet dat ik de enige fractie ben, de veiligheid van onze inwoners garanderen, dus we horen graag ook nog de antwoorden van het college op de vragen die net door CDA gesteld zijn, ook namens ons allen. Maar wat ons wel bevreemdt is: het SodM voelt een beetje als een aannemer met wie je continu aan tafel hebt gezeten. En ik zie het een beetje alsof ik in mijn eigen huis bouw en op het moment dat ik ga heien, zegt hij van: ja maar het kan toch niet want ... en dan zeg ik: ja, waarom zegt u dat pas nu? Zo voelt het. En wat ons betreft is dat misschien een weg die we niet willen bewandelen.

Als laatste punt: wij merken ook onrust in de omliggende wijken. Daarom willen wij het college ook vragen: hoe gaat u de communicatie richting de omwonenden oppakken? Want er is heel veel over dit project te zeggen en uit te leggen en wij vinden het belangrijk dat de omwonenden daarin meegenomen worden. Dus graag uw reactie daarop.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Paulusma.

Mevrouw PAULUSMA (D66): Dank, voorzitter. Voorzitter, er is al heel veel gezegd, ook door partijen met wie D66 samen dit debat heeft aangevraagd. En met name omdat het een heel erg belangrijk onderwerp is. Niet alleen op het gebied van duurzaamheid maar ook voor onze inwoners en voor de toekomst van onze stad. Maar voorzitter, laat vandaag vooral de boodschap zijn dat in deze raad maar ook in het college en bij alle betrokken derden, de urgentie van zowel veiligheid als duurzaamheid altijd voorop heeft gestaan. Dat was voor D66 aan het begin van dit traject belangrijk en dat blijft het nog steeds en wij twijfelen ook geen enkel moment aan de relevantie die het college hieraan hecht. Wat ons betreft gelden de afspraken die er stonden nog steeds. En we zijn benieuwd naar een verdere reactie van het college. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Zijn er overige fracties die nog het woord willen voeren? Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja dank u wel, voorzitter. Als er een rapport komt van het SodM, waarin het twijfel zaait over de veiligheid van onze aardwarmteproject, is er wel reden voor ongerustheid. We hebben daarom onmiddellijk vragen gesteld aan het college maar ook aan het SodM. Als een instantie als het SodM twijfels gaat zaaien over de veiligheid, is ze verplicht te handelen. Dat is wat we hebben gevraagd. Verklaar publiekelijk dat dit project veilig is of verklaar dat je het gaat onderzoeken. De reactie van het SodM kent inmiddels iedereen in deze zaal. Het is ook in het nieuws geweest en we hebben het antwoord van het SodM op deze vraag ook aan alle fracties doorgestuurd. Het SodM gaat de vergunningen opnieuw tegen het licht houden alvorens die eventueel verlengd worden. Dat wachten we daarom af, voordat wij ons oordeel geven over die nieuwe ontwikkelingen.

Een ander punt dat wij even willen aankaarten, is de reactie van de wethouder op het rapport. Die vonden we behoorlijk opmerkelijk. Hij zei dat er "niets nieuws" in stond. En dat vinden we bijzonder. We waren namelijk nog niet op de hoogte van het feit dat het SodM het niet verstandig vindt om in een aardbevingsgebied naar aardwarmte te gaan boren. Dat bevestigt onze mening dat de wethouder een soort van blinde vlek heeft op dit dossier. Daarom de aanvullende vraag of we uit de opmerking van de wethouder niets nieuws gelezen te hebben, kunnen opmaken dat hij daar al van op de hoogte was en datzelfde geldt natuurlijk voor het opnieuw tegen het licht houden door het SodM van bestaande vergunningen. Dat lijkt ons ook behoorlijk nieuwe informatie. Is de wethouder dat ook ontgaan? En als de boring zou mislukken, is het de bedoeling dat we plan B uit de kast gaan halen, de biomassacentrale. Een plan waar onze fractie, zoals u weet, weinig vertrouwen in heeft. Stel dat het SodM de vergunning niet verlengt, gaan we dan onmiddellijk over op plan B? Dat waren mijn vragen, voorzitter. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Ook wij waren, tweeënhalve jaar geleden ongeveer, erbij, toen we een werkbezoek / excursie maakten in onder andere Dordrecht en Pijnacker, Nootdorp. Dat was een heel mooi traject waarin we in twee dagen tijd heel veel voorbeelden hebben kunnen zien van hoe goed het kan werken. En we hebben zelf geprobeerd, als raad, het zo neer te zetten als we dat in onze eigen gemeente kunnen, hoe we daarin kunnen participeren. Laatst hebben wij zelf wat onderzoek gedaan naar geothermie maar eigenlijk bleek het duurzaamheids- en veiligheidsgehalte, zoals we dat in Groningen willen doen, heel hoog. Zeker ook door het stoplichtsysteem dat erin zit. Dat geeft eigenlijk wel vertrouwen in geothermie in Groningen. We zijn dan ook eigenlijk bijzonder verbaasd door het

rapport dat het SodM heeft gestuurd en ik wil ook niet al te veel in herhaling vallen door nog weer dingen te gaan zeggen die al gezegd zijn, dus ik kan mij aansluiten bij de vragenstellers van de interpellatiedebataanvragers en bijvoorbeeld bij de vragen die PvdA en GroenLinks stelden. Ik ben benieuwd naar de reactie van de wethouder. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ja, gaat uw gang, de heer Lammers.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Ja dank u, voorzitter. Ja, ook bij ons verbazing en toch wel teleurstelling over dit nieuws. Ook ik ga hier niets nieuws zeggen maar ik denk dat het belangrijk is dat wij als raad duidelijk maken dat wij absoluut goed zijn meegenomen in het proces rondom de risico's, dat we erbovenop hebben gezeten. De risico's die het staatstoezicht ook aanstipte zijn volgens mij de drie hoofdonderwerpen die wij hier als raad telkens besproken hebben met de experts, met de wethouder. Wij hebben als partij dan ook absoluut niet het gevoel dat we zijn blind gehouden voor de risico's die aardwarmte met zich mee zou kunnen brengen. Daarnaast willen we ook benadrukken dat ook voor ons de veiligheid zo belangrijk is, ook in het vervolgproces dat we hierna gaan doen. Tot slot wil ik de indieners, de aanvragers van dit debat bedanken en kan ik me volledig aansluiten bij de vragen die gesteld worden.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja dank u wel, voorzitter. De angst regeert bij het SodM. Ten aanzien van de gaswinning gaven ze jaren niet huis en te midden van de nodige energietransities waar wij in Groningen mee bezig zijn, blaft het SodM als een gebeten hond. En de achterkamertjes waar de SP naar verwees, bestonden niet in dit huis, niet in deze raad op het dossier van geothermie maar juist bij het SodM op het dossier van de gaswinning. Het is dan ook onbegrijpelijk dat het SodM op deze manier naar buiten treedt.

Het college heeft de raad op transparante wijze en vroeg in het proces bij de hand genomen. We zijn in Pijnacker geweest, we zijn in Nootdorp geweest en het CDA heeft, wat al eerder is genoemd, een uitstekende expertmeeting georganiseerd en dat heeft bijgedragen aan transparantie over geothermie. En ja, er zijn wel wat verbeteringen nodig ten aanzien van de communicatie met de bewoners van dit betreffende gebied maar dat is volgens mij duidelijk, ook bij het college. De Stadspartij blijft dan ook achter geothermie staan, mits dit veilig gebeurt en wij sluiten ons voor het overige aan bij de vragen van de overige fracties die dit debat hebben aangevraagd.

De VOORZITTER: Ik dank u. Geen andere woordvoeringen vanuit de raad? Dan gaan we naar de wethouder. Wethouder Gijsbertsen.

Wethouder GIJSBERTSEN: Dank u wel, voorzitter. Dank ook aan de raad voor de aanvraag, dat geeft ook het college de gelegenheid om een aantal vragen te beantwoorden en als u mij toestaat dan zal ik ook wel een aantal dingen herhalen uit de brief die u vanochtend hebt gekregen. Het is natuurlijk een beetje bijzondere volgorde maar in het kader van het zomerreces dat hierna begint, leek het ons toch verstandig om tot een volledige informatie te kunnen komen op deze dag.

Ik begin toch even met de vraag: waarom deden we dit nu eigenlijk ook al weer? Want dat raakt ook wel de kern van dit debat. Wij doen dit niet alleen om deze stad uiteindelijk energieneutraal te kunnen maken in 2035 maar ook om deze stad aardgasloos te maken in 2035. Om onafhankelijk te worden van gaswinning, juist omdat wij hier beter dan waar dan ook weten wat de nadelen van die gaswinning zijn. Aardwarmte, een project dat we hier in Groningen gestart zijn, is dus in de eerste plaats een wenkend perspectief voor veilige en duurzame energie. En daarom hebben we ook vanaf het begin, en ik ben overigens blij om te merken dat u dat toch in elk geval in grote meerderheid herkent, volop aandacht gehad voor onze ondergrond en hebben we zekerheid willen hebben over de veiligheid van onze bewoners. Het kan niet anders zijn dan dat die veiligheid van onze bewoners helemaal bovenaan staat. Juist, zeg ik tegen de SP-fractie, omdat mensen terecht ook woedend zijn over hoe het anders kan. Daarnaast is het ook een sociaal project, dat de betaalbaarheid van de energielasten, ook in corporatiewoningen verbetert maar ook een innovatief project. En ja, misschien is het ook wel een beetje zo: bij innovatie hoort ook dat je paden effent voor de rest van Nederland en dat betekent ook dat de rest van Nederland met belangstelling naar je kijkt en dat je soms ook de eerste bent die een aantal hobbels moet slechten.

Dat hebben wij niet alleen gedaan, tot nu toe. Dat hebben wij natuurlijk gedaan met onze partner het waterbedrijf, samen in WarmteStad maar we hebben dat ook nadrukkelijk gedaan met onder andere het ministerie van Economische Zaken en de provincie. Denk aan de SDE-subsidie die door EZ wordt verleend, door het Rijk, de verzekering op de eventuele mislukking van de boring, de green deals over aardgasloze wijken en ook de wijze waarop dit project ook in de Kamer naar voren is gebracht, als een voorbeeldproject voor aardwarmte en duurzaamheid.

Dan het SodM. Wat is nou eigenlijk zijn rol en wat is zijn rol geweest? Ik denk dat het belangrijk is om ook eerst vast te stellen dat het SodM adviseert over vergunningen aan het ministerie van Economische Zaken en dus ook aan de minister. En dat gaat dan in de eerste plaats over de opsporingsvergunning waar het op dit moment over gaat. Een opsporingsvergunning om de proefboring te kunnen uitvoeren, die wij als gemeente Groningen al hebben gekregen in 2011, die ook al een keer probleemloos is verlengd en die nu opnieuw verlengd zal moeten worden om die boring te kunnen laten plaatsvinden. De onderbouwing van zo'n verlenging is met name dat je moet aangeven dat het ook aannemelijk is dat je die boring daadwerkelijk gaat doen. Ik denk dat, met alles wat wij hier met elkaar hebben gedaan, dat toch wel helder is. En na de boring zal er ook een winningsvergunning moeten komen. Dat staat ook in het rapport van het SodM vermeld.

Dan de inhoud van het rapport. Het rapport van het SodM geeft eigenlijk een beeld van de totale sector, als het gaat over geothermie, die een sector is die in opkomst is en die ook zijn problemen kent. En ik denk dat het SodM in het rapport ook een aantal heel terechte constatering doet, een aantal terechte risico's signaleert als het gaat over aardwarmteprojecten, ook in Nederland. Waarom zeg ik nu, daar begin ik dan toch maar even mee, ik kom er zo meteen op terug, dat er niets nieuws in staat? Er staat niets nieuws in, in de zin van inhoudelijk nieuws. Het rapport was nieuw, laat dat helder zijn, daar kom ik nog wel even op terug, later in mijn betoog maar inhoudelijk staan er geen risico's in, zorgen rondom aardwarmteprojecten die wij niet al eerder in het project met elkaar hebben besproken en hebben opgelost. Want juist uw raad en ook het college en WarmteStad zijn buitengewoon kritisch geweest op dat thema van seismiciteit, om volstrekt voor de hand liggende redenen. En daarom is er ook een hele reeks aan externe onafhankelijke onderzoeken uitgevoerd, door TNO, door de RUG, door IF en Q-con, SGS, Ross Offshore, Spidron, GTN, nou ik heb ze hier allemaal staan, ik kan er nog wel een paar bij noemen zelfs, die allemaal hebben gekeken: is dit nu op deze manier verantwoord? We hebben daarbij ook geleerd van ervaringen elders. Positieve ervaringen; er zijn steden in Europa, Kopenhagen, Parijs, waar al werkzame aardwarmtesystemen zijn, dus zo spannend is het ook weer niet, zou ik willen zeggen. Maar ook is gekeken naar een aantal projecten die een beetje beroemd zijn geworden om hun mislukking. Dat is bijvoorbeeld Den Haag, ook regelmatig met u besproken, waar de afzet nog niet was geregeld voordat de boring plaatsvond, dus daardoor was er wel warm water maar niemand om het af te nemen. Nou, dat was financieel niet zo'n goed idee. Dus dat hebben wij hier anders aangepakt. Maar je kunt ook denken aan Bazel, waar sprake was van fracking, wat we in dit project niet doen en ook aan Staufen, dat een WKO-project is en wat daar mis is gegaan, hebben wij hier ook kunnen voorkomen. Bovendien hebben wij een aantal goedwerkende WKO's in de stad, zoals u weet. Dus, samenvattend: we hebben hier veel kennis van de ondergrond. We hebben afstand van de breuklijn die het gevoelig zou kunnen maken. Het gaat niet om ultradiepe geothermie en eigenlijk is het risico klein en waar het is, is het eigenlijk vooral verbonden aan de vraag: in hoeverre is er nou verbinding tussen het gebied waar wij in gaan boren en het gaswinningsveld? Nou, ook daar zijn onderzoeken naar gedaan en ook dat gaf het beeld dat daar eigenlijk nauwelijks sprake van zou moeten zijn. Maar, hebben wij gezegd, dat is niet voldoende want wij willen echt zekerheid over die veiligheid. En daarom hebben we, en dat heeft de Partij voor de Dieren ook aangegeven, een TLS ontwikkeld, een Traffic Light System, wat inderdaad gewoon een stoplicht is. *(iemand lacht in de raadzaal)* Ja precies, het helpt toch hè, het verschil is het gewoon anders noemen, dat juist ontwikkeld is om op deze plek in de eerste plaats te voorkomen dat er trillingen ontstaan en dat we te laat zijn met dat te ontdekken. Dus voordat er überhaupt iets op de oppervlakte gebeurt, hebben we dan al kunnen ingrijpen. Maar in de tweede plaats om, dat is het antwoord op de vraag van de VVD, ook de aansprakelijkheidskwestie met de NAM te kunnen adresseren, zodat we ook weten, mochten er trillingen zijn, waar die dan vandaan komen. En daarmee hebben wij een totaalpakket met zowel kleine risico's als ook de mogelijkheid om desalniettemin alsnog het project stil te zetten bij het eerste signaal van problemen. Met het SodM is hier ook uitvoerig over gesproken. Er zijn kwartaalgesprekken met het SodM, dus het SodM is op de hoogte van de onderzoeken die wij doen. Het heeft ons ook geadviseerd in het traject dat wij de afgelopen twee jaar hebben gelopen, de onderzoeken die zijn gedaan, de ontwikkeling van het TLS-systeem. En daarmee is het ook wel logisch dat wij als college verrast zijn door het rapport en niet alleen wij, maar ook andere projecten in Nederland. De geothermiesector heeft ook al gereageerd op het rapport en ook gezegd: "Goh, daar staan goede aanbevelingen in maar het geeft

ook op punten wel een generaliserend beeld". Dat is hun formulering. En daarmee heb je een rapport dat eigenlijk in grote lijnen een aantal heel belangrijke kritische opmerkingen plaatst over de sector, ook terecht risico's aanwijst maar waarmee nu ook een ongelukkig beeld ontstaat over een specifiek project, waarin we juist proberen een alternatief te bieden en dat op een goede en verantwoorde manier te doen.

Daarover is ook uitvoerig gecommuniceerd, zeg ik richting de SP. U hebt recentelijk vragen gesteld en die zijn ook beantwoord en daarbij hebben we aangegeven dat wij bij de wijksafari's, informatiebijeenkomsten bij huurders, met corporaties, bij Vensterscholen, bij huurdersverenigingen, bij Wijkplatform Selwerd, op allerlei plaatsen ook via sleutelfiguren in de wijk zoveel mogelijk informatie hebben willen verstrekken over het project en dat wij nu, dat moet ook want op een gegeven moment wordt het ook concreet, bezig zijn om ook de individuele communicatie na de zomer op een goede manier tot stand te brengen. Dat neemt niet weg, zeg ik daarbij, dat het altijd beter kan en beter moet. Communicatie over dit project heeft echt een heel hoge prioriteit. Het heeft ook de aandacht van het college, omdat juist draagvlak bij dit project van buitengewoon groot belang is. Dus zeker zullen we ons inspannen om dat nog beter te doen waar dat mogelijk is.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja voorzitter, deelt de wethouder onze indruk dat het in het afgelopen jaar rustig, stil is geweest rondom dit aardwarmteproject? Met name richting de bewoners van Selwerd en Paddepoel? Het is heel prima voor dat besluit van vorig jaar, hoe dat allemaal gegaan is maar vervolgens komt het op de realisering aan en daarin moet je juist zorgen dat mensen daarin meegenomen worden.

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, ik heb dat beeld eerlijk gezegd niet, omdat ook de collectieve informatievoorziening afgelopen tijd, sinds de besluitvorming, is doorgedaan. Ik ben zelf ook nog de wijk in geweest met de nieuwe wijksafari, dus die collectieve communicatie is doorgedaan. Het is wel zo dat je nu natuurlijk weer een nieuwe fase bereikt en dat uiteindelijk individuele communicatie nodig is om daadwerkelijk mensen bewust te maken van wat er nu gebeurt. En je ziet dat nu de werkzaamheden begonnen zijn, het ook heel concreet wordt voor mensen, van: oh, wat is hier nu eigenlijk precies aan de hand? Dan is het van heel groot belang om ook de individuele communicatie op een goede manier vorm te geven. Dus het heeft niet stilgestaan maar we gaan daar met volle kracht mee verder. Wij hebben de ...

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja voorzitter, nog even terugkomend op iets wat de wethouder een paar zinnen hiervoor zei: hij gaf aan namelijk dat er niets nieuws in het rapport stond. Nou ja, wat ons betreft stond er best wel wat nieuws in, namelijk dat die vergunningen opnieuw tegen het licht worden gehouden en zelfs niet meer verleend kunnen worden. Dat is toch behoorlijk nieuw, zou je zeggen?

Wethouder GIJSBERTSEN: Ja voorzitter, ik denk dat het helemaal goed is om de 100% Groningenfractie gerust te stellen dat mij heus niets ontgaan is in het rapport, dat kan ik u volledig verzekeren. En wat ik heb bedoeld te zeggen is dat er niets nieuws in staat, in de zin van inhoudelijke nieuwe onderzoeken of kritiek of risico's, als het gaat over geothermieprojecten. Iets anders is natuurlijk de positie die het SodM inneemt en überhaupt het feit dat dit rapport er ligt. Maar daar kom ik nog op terug. En daarbij hoort ook, denk ik, de opmerking dat de communicatie die het SodM voert natuurlijk niet aan ons is en ook niet aan het ministerie van Economische Zaken. Goed. Dus inhoudelijk eens met de zorg die het SodM weergeeft maar volgens ons is dat geadresseerd in het specifieke project dat hier ter discussie staat.

De vraag van het CDA, waarom neemt het SodM TLS nu niet mee? Ja, dat valt daar een beetje in. Er wordt een breed beeld geschetst van mogelijke risico's die in het rapport niet direct worden gerelateerd aan specifieke projecten en allerlei zaken die ook in de Groningse situatie als zorgelijk zouden kunnen worden beschouwd, of het nu TLS is of iets anders, daar hebben we eigenlijk allemaal al stappen op gezet, ook samen met het SodM. Dus ik denk dat het een beetje te maken heeft met de aansluiting op het generieke beeld en de specifieke situatie in Groningen.

Wat nu, is dan de vraag en dat sluit een beetje aan bij de vraag van mevrouw Woldhuis. We hebben, natuurlijk ook naar aanleiding van ... Voordat ik nu naar een nieuw blokje ga ...

De heer KOKS (SP): Voordat u daarmee verder gaat nog even over die communicatie. Het gaat niet alleen om de manier waarop je communiceert maar ook wat je communiceert. Onze stelling is dat, naar aanleiding van dat Stadstoezichtverhaal, in ieder geval in die radio-uitzending van Radio Noord de indruk wordt gewekt dat de boodschap van het college is: 'Het komt allemaal goed. Er zijn geen risico's aan verbonden' en dat vinden wij een slechte boodschap. Wij vinden de boodschap: 'We hebben al het mogelijke gedaan wat je redelijkerwijs kunt verwachten en als het dan toch nog fout mocht gaan, dan hebben we de noodrem waar we vervolgens aan trekken.' Bent u het eens met die stelling?

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, mijn beeld is dat ik precies dát gezegd heb tegen RTV Noord, namelijk dat wij risico's voor zover ze er zijn, uiteindelijk met het TLS helemaal afdekken, omdat we altijd kunnen stoppen als dat kleine risico zich toch voordoet en dat we ook vroegtijdig kunnen stoppen. Dat was ook het beeld van mijn gesprek met de media.

De heer KOKS (SP): In die zin heeft RTV Noord u niet correct geciteerd.

Wethouder GIJSBERTSEN: Nou, ik kan niet precies beoordelen waar u precies naar verwijst dus dat kan ik niet met zekerheid zeggen.

Dan het bestuurlijke vervolg. We hebben contact gehad met het SodM. Zij geven aan, in een bericht dat vandaag uit is gegaan, dat ze hun kennis en deskundigheid willen versterken op dit punt en betere risicoanalyses willen kunnen maken en dus ook nog eens kritisch willen kijken naar risico's en beheersing van projecten zoals die in Groningen. Dat is op zich inhoudelijk natuurlijk helemaal goed en hoe meer mensen meekijken, hoe beter het is want we willen absoluut dat risico niet lopen. Blijft staan dat er op dit moment nog geen nieuwe feiten uit naar voren zijn gekomen. Niettemin moeten we constateren dat, hoewel het prima is om daar nog eens naar te kijken, er wel bewegingen zijn bij het SodM, dat er nog geen definitief oordeel ligt van het SodM over de vergunning en dat betekent ook dat wij als college hebben gezegd: dan is er ook te weinig comfort op dit moment om over te gaan tot de grote investeringen die deze zomer op stapel stonden. We hebben gezegd: we willen in gesprek met het SodM en met het ministerie. Dat doen wij ook. Dat zal deze zomer plaatsvinden, in augustus. En we hebben dus ook afgesproken dat we de grote investeringen niet doen totdat er ook comfort is op dit punt. Dat betekent dat we over zullen gaan tot een gunning na de aanbestedingen onder voorwaarden, zodat we eerst ons daarvan kunnen vergewissen. Dat betekent ook, naar het inzicht van het college, dat wij met uw raad direct na de zomer ook in gesprek moeten over wat nu de situatie is zoals die er nu uitziet. Hoe beoordelen we dat met elkaar en hoe kunnen wij dan verder? In die zin, als ik kijk naar de motie van de SP over de expertmeeting, dan kan ik mij de behoefte goed voorstellen. Het is misschien ook een prima scenario maar ik zou u willen voorstellen om nog even af te wachten wat er deze zomer gebeurt, om even het college in staat te stellen om bestuurlijke gesprekken aan te gaan en dan samen na de zomer de balans op te maken en te kijken wat dan de goede vervolgstappen zijn.

De VOORZITTER: De heer Loopstra.

De heer LOOPSTRA (PvdA): Voorzitter, kunnen we dan toch concluderen dat er enige vertraging gaat optreden in het project?

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, dat is mijn volgende zin, dus ik ben blij dat er inderdaad een soort logische opbouw in mijn woordvoering schuilgaat. Inderdaad, dat betekent, als we gaan gunnen onder voorwaarde, dat we daar dus al snel mee tegen vertraging zullen aanlopen. Dat betekent ook dat daar kosten mee zijn gemoeid. De omvang daarvan is natuurlijk afhankelijk van de vertraging en sowieso op deze korte termijn niet helemaal te overzien. De verwachting is wel dat we die in elk geval voor de eerste paar maanden nog in een post onvoorzien in projecten zouden kunnen opvangen. Maar, u begrijpt ook dat daar ook dan aansprakelijkheidsdiscussies rondom kunnen ontstaan. Maar goed, dat is allemaal iets echt voor een later moment. Dat zullen we dan in de collectieve verantwoordelijkheid van het ministerie met partners die dit project dragen, moeten bespreken.

Dus resumerend, voorzitter, dan rond ik af, dat is vaak zo als je resumeert: we zien geen nieuwe inhoudelijke verontrustende informatie. We zien dat het SodM nog een tussenstap zet om nog eens goed naar projecten te kijken. En wij hebben gezegd: dan geven we even geen geld uit, totdat we dat comfort ook hebben en dat ook met u kunnen bespreken en dan gaan we daar graag na de zomer met uw raad over in gesprek.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, wij hebben nog een tweede motie ingediend waar ik graag van wil horen wat de wethouder daarvan vindt.

Wethouder GIJSBERTSEN: Ja voorzitter, u hebt een sessie gepland staan, uit mijn hoofd 27 september, in uw raad. De planning was dat u een brief zou krijgen daarvoor en dat die geagendeerd zou worden in oktober, over de stand van zaken van het project. Ik heb de indruk dat dit overbodig is, omdat wij u echt in alle stappen meenemen. Maar uiteraard gaan wij dit doen, dus in die zin: oordeel aan de raad.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen die aanvullende vragen hebben, opmerkingen? Is er behoefte om er nog meer van te zeggen? Want als dat niet zo is, gaan wij over tot behandeling van de moties. Ik geef eerst de gelegenheid tot het geven van stemverklaringen, als u dat wilt. De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, onze motie over het Staatstoezicht op de Mijnen. We horen dat de wethouder zegt dat er tijdens de zomer uitgebreid gepraat wordt met het staatstoezicht en met Economische Zaken en dat we dan direct na de zomer geïnformeerd worden over wat daar uit is gekomen. Onder die toezegging trekken we onze motie in. Motie 2. En die andere motie blijft staan.

De VOORZITTER: Mijnheer Koks, wilt u nog iets terugnemen van wat u zojuist gezegd heeft? Moet er iets anders gebeuren?

De heer KOKS (SP): Mijn politieke gevoel bleek juist te zijn, voorzitter.

De VOORZITTER: Dus motie 1, 'Vinger aan de aardwarmtepols', blijft staan en motie 2 wordt ingetrokken. Ja? Mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Ja, dan een stemverklaring voor motie 1. Het is niet zo dat wij geen vertrouwen hebben in wat de wethouder al heeft aangegeven want hij zou ons al informeren en houdt ons ook steeds op de hoogte. Maar we willen natuurlijk wel als raad de vinger aan de pols houden, dus we zullen deze motie steunen.

De VOORZITTER: Nog meer stemverklaringen? Niet?

De heer LOOPSTRA (PvdA): Voorzitter?

De VOORZITTER: De heer Loopstra.

De heer LOOPSTRA (PvdA): Ja, we hebben in het debat van 8 juni vorig jaar de toezegging gekregen van het college dat wij zouden worden geïnformeerd, dus in wezen is deze motie overbodig maar we zullen haar toch steunen, gezien het belang van het onderwerp.

De VOORZITTER: Ik dank u. De heer Van der Glas.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Ik sluit me graag aan bij de stemverklaring van de PvdA.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja voorzitter, dank u wel. Deze motie is in volledige lijn in mijn woordvoering dus deze zullen we steunen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Anderen nog? Geen stemverklaringen meer? Dan kan er nu gestemd worden. 38 voor, 0 tegen. De motie is aanvaard. Daarmee is dit agendapunt afgewikkeld. Ik stel u voor om vijf minuten te schorsen en daarna te beginnen met de behandeling van de voorjaarsnota. De vergadering is geschorst.

(Schorsing 15.46 uur – 15.54 uur)

3. Voorjaarsdebat

3.a: Voorjaarsbrief 2017 (collegebrief 14 juni 2017)

3.b: Financieel meerjarenbeeld (raadsvoorstel 14 juni 2017, 6431611)

3.c: Voortgangsrapportage 2017-I en Sleutelrapportage januari - maart 2017 (collegebrief 8 juni 2017)

De VOORZITTER: De vergadering is heropend. Aan de orde is de Voorjaarsbrief 2017. Het woord is aan de fractievoorzitter van D66, de heer Luhoff.

Eerste termijn raad

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, vorige week blikten wij terug, bij de behandeling van de gemeenterekening 2016. En D66 concludeerde dat 2016 weleens het beste jaar in de geschiedenis van Groningen zou kunnen zijn geweest. En vandaag blikken wij vooruit. Groningen bruist en groeit, dat geeft kansen. Kansen voor ondernemers, kansen op een baan, kansen op een huis. D66 wil deze groei faciliteren en geeft daartoe Stadgers de ruimte. Sociale ruimte, met plek voor zeggenschap in het onderwijs, in de zorg en bij stadsontwikkeling. Ruimte om te ondernemen, vanuit de eigen zaak of vanuit de bijstand. Maar het gaat ook om fysieke ruimte op het fietspad, in de hernieuwde binnenstad en met nieuwe woningbouw.

Voorzitter, D66 staat voor een stad waarin iedereen meedoet. Een stad waar iedereen een kans heeft op een baan en op een woning. D66 staat voor een aantrekkelijke stad met een gezond klimaat, een stad waar je veilig kunt opgroeien en gezond oud kunt worden.

Groei alleen is daarom niet goed genoeg, voorzitter. Om die groei in goede banen te leiden moeten wij inzetten op kansenrijkheid en ruimte. Kansenrijkheid begint het onderwijs. De kansen die je als kind krijgt moeten overal gelijk zijn. Groningen kent gelukkig geen zwakke scholen meer. Er wordt geïnvesteerd in vroeg- en voorschoolse educatie. En ook de aanpak voor voortijdig schoolverlaters werkt. Wij zullen ons blijvend moeten inzetten, zowel binnen- als buitenschools, opdat alle kinderen in deze stad gelijke kansen krijgen. Om te leren, om te sporten, om te dansen en om muziek te maken. Voorzitter, het is bekend dat muziek een positieve bijdrage levert aan de ontwikkeling en leerprestaties van kinderen. Wij zien scholen samen met diverse instellingen initiatieven nemen om muziekonderwijs vorm te geven. En wij willen het college vragen om scholen daarin te ondersteunen en samen met culturele instellingen verder te werken aan een meer structureel Groningse aanpak voor meer muziek in de klas. Ik dien daarover straks ook een motie in.

Voorzitter, gestructureerd leren doen we allang niet meer alleen in de klas of in de collegezaal. Leren doe je een heel leven lang. Peter van Lieshout, psycholoog en filosoof, sprak daarover onlangs nog tijdens een onderwijslezing in het kader van The Next City. Hij sprak over de lerende economie, een economie waar het onderscheid tussen leren en werken vervaagt. Het onderwijs heeft hierbij de opdracht om beter aan te sluiten op de arbeidsmarkt en bedrijven moeten meer dan nu opleidingscentra zijn. Ook de SER Noord-Nederland vroeg begin dit jaar aandacht voor blijvende scholing van de beroepsbevolking, met name voor middelbaar en laagopgeleiden. Zij stelden een regiodeal voor tussen gemeenten, provincies, het onderwijs en sociale partners. Daar ligt dus ook nadrukkelijk een rol van de gemeente Groningen als voorzitter van de arbeidsmarktregio maar ook om scholing nadrukkelijker onderdeel te laten zijn van het participatieaanbod. Onderwijs, leren in en buiten school maar ook leren op de werkplek: het is de sleutel om groei om te zetten in kansenrijkheid.

Voorzitter, ik zei het al: D66 wil groei faciliteren en in goede banen leiden en daartoe is ook ruimte nodig. Ruimte voor bezoekers aan onze binnenstad, ruimte voor ondernemers om te kunnen groeien en ruimte voor bewoners om samen te kunnen leven.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, de heer Luhoff heeft het over kansenrijkheid. Dat is een nieuw woord voor mij, moet ik zeggen. En in het verleden heb ik u wel eens de vraag gesteld: wat gaat u doen om de woningnood in de stad op te lossen? En toen kwam u met een verhaal vol lof over het SP-rapport over woningbouw. Heeft u door dat, als kinderen naar een goede school gaan en ze terugkomen in schimmelwoningen, dit ook wat doet met de kansengelijkheid?

De heer LUHOFF (D66): Ik denk dat zoals muziek een heel positief effect kan hebben op de ontwikkeling van hersenen bij jonge kinderen, schimmel dat in tegenovergestelde richting doet. Terecht

dat u daar ook al veelvuldig aandacht voor hebt gevraagd. Dat neemt niet weg dat de gemeente natuurlijk zelf geen huizen heeft en zelf geen huizen verhuurt. Maar het is goed dat de woningbouwcorporaties daarop worden aangesproken, dat we ook in de agenda die we samen met woningbouwcorporaties maken, daar aandacht voor hebben. En ik ben zelf wel heel tevreden over wat we onlangs hoorden over wat Lefier aan het doen is, waar Nijestee mee bezig is, om in deze stad te blijven investeren.

De heer DIJK (SP): Ja, nee, ik stel u die vraag omdat u nu komt met een heel verhaal over onderwijs, waar de gemeente toch een ietwat beperkte rol in heeft. U komt met een heel verhaal over de arbeidsmarkt, waar we ook gewoon eerlijk over moeten zijn. Ja, als dat de arbeidsmarkt is, dan werkt die markt wel verdraaid slecht en we hebben er weinig invloed op, als gemeente. Maar ik hoor u nu niet, weer niet, over sociale woningbouw en grootschalige renovatie, grootschalige woningbouw. Dus ik verwacht eigenlijk nu, na twee jaar D66-woordvoeringen, drie jaar zelfs, een verhaal over woningnood en over het tegengaan van ongelijkheid want dat was vorig jaar uw woordvoering.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, ik heb net een thema behandeld dat wat ons betreft belangrijk is voor de komende periode. Dat gaat over kansenrijkheid. Ik begon nu net met een deel dat gaat over ruimte, waar ook natuurlijk woningbouw aan de orde komt.

De heer DIJK (SP): Ik wacht rustig af.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, voor een compacte stad als Groningen, die zuinig is op het ommeland, is omgaan met groei een grote uitdaging. De groei van de stad en krimp in de regio zorgen voor meer druk op voorzieningen. Extra drukte in de binnenstad, extra drukte op de weg, in de trein en op het fietspad. Door stad en regio wordt daarom ook terecht fors geïnvesteerd in het openbaar vervoer en in wegen en fietspaden. Er is een duidelijke druk op de woningmarkt. Daar komt-ie, mijnheer Dijk. Huizenprijzen zijn het afgelopen jaar met wel 12% gestegen. Dat is fijn als je een huis hebt, maar het zorgt er ook voor dat wonen in deze stad voor sommigen onbereikbaar dreigt te worden. Met een behoefte van 20.000 woningen in de komende jaren staat de stad voor een heel grote opgave voorzitter, en daarbij zorgt de doelstelling om in 2035 energieneutraal te zijn voor misschien nog wel een veel grotere klus. Verduurzaming gaat daarbij niet alleen om gebouwen. Het gaat ook om de openbare ruimte, om ons groen en om onze gezondheid. En we zijn blij dat het college aan de slag wil gaan met onze motie voor een groener Groningen met klimaatadaptatie. Het is fijn om in te wonen en goed voor het klimaat.

Ook sociaal is er ruimte nodig. Ruimte om te ondernemen vanuit de bijstand. Ruimte om samen met medebewoners het initiatief te nemen. Het mooi om te zien dat er volop geëxperimenteerd wordt op dat gebied, met verkiezingen voor het beste buurtinitiatief in Vinkhuizen, de buurtdeal in De Wijert, het wijkbedrijf in Selwerd maar ook natuurlijk de coöperatieve wijkraad in de Oosterparkwijk.

Ook op het gebied van zorg is ruimte nodig. Ruimte voor nieuwe samenwerkingsverbanden, ruimte om zelf regie te nemen. Bureaucratie kan dat in de weg zitten. Bijvoorbeeld bij gezinnen die te maken hebben met verschillende persoonsgebonden budgetten. Daar kunnen we wat aan doen en in een motie vraagt D66 dan ook aan het college om een pilot te starten om een coördinerend ambtenaar aan te stellen om deze gezinnen te ondersteunen.

Ook vraagt D66 aandacht voor preventie in de zorg. Urgent, want we weten bijvoorbeeld dat veel jeugd in Groningen gebruikmaakt van jeugdzorg. Voor jongeren geldt nog meer dat voorkomen beter is dan genezen. Ik dien daarom ook een motie in om het college te vragen voor het zorgdomein een visie en doelstellingen voor de langere termijn te formuleren om de inzet op preventie voor de komende jaren veilig te stellen.

Voorzitter, ik rond af. D66 staat voor een stad waarin iedereen mee kan doen. Een stad waar iedereen een kans heeft op een baan en op een woning. D66 staat voor een aantrekkelijke stad met een gezond klimaat, een stad waar je veilig kunt opgroeien en gezond oud kunt worden. Een stad die ruimte biedt voor kansen. Die stad groeit pas echt. De beste jaren van Groningen liggen in de toekomst. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, dank u wel. D66 heeft het over ruimte. Daar is mijn fractie het mee eens. Er moet inderdaad ook ruimte zijn maar is de D66-fractie het met ons eens dat de gemeente ook gewoon dingen moet doen en niet alleen die ruimte moet laten? Als we alleen ruimte laten, dan zijn er wijken in deze stad waarvan wij eigenlijk zouden zeggen: ja, daar moet extra in geïnvesteerd worden. Ziet D66 dat ook?

De heer LUHOFF (D66): Uiteraard ziet D66 dat ook. Wat ik zelf wel heel mooi vind aan de voorjaarsbrief van dit college is dat het college zegt: ja, we hebben groei; daar hebben we natuurlijk mee te maken, we hebben een grote woningbouwopgave in deze stad. Die moeten we mogelijk maken. Maar er zit ook een nadrukkelijke taak in voor ons als overheid of voor ons als gemeente om te zorgen voor die openbare ruimte, om niet alleen mensen woningen aan te bieden maar er ook voor te zorgen dat die kwaliteitssprong wordt gemaakt en als we bijvoorbeeld kijken naar de doelstelling om energieneutraal te zijn in 2035, zal dat ook een bijzonder grote klus worden voor ons in de stad, die we overigens gelukkig ook niet alleen hoeven te doen.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, misschien was ik niet helder genoeg. Kijk, als ik de Basismonitor van Groningen open en dan lees: “De bewoners van Selwerd en De Wijert zijn ronduit pessimistisch over de toekomst van hun wijk”, dan redden we het toch niet alleen met ruimte laten voor die mensen daar? Dan moeten we toch ook de handen uit de mouwen steken als gemeente, door zelf daarin te gaan investeren en niet alleen maar zeggen: jullie mogen van alles en wij faciliteren jullie? Maar wij moeten gewoon zelf daarnaartoe gaan en daar extra in investeren, in die wijken. Daar juist, waar het slechter gaat.

De heer LUHOFF (D66): Nou, uiteraard. Kijk, in zo'n woordvoering van een voorjaarsdebat heb je tien minuten om een woordvoering op te bouwen maar dat doen we ook aan de hand van een brief waarin het college al een aantal acties heeft aangekondigd. En ik heb me gericht op een tweetal thema's die voor D66 heel erg belangrijk zijn en ik ben blij om te horen dat juist de wijken die u net noemt, ook als prioriteitswijken door het college worden benoemd. Dus ik ga er al van uit, ik hoef daar volgens mij niet zo heel nadrukkelijk aandacht voor te vragen, dat daar in de begroting wel de ruimte voor komt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik ga naar de heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, inderdaad tien minuten en dan is het frappant dat je in een woordvoering hoort over een arbeidsmarkt, waar wij weinig over gaan en over het onderwijs, waar we weinig over gaan. Dat heb ik net ook benadrukt. Ik vroeg u naar de woningmarkt, naar mensen die een dak boven hun hoofd nodig hebben of die lang op een wachtlijst staan en het enige wat ik te horen krijg in deze woordvoering van tien minuten, waarin u inderdaad uw prioriteiten neerlegt, is de stijging van het aantal koopwoningen. Afgelopen twee jaar hebt u er niets aan gedaan en in het hier en nu doet u dus ook niets voor mensen die nu een sociale huurwoning, een betaalbare huurwoning zoeken. Daar doet u dus niets aan.

De VOORZITTER: Wilt u afronden?

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, ik ben het niet eens met de opvatting van de SP dat op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt de gemeente maar helemaal niets moet doen of niet zo heel veel kan. Maar dat is misschien te uitgebreid, dat kan in de tweede termijn wel.

Als we het hebben over woningbouw, dan steekt me wel een beetje dat u zegt: “daar hebt u helemaal niets aan gedaan”. We hebben inderdaad samen bij het voorjaarsdebat vorig jaar nog een initiatief genomen om een expertmeeting te organiseren. We hebben met bewonersorganisaties of met huurdersorganisaties gesproken en de corporaties zelf ...

De heer DIJK (SP): Voorzitter, dat is onze taak.

De heer LUHOFF (D66): ... zijn druk bezig om gezamenlijk afspraken te maken en we zien dat het ook al effect heeft. Onlangs hebben, u noemde ze net ook al, Lefier en Nijestee, ook al aangekondigd extra te gaan investeren in deze stad. En dat is misschien nog niet genoeg. Het college geeft ook aan: er moeten 20.000 huishoudens bij, we staan voor een heel grote opgave, maar dat is geen opgave voor de gemeente hè, dat is een opgave voor woningbouwcorporaties. Dat is een opgave voor investeerders en dan is het een opgave voor de gemeente om dat mogelijk te maken.

De VOORZITTER: Laatste opmerking, de heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja, dus om het even samen te vatten: volgens D66 gaan we wel over de arbeidsmarkt, waar we heel veel invloed op moeten uitoefenen, over het onderwijs waar we veel invloed op moeten uitoefenen, maar dat mensen een betaalbaar dak boven hun hoofd hebben, daar doet u er drie jaar lang over om te concluderen dat u daar niet over gaat.

De VOORZITTER: Ik begrijp dat u geen vraag heeft gesteld. Ik ga naar mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Dank u wel. Ja, de heer Luhoff zijn antwoord triggert mij een beetje. Expertmeeting en praten over de toekomst. Ik denk: de toekomst begint nu. Er moet gewoon keihard gebouwd worden, de komende jaren, of het nou sociale bouw of koopwoningen zijn. Bent u dat met mij eens?

De heer LUHOFF (D66): Ja, dat zeg ik. Ik kan het nog wel een keer herhalen. Het zat in mijn woordvoering, ik heb het net ook in antwoord op de SP uitgelegd. Ja, er is een heel grote bouwopgave in deze stad en wat ik mooi vind, is dat al dat gepraat, dat u een beetje denigrerend noemt, er wel voor heeft gezorgd dat Lefier en Nijestee en ook andere woningbouwcorporaties nu samen met de gemeente optrekken om te kijken waar we kunnen gaan bouwen. En dat vind ik een heel mooie en heel goede ontwikkeling en ook broodnodig.

Motie 3: Meer muziek in de klas (D66, GroenLinks)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juli 2017, besprekende de Voorjaarsbrief,

overwegende dat:

- muziek maken niet alleen leuk is, maar dat bovendien wetenschappelijk bewezen is dat het een zeer belangrijke invloed heeft op zowel de intelligentie als de sociale vaardigheden van kinderen;

constaterende dat:

- er in Groningen, zowel door de gemeente als door verschillende instellingen, al veel gedaan wordt op scholen om muziekonderwijs te bevorderen;
- er onder andere gebruik wordt gemaakt van het programma Meer muziek in de klas;
- dit echter veelal nog een incidenteel karakter kent en dat muziek onderwijs juist zijn waarde krijgt door een meer structurele inzet;

verzoekt het college:

- om met scholen, het conservatorium, de Pabo, Vrijdag, orkesten en Groningse muziekverenigingen verder te werken aan een meer structurele Groningse aanpak van Meer muziek in de klas;
- de mogelijkheden van cofinanciering voor Meer muziek in de klas te onderzoeken, zowel regionaal en landelijk;
- de vrijgemaakte middelen voor talentontwikkeling in de cultuurnota te betrekken;
- en tot slot waar mogelijk hiervoor ook ruimte te vinden binnen de programma's van eisen van de Groningse cultuurinstellingen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 4: Minder papier, meer regie (D66, PvdA, VVD, GroenLinks)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juli 2017 besprekende de Voorjaarsbrief,

overwegende dat:

- mensen langer zelfstandig en in eigen omgeving kunnen blijven door het gebruik van een pgb;

constaterende dat:

- het beheren van een pgb veel administratietijd kost;
- als er meerdere pgb's in een gezin gebruikt worden, de administratieve druk onevenredig groot wordt;
- er in Meppel een pilot gestart is met een gezins-rgb en een coördinerend ambtenaar;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of een gezins-rgb met een coördinerende ambtenaar mogelijk is in Groningen;
- en zo ja; een voorstel te doen om te starten met een pilot;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 5: Investeren in preventie vraagt om visie en lef. ‘Kip of ei’ (D66, GroenLinks, PvdA, ChristenUnie)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juli 2017, besprekende de Voorjaarsbrief,

overwegende dat:

- alle kinderen in Groningen gebaat zijn bij een veilige en stimulerende omgeving om in op te groeien;
- het belangrijk is om samen met betrokken bewoners en professionals in te zetten op preventie om zo min mogelijk kinderen te laten belanden in de (jeugd-)zorg;

constaterende dat:

- in Groningen veel jeugd gebruik moet maken van (jeugd-)zorg;
- er bij dreigende tekorten vaak als eerste gekort wordt op inzet op preventie;
- hierdoor nooit het lonende effect van preventie; ‘voorkomen is beter dan genezen’ bewezen en ervaren wordt;

verzoekt het college:

- als het gaat om de inzet op preventie in het (jeugd-)zorgdomein een visie en doelstellingen te formuleren met een reikwijdte van tien jaar;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Het woord is aan de fractievoorzitter van de SP, de heer Dijk. Ik denk dat het een boel tijd scheelt als ik niet alle moties ga voorlezen en ik stel u voor om dat ook maar op die manier te gaan doen. Het woord is aan de heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Dank u wel, voorzitter. Er wordt ons wel eens verweten dat wij voor één kant kiezen. Dat klopt. Wij kiezen de kant van een groot deel van de Stadgers voor wie het college tot nu toe te weinig oog heeft. Wij kiezen de kant van huurders en woningzoekenden. Wij kiezen de kant van de Stadgers die menswaardige zorg nodig hebben. Wij kiezen de kant van werkenden en werkzoekenden. Wij kiezen de kant van de Stadgers die elke maand de eindjes aan elkaar moeten zien te knopen. Voorzitter, wij kiezen de kant van hen voor wie de bestaanszekerheid onder druk staat. Wij kiezen die kant, omdat dat noodzakelijk is, omdat dit college, met daarin D66 als grootste partij, dat niet doet.

Voorzitter, ‘Er gaat niets boven Groningen’. Dat was de titel van een artikel in De Groene Amsterdammer dat begin juni verscheen. Journalist Milikowski beschrijft hoe onze stad de afgelopen jaren is veranderd. Samengevat is dat als volgt: wonen in de grote stad wordt steeds meer een feestje voor de happy few. Met zijn espressobars, boetiekwinkels en galleries verandert studentenstad Groningen in een noordelijke enclave. De trek naar de stad zorgt voor een groot tekort aan betaalbare woningen. Het aantal buitenlandse studenten blijft hard groeien, de binnenstad en de schilwijken daaromheen veranderen van een diverse naar een eenzijdige bewonerssamenstelling. Huisjesmelkers in onze stad gaan hun eigen gang en trekken zich daar niets van aan. In het artikel komt een D66-raadslid aan het woord. Ik citeer: “Laat de stad maar blijven zoals hij is. Het is prima zo.” Dit citaat maakt pijnlijk duidelijk hoe D66 kijkt naar de grote problemen waar onze stad en onze Stadgers mee te maken hebben. Dit citaat zegt veel over het wereldbeeld van D66 en het college. Het laat zien welke kant zij kiezen. De kant van de happy few in een hippe stad.

Raken onze Stadgers hun stad kwijt? Kwijt aan het anonieme kapitaal? In Groningen komt 20% van de verkochte woningen in handen van een belegger, tegenover 6% in heel Nederland.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter?

De VOORZITTER: Ja, gaat uw gang. De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Ik had mijn hand net iets eerder omhoog. Ik ben jonger, ik mag voor, hoor ik net. Hartstikke mooi. Ja, ik word wel even getriggerd door wat de heer Dijk hier zegt. Allereerst wordt het wereldbeeld van D66 aangepakt maar ook: we hebben op dit moment al een ontzettend streng beleid hier in de stad, als het gaat om huisbazen of huisjesmelkers, waar u het steeds over hebt.

De heer DIJK (SP): Huisjesmelkers ja.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja, want die zijn er alleen maar, volgens u. Maar we doen toch al ontzettend veel om te zorgen dat die op dit moment niet hun werk kunnen doen? Wat moeten we dan nog meer doen, volgens de SP?

De heer DIJK (SP): Afschaffen. Ik ga verder met mijn woordvoering

De heer BANACH (Student en Stad): Wat? Ja, u kunt wel doorgaan maar wat moeten we dan precies afschaffen?

De heer DIJK (SP): Nou, laten we gewoon stoppen met het verstrekken van kamerverhuurvergunningen.

De heer BANACH (Student en Stad): En waar moeten die mensen wonen?

De heer DIJK (SP): In coöperatieve jongerenhuisvesting.

De heer BANACH (Student en Stad): En als die er nog niet is?

De heer DIJK (SP): ... met zeggenschap. U kent deze discussie. Die voeren we heel vaak.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja, maar als die er nog niet is? Hebben we ...

De heer DIJK (SP): We hebben er het afgelopen jaar duizend bijgebouwd en komende vier jaar gaan we er nog duizenden ...

De heer BANACH (Student en Stad): Na jarenlang niet genoeg te hebben opgeleverd.

De heer DIJK (SP): Ja, zeker wel. Er is ...

De VOORZITTER: Ik stel voor dat wij dit als afgerond beschouwen. De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik snap de Socialistische Partij niet zo. In de woordvoering worden wij de hele tijd aangevallen, terwijl ik net een heel betoog heb gehouden wat het groeivoordeel voor deze stad betekent maar ook welke kansen er liggen en hoe we die juist voor iedereen toegankelijk zouden moeten maken. Ik vraag mij af, en dat is de vraag die ik zou willen stellen aan de heer Dijk: hebt u zojuist geluisterd?

De heer DIJK (SP): Ja, ik heb zojuist geluisterd en ik heb eigenlijk hetzelfde gehoord wat ik de afgelopen drie jaar ook heb gehoord. Het gaat niet over sociale huurwoningen, het gaat niet over inkomensondersteuning. Het gaat over louter immateriële zaken en daar wilt u eigenlijk het probleem van de kloof in de stad mee oplossen. Ik kan u garanderen: dat gaat u nooit lukken.

Voorzitter, ik vervolg. "Het is prima zo". Voorzitter, voor wie is het prima zo? Ja, voor op winst beluste ontwikkelaars en huisjesmelkers is het prima zo. Het is niet prima voor Stadgers die de dupe zijn van de drukte op de woningmarkt, voor woningzoekenden of voor woningzoekenden die door hun huisjesmelkers of bootjesmelkers worden uitgebuit.

De VOORZITTER: Mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Een vraag aan de heer Dijk. U geeft aan dat er urgentie is om te bouwen. Maar dan vraag ik mij af waarom u het afgelopen jaar tegen tal van bouwplannen hebt gestemd, bijvoorbeeld om de Reitdiephaven ook beschikbaar te maken voor sociale huur.

De heer DIJK (SP): Ja, dat is inderdaad de enige waar wij tegen hebben gestemd. Bij Reitdiephaven hebben wij tegen die flat gestemd, dat klopt. Daar zat nog geen 10% aan sociale huur in. Wij hebben in de raad een alternatief geboden: ga daar grondgebonden gezinswoningen, sociale gezinswoningen bouwen. Dan had je die 10% ook gehad, dan hadden we een mooie opgave gehad om dat probleem op te lossen.

De VOORZITTER: Mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Voorzitter, ik constateer dat de heer Dijk hier toch de waarheid een beetje geweld aandoet want ook bij Paddepoel, ook daar aan die hele Reitdiepzone ging u in het geweer tegen de bouwplannen van de gemeente.

De heer DIJK (SP): Ho ho, we gingen niet tegen de bouwplannen an sich van de gemeente in! Wij gingen tegen de manier in waarop de bewoners erbij betrokken werden want het is zeker waar, een flat in hun achtertuin! En we zullen inderdaad in het geweer gaan als het gaat om, ik noemde het net op winst beluste ontwikkelaars die een minimaal aantal sociale huurwoningen willen toevoegen. Ja, dat zien we als een groot probleem. Daar zullen we ook altijd kritisch naar blijven kijken en iedere keer onze afweging maken: is dit het wel waard of is dit het niet waard? Bij de Reitdiephaven was het het duidelijk niet waard.

De VOORZITTER: Laatste opmerking van mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Voorzitter, dan vraag ik mij af hoe u dat probleem met de studentenhuisvesting wilt aanpakken want u wilt de stad op slot zetten maar aan de andere kant wilt u dat soort projecten, die daar werden gebouwd, juist om jongeren huisvesting te bieden, niet steunen.

De heer DIJK (SP): Dat is grappig want we hebben ze bijna allemaal gesteund, mevrouw Bloemhoff. U moet misschien uw huiswerk even doen en even goed kijken hoe we gestemd hebben. We hebben iedere keer die afweging gemaakt. Dat is heel vaak een moeilijke afweging geweest. Bij de Reitdiephaven hebben we inderdaad tegengestemd. Dan moet u nog even terugkijken naar het stemgedrag.

Voorzitter, Ook is het “prima zo” voor op winst beluste ontwikkelaars, die onder het mom van inbreiding hoge torens mogen bouwen, waarvan nog geen 10% uit sociale huur bestaat, die binnenterreinen mochten volbouwen, die massaal woningen hebben opgetopt. Dat mogen en mochten ze, omdat D66 geen strakke regulering toestaat.

“Het is prima zo” voor de happy few die in de binnenstad kunnen wonen, omdat D66 vindt dat in de binnenstad geen plaats voor sociale huurwoningen is. De binnenstad is al jaren onbereikbaar voor mensen met een smalle beurs; de diversiteit van de binnenstad is al verdwenen. Met de huidige houding van D66 zal dat alleen maar erger worden.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ja dank u wel, voorzitter. Het is wel boeiend dat de SP een aanval doet op dit onderwerp van D66, terwijl D66 samen met GroenLinks, PvdA en VVD in het college zit dat juist op dit moment maximaal werk maakt van het tegengaan van het volbouwen van binnenplaatsen en het optoppen. En het is grappig dat het vorige college, waar de partij van de heer Dijk in zat, dat juist nog niet deed. Dus daar wil ik graag een reactie op.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, de heer Leemhuis zou gewoon voor de lol eens moeten gaan kijken naar wat wij de afgelopen jaren hebben gezegd over jongerenhuisvesting, over optoppen, over de 15%-norm, over buurten die verrommelen omdat mensen als de heer Bulten daar de boel opkopen en er een puinhoop van maken. U zou daar eens voor de grap naar moeten gaan kijken. Ik heb het vandaag gedaan, op onze website: in 2011 komt er een voorstel van de SP, dat we de 15%-norm moeten invoeren en dat we voor de rest van de stad ervoor moeten zorgen dat we stoppen met het verstrekken van kamerverhuurvergunningen zodra we voldoende coöperatieve huurwoningen hebben in deze stad voor onze jongeren om te wonen zonder dat ze uitgebuit worden. U kunt daar heel veel van leren. Kijk daar een keertje goed naar en ik zou willen zeggen: het heeft bij u ook tweeënhalf jaar geduurd om dat inzicht te krijgen want in eerste instantie was het, toen wij met onderzoeken kwamen uit de Schilderswijk: vrijheid blijheid. Het opinieartikel van D66 staat er nog steeds. Er staat nog steeds in het Dagblad van het Noorden, dat was ook nog vrijheid blijheid, mensen moesten wat meer met elkaar in gesprek gaan ...

De VOORZITTER: Laatste opmerking de heer Leemhuis.

De heer DIJK (SP): ... en dat soort lege woorden.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Het is interessant wat de heer Dijk allemaal aanbrengt. Overigens, niet om daar grappig over te doen want mijn partij heeft regelmatig de SP geprezen om haar inzet voor volkshuisvesting in deze stad. Het punt is alleen dat de SP ervoor koos om een 0%-regeling in te voeren voor kamerverhuur en dat zou betekend hebben dat al die mensen die nu in deze stad wonen geen huisvesting hadden gehad, bij papa en mama thuis hadden moeten blijven en de kwaliteit van volkshuisvesting niet omhoog was gegaan, omdat de corporaties door de verhuurdersheffing ...

De VOORZITTER: Graag afronden. Geen vragen? Mevrouw Koebrugge.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): ... helemaal niet konden bouwen.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Ja dank u wel, voorzitter. Ik ben behoorlijk verbaasd maar misschien zelfs ook wel een beetje verheugd dat de SP nu een enorm groot voorstander is van bouwen, bouwen, bouwen. Dat is namelijk wat we nodig hebben om uiteindelijk in de behoefte te kunnen voorzien. En het verbaast me ten zeerste. Toen ik in 2010 in deze gemeenteraad kwam, zat de SP in het college en die vertikte het om ook maar ergens extra ruimte te creëren om te kunnen bijbouwen. Alles moest gericht zijn op Meerstad. De VVD zei op een gegeven moment: "Ga nou bouwen op het Suikerunieterrein. Het mag eerder". De SP deed het niet.

De VOORZITTER: Wilt u afronden?

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Waarom bent u nu gedraaid?

De heer DIJK (SP): Nou, ik kan u dat wel uitleggen want in 2010 hadden we te maken met een heel andere tijd. We hadden te maken met forse afboekingen op Meerstad. Zo'n 25 miljoen euro, volgens mij hebben we een keer 50 miljoen euro moeten afboeken. Dus ja, dan wil je ook graag wat terug voor dat Meerstad, uw plan trouwens, wij hebben tegengestemd, wij moesten dat gaat gaan dichten, dus hadden we gezegd: "Bouw nou eerst inderdaad op Meerstad, zodat je daar in ieder geval nog een paar centen voor terugkrijgt, voordat je allerlei andere grond gaat ontwikkelen en heel veel kosten eraan gaat besteden". Ja, en nu is het inderdaad hoog tijd, wordt het hoog tijd dat we ook gaan kijken naar het Suikerunieterrein, daar hebt u gelijk in.

De VOORZITTER: Laatste opmerking, mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Maar voorzitter, op het moment dat het Suikerunieterrein ook bebouwd kon worden, zou dat ook juist geld opleveren, zeker ook met oog op Meerstad. En u wilde dat op dat moment niet. Ook in die tijd.

De heer DIJK (SP): Volgens mij heb ik net uitgelegd waarom wij hebben gekozen voor Meerstad, omdat we daar ieder jaar miljoenen euro's op moesten afboeken. Dat is de strop geweest van de afgelopen jaren. En ik ga even mijn woordvoering vervolgen.

Voorzitter, "Het is prima zo" voor hen die vaak in de binnenstad komen. Zij hebben de portemonnee om te winkelen bij Nespresso, Hugo Boss, Tommy Hilfiger, de Nike Factory en Superdry. Dit college met D66 als grootste partij, met de steun van de VVD in het aanhangwangentje, is gefixeerd op de binnenstad. Die krijgt alle aandacht, er worden miljoenen uitgegeven om de openbare ruimte binnen de Diepenring te vernieuwen. En daar waar het kapitaal, de gevestigde orde, de happy few in de binnenstad de overhand hebben gekregen, worden de ledematen van onze stad, onze stadswijken en hun inwoners door het college vergeten. Die wijken voorzitter, waar de verrommeling zichtbaar is, de verkeersveiligheid beneden peil en de kwaliteit van de woningen veelal te wensen overlaat.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter?

De heer DIJK (SP): Waar mensen kampen met schuldenproblematiek, laaggeletterdheid, hogere woonlasten en dalende inkomens.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer DIJK (SP): Die moeten de prioriteit krijgen, die wijken verdienen onze aandacht nu.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, ik heb altijd heel veel respect voor de activiteiten die de Socialistische Partij in diverse wijken en buurten in deze stad organiseert. Tegelijkertijd bent u volgens mij wel vergeten om Stadkompas en de stadsmonitor te lezen, waarin we zien dat nagenoeg alle wijken erop vooruitgaan. In vergelijking met wijken in de rest van Nederland kennen wij bijvoorbeeld geen enkele wijk die onvoldoende scoort. We kennen een aantal wijken waar zorgen zijn, we kennen wijken waarin we moeten investeren maar het gaat gewoon goed met Groningen.

De heer DIJK (SP): Tsja.

Voorzitter, het is Yantai, een Europese vlag aan de Martinitoren en een hoop dikke, dure Engelse termen dat het neoliberale D66 bezighoudt. Zij hebben de mond vol van The City of Talent, healthy ageing en start-ups, maar laten de werkende klasse van Groningen zoals de gemeentelijke ICT'ers, thuiszorgwerkers, fietsenstallingbeheerders en schoonmakers in onzekerheid door privatiseringen, uitbestedingen en aanbestedingen. En als de werkende klasse door gevolgen van kosmopolitisch liberaal beleid zonder werk komt te zitten, dan is er altijd wel een D66'er die keihard stelt dat armoede voor 90% is hoe je ermee omgaat. D66 geeft mensen zelf de schuld van de situatie waarin zij verkeren. De SP ziet wél de samenhang der dingen, wij zien dat de omgeving en de omstandigheden van grote invloed zijn op de situatie van mensen. En nu zal ik ...

De VOORZITTER: Mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Ja voorzitter, de SP beperkt zich in de werkende klasse alleen tot ambtenaren en mensen die in de zorg werken maar er zijn nog een heleboel andere mensen die juist bij bedrijven werken, waar u heel laatdunkend over spreekt. U leest een artikel over espressobarretjes en boetiekjes, terwijl juist toen de leegstand er kwam, hier in de straat gezorgd is dat er weer winkels opgevuld werden, die uiteindelijk voor werkgelegenheid zorgen. U vergeet iedere keer die groep mensen die voor dat soort bedrijven werkt.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. Ja, het wordt echt te gek, zo'n beetje, de woordvoering van de Socialistische Partij, hoe mijn partij wordt aangevallen hier, terwijl wij in dit college ruimte geven aan mensen die in een bijstandsuitkering zitten, om daaruit te geraken, dat we meer geld uitgeven aan armoedebeleid en kansen voor jongeren en kinderen, dat we ook zien dat de stad erop vooruitgaat, dat het aantal banen de afgelopen periode groeit en toeneemt. En natuurlijk zijn er nog veel te veel mensen in de bijstand maar tegelijkertijd moeten we ook niet vergeten dat er het afgelopen jaar weer gigantisch veel mensen ook die bijstand zijn uitgestroomd. We zijn er keihard voor aan de slag, we investeren er meer in dan de voorgaande colleges, waar u mede aan het roer stond. Dit gaat echt te ver, wat u nu aan het doen bent.

De heer DIJK (SP): Eindelijk een reactie, voorzitter, van D66! Ik wacht hier drie jaar lang om een debat met u te voeren over zaken die echt tot de kern van de stad behoren en nu zegt u in één keer dingen die dat gezicht van de stad wel aangaan. Uw hele woordvoering ging weer over mooie dingen, de afgelopen jaren. Het was één groot positief verhaal over inderdaad de City of Talent, ik heb net al een heel verhaal verteld en nu eindelijk gaat u een keertje in op de kern van het probleem van de stad. Ik vind dat pure winst van dit debat, nu al.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, de kern is volgens mij dat u er vooral over praat en dat wij in dit college er vooral heel veel aan doen. We zien dat de stad daar ontzettend ook mee vooruitgaat en dat biedt voor heel veel mensen kansen.

De heer DIJK (SP): Pure winst, dit debat, nu al. Voorzitter, ik vervolg mijn betoog want anders denk ik dat ik niet tot het einde zal komen. Want voorzitter, dan even de praktijk. Wie regelmatig de wijken bezoekt, komt daar tal van voorbeelden tegen. Hanneke Moed, moeder van twee kinderen, woonde in een antikraakwoning aan de H.L. Wicherstraat. Haar situatie werd penibel toen Lefier de woningen ging slopen. Hanneke en haar kinderen stonden op straat. Na een scheiding stond Hanneke niet lang genoeg

ingeschreven voor een woning. De wachtlijsten waren te lang. Hanneke is niet de enige in onze stad. Daarom moeten we beginnen de woningnood op te lossen door snel tweehonderd tijdelijke huurwoningen te bouwen op het Suikerunieterrein en in Meerstad.

Patricia woont in Selwerd. Haar vier kinderen hebben astma, omdat zij al jaren in kamers vol met schimmel slapen. Moet Patricia beter ventileren, zoals de corporatie haar steeds blijft zeggen? Of zegt D66 ook tegen Patricia en haar kinderen: “Het is maar hoe je ermee omgaat”? En Patricia is niet de enige, voorzitter. De afgelopen maanden spraken wij honderden huurders met dezelfde problemen. Het is hoognodig dat er nu snel wijkvernieuwing komt in deze wijken.

Harry is tijdens zijn werk in de bouw van de steiger gevallen, hij heeft lange tijd niet kunnen werken, daardoor heeft hij schulden gekregen. Met zijn gezin zit hij al twaalf weken in een puinzooi, omdat zijn woning gerenoveerd wordt, maar Nijestee heeft geen vergoeding voor tijdelijke vervangende woonruimte geregeld. Ondertussen betaalt hij wel 729 euro huur per maand. De gemiddelde hypotheek in Nederland, waar de heer Luhoff bijvoorbeeld net wel even tijdens de woningbouwdiscussie over had, is nog geen 550 euro per maand. Harry betaalt wel, heeft minder zeggenschap over zijn woning en dat is een direct gevolg van politieke keuzes. Verkeerde keuzes, welteverstaan.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter?

De heer DIJK (SP): Voorzitter, tot slot. Begrijp ons niet verkeerd.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ik hoor de heer Dijk een waslijst aan problemen schetsen die inderdaad niet denkbeeldig zijn. Die bestaan hier in deze stad. Is het niet zo dat het leeuwendeel van de dingen die de heer Dijk noemt, te maken heeft met een aantal landelijke ontwikkelingen of zelfs wereldontwikkelingen? Ofwel de economische crisis, de verhuurdersheffing en dat zijn de voornaamste factoren die de heer Dijk hier noemt en daarom is het een foute weergave van zaken alsof dat dit college of deze raad toe te rekenen is.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, ik reken dat wel deze raad toe. U hebt zeker gelijk dat de verhuurdersheffing direct een rol speelt en ook in armoede, inkomensondersteuning kan inderdaad het Rijk ook een heel grote rol spelen, absoluut. Maar vergist u zich niet, als ik de afgelopen drie jaar zit te luisteren naar deze collegepartijen, dan is daar verrekte weinig aandacht voor. En bij dit college zie ik dat ook. Het gaat over de binnenstad, daar worden roze scheppen geplaatst maar als er in Selwerd huurders al jarenlang in schimmelwoningen zitten met hun kinderen, dan is daar verdraaid weinig aandacht voor. Dat is eigenlijk het punt dat ik probeer te maken, deze hele woordvoering. Wij kiezen wél die kant. Wij vinden dat wij daar de volle focus op moeten hebben. Dus het is allemaal leuk, al die dingen die er ontwikkeld worden, het is allemaal heel aardig maar het gaat ook om materiële welvaart, materiële vooruitgang voor die mensen bij wie dat er expliciet toe doet.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter, ja het gaat er dus om dat dit college tegen de stroom in deze zaken wel aanpakt. Een verhoogd armoedebeleid, aanpak van meer mogelijkheden in de bijstand en ga zo nog maar even door, de afspraken met de corporaties die nu tot een goed gevolg komen. En de karikatuur die de SP neerzet, die staat daar dus verre van.

De heer DIJK (SP): Mijnheer Leemhuis, ik vind het jammer dat u het als een karikatuur schetst. Want dat is namelijk geenszins de bedoeling. Het is mijn bedoeling om daar de volle aandacht voor te krijgen en als u zegt dat dit college tegen de harde wind, de gure wind van rechtse kabinetten in fietst, dan zullen wij zo meteen met een aantal voorstellen komen voor extra inkomensondersteuning, voor extra sociale woningbouw om de woningnood op te lossen. Daarmee komen wij allemaal bij u langs en dan reken ik op uw steun.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dat zullen we op dat moment zien. De vraag is natuurlijk: is het mogelijk, gezien de budgetten en de financiële situatie, die veroorzaakt is door landelijk beleid, om dat tot stand te brengen? En dan gaat de SP Sinterklaas spelen en dan moet de rest hier zorgen dat het schip in het midden wordt gehouden.

De VOORZITTER: Ik beschouw dit nu als afgerond.

De heer DIJK (SP): Nou, ik ga daar nog wel even op reageren.

De VOORZITTER: Ja, maar u bent ook door uw tijd heen, dus heel kort.

De heer DIJK (SP): Nou, ik wil even een erg korte reactie geven, dan. Volgens mij gaat het iets beter met de financiën van deze stad. Wij hoeven niet meer jaarlijks af te boeken. Wij hebben een weerstandsvermogen van bijna 1. Dus ja, laten we inderdaad wat gaan investeren in deze stad.

Voorzitter, ik was bij het punt 'begrijp ons niet verkeerd'.

De VOORZITTER: Een laatste interruptie en daarna dan rondt de heer Dijk zijn betoog af.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, we concentreren ons natuurlijk op de voorjaarsbrief maar laten we ook het meerjarenbeeld niet vergeten. Volgend jaar moeten we nog even 27 miljoen euro met elkaar gaan 'vinden'. Daar is dit debat ook voor bedoeld. Dus nu maar pleiten voor allemaal investeringen is natuurlijk ook weer een andere kant van het verhaal.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Mooi. Daar heb ik ook in uw woordvoering niets over gehoord.

Voorzitter, begrijp ons niet verkeerd. De mensen die wij spreken zijn allesbehalve zielig. Het zijn strijdbare en hardwerkende Stadgers. Wij staan niet aan hun kant omdat wij tegen de welgestelde inwoners van onze stad zijn. Ook voor die groep is het noodzakelijk en ook voor die groep is het goed dat deze inwoners van de stad een steuntje in de rug krijgen, dat ze van de overheid nodig hebben. Omdat het voor iedereen prettiger is om in een gezonde stad te wonen, waarin iedereen meedeelt in de vruchten van de economische groei, waarin iedereen meedoet en waar de bestaanszekerheid van mensen is gegarandeerd.

Het wordt onze stadswijken en onze Stadgers alleen onnodig moeilijk gemaakt om de aandacht te krijgen, omdat alle aandacht naar de happy few en de binnenstad uitgaat. Na jaren van crisis gaat het nu eindelijk beter met de stad maar niet iedereen profiteert van die economische groei. Al drie jaar heeft dit college onder leiding van D66 het over het verbinden van de twee gezichten van de stad maar al drie jaar kiest het college voor het gezicht dat de steun van de overheid niet nodig heeft. Het is tijd om grote stappen vooruit te zetten, voor mensen die het wel nodig hebben. Daar moeten we vol op inzetten. Het is tijd dat deze stad weer voor en van alle Stadgers wordt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik dank u.

De heer DIJK (SP): Ik heb nog wel een aantal moties.

Motie 6: aandacht voor stadswijken (SP, CDA, ChristenUnie, Stadspartij)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juli 2017, besprekende de Voorjaarsbrief,

constaterende dat:

- het college de inclusieve stad als uitgangspunt neemt: "een stad waar iedereen meedoet, zoveel mogelijk werk heeft en in aantrekkelijke wijken woont";
- het college de 'twee gezichten van de stad' met elkaar wil verbinden;
- het kompas van de stad een zwakker beeld laat zien in de wijken Selwerd, Indische buurt/De Hoopte, Beijum en De Wijert en deels in Vinkhuizen en Paddepoel op het gebied van huishoudens met inkomensproblemen, op gebied van verloedering; daarnaast zijn de mensen minder tevreden over het onderhoud van de wijk, men voelt zich minder gezond, men is minder tevreden over het leven, men voelt zich minder onderdeel van de samenleving, er zijn meer problemen op het terrein van inkomen, de sociale leefomgeving is minder, er zijn meer gevoelens van onveiligheid, men is minder tevreden over de kwaliteit van de woning en de toekomstverwachtingen in deze wijk is niet al te hoog;

overwegende dat:

- de inzet op de verbinding voornamelijk terug te vinden is in het sociale domein en de wijkbudgetten;
- een hele, schone, veilige en leefbare buurt bijdraagt aan het welbevinden van de inwoners maar dat dat niet het enige is;
- de inzet op de verbinding in vrijwel alle programma's terug te vinden zou moeten zijn omdat bovenstaande opsomming in bovenstaande wijken bijna alle gemeentelijke programma's betreft;
- extra inzet in genoemde wijken en eventueel aanscherping van wijkbudgetten een gewenste vorm van maatwerk zou kunnen zijn en een bijdrage zou kunnen leveren aan het daadwerkelijk oplossen van de problemen in deze wijken om daarmee de twee gezichten meer met elkaar te verbinden;

verzoekt het college:

- de mogelijkheden te onderzoeken om in genoemde wijken extra inzet te plegen en deze inzet vanuit meerdere begrotingsprogramma's integraal in te zetten om op deze manier de gewenste verbinding te leggen c.q. de twee gezichten van de stad dichterbij elkaar te brengen en de raad hierover voorafgaand aan de begrotingsbespreking 2018 te rapporteren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 7: Tweehonderd tijdelijke sociale huurwoningen Suikerunie en Meerstad (SP, ChristenUnie)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 19 juli 2017, besprekende de Voorjaarsbrief 2017,

constaterende dat:

- er een grote behoefte aan sociale huurwoningen in de gemeente Groningen bestaat;
- er onvoldoende doorstroming is op de woningmarkt;
- er een aantal gebieden is waar op dit moment gebouwd kan worden waarbij Meerstad en het Suikerunieterrein het grootste areaal aan gronden hebben;
- de ontwikkeling van meer sociale huurwoningen in de stad nog op zich laat wachten;

overwegende dat:

- Meerstad en het Suikerunieterrein bij uitstek plekken zijn waar zo duurzaam mogelijk gebouwd wordt met lage energiekosten;
- deze tijdelijke eenheden erg energiezuinig zijn;
- de woningnood in de stad groeit en een (tijdelijke) toevoeging op de korte termijn de woningnood kan doen verminderen;
- meerdere corporaties aangeven te willen investeren in tijdelijke sociale huurwoningen in Meerstad en op het Suikerunieterrein.

verzoekt het college:

- in overleg met corporatie concrete plannen voor minimaal honderd tijdelijke sociale huurwoningen in Meerstad en honderd tijdelijke sociale huurwoningen op het Suikerunieterrein te ontwikkelen;
- de raad hierover voor de bespreking van de begroting 2018 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 8: Alleen nog kwalitatief goede jongerenhuisvesting (SP, CDA, ChristenUnie, Stadspartij, 100% Groningen, Partij voor de Dieren)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 19 juli 2017, besprekende de Voorjaarsbrief 2017,

constaterende dat:

- er in 2016 een grote daling van het aantal verleende kamerverhuurvergunningen heeft plaatsgevonden;
- de wachttijden voor jongeren om een woning bij een van de Groninger corporaties te vinden de afgelopen jaren zijn gedaald;

overwegende dat:

- een te groot aantal van kamerverhuurpanden in onze stadswijken tot minder diverse buurten en straten heeft geleid;
- de behoefte aan gezinswoningen groot is;
- jongeren te vaak en te veel worden uitgebuit door verhuurders die te hoge huurprijzen vragen;
- jongeren kwalitatief betere en betaalbare huisvesting verdienen;

- er de afgelopen jaren veel kwalitatief goede jongerenhuisvesting is bijgebouwd;
 - er de komende jaren nog veel meer kwalitatief goede jongerenhuisvesting gebouwd gaat worden;
- verzoekt het college:
- om bij het meerjarenprogramma Wonen een evaluatie voor te bereiden van de omgevingstoets kamerverhuur;
 - in de tussentijd, gezien de druk op de woningmarkt, binnen de bestaande beleidsregels, zeer terughoudend om te gaan met het verlenen van nieuwe onttrekkingsvergunningen;
- en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 9: Ruim baan voor bewonersondersteuning (SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 19 juli 2017 besprekende de Voorjaarsbrief 2017,

constaterende dat:

- er in Groningen negen WIJ-teams actief zijn;
- een van de uitgangspunten van de vernieuwing van het sociale domein de verschuiving van individuele zorg naar preventieve en collectieve ondersteuning van bewonersinitiatieven ter versterking van de sociale samenhang in wijken is;
- uit de Leefbaarheidsmonitor blijkt dat sociale samenhang in de wijken (nog) niet groeit;
- de tekorten op de Wmo-budgetten tot de conclusie leiden dat verschuiving van het verlenen van individuele zorg naar het beperken van de zorgvraag door preventieve en collectieve ondersteuning nog onvoldoende op gang komt;

overwegende dat:

- de WIJ-teams in de startperiode hun handen vol hebben aan het vormgeven van zorg- en hulpverleningstaken;
- de deskundigheid van WIJ-teams momenteel met name bestaat uit het verlenen van individuele hulpverlening;
- de beschikbaarheid van ondersteuning van bewonersorganisaties en initiatieven in wijken sinds het ontstaan van de WIJ-teams niet is gegroeid;
- de vraag naar ondersteuning ter versterking van de sociale samenhang in de wijken groeiende is;
- het realiseren van daadwerkelijke zeggenschap van bewoners over hun leefomgeving afhankelijk is van de mate waarin ondersteuning voor handen is;

verzoekt het college:

- voor 2018 de Stichting WIJ financieel in staat te stellen tijdelijke extra formatie bewonersondersteuning aan te trekken;
- ondertussen de Stichting WIJ de opdracht te geven in haar reguliere formatie de deskundigheid bewonersondersteuning door scholing, ontwikkeling van werkwijzen en/of benutten van vacature ruimte te vergroten;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 10 (SP)

De gemeenteraad van Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 juli 2017, besprekende de Voorjaarsbrief 2017,

constaterende dat:

- volledige kwijtschelding van de afvalstoffenheffing momenteel alleen geldt voor huishoudens die langer dan vijf jaar gedeeltelijke kwijtschelding en de individuele inkomenstoeslag ontvangen;
- de kwijtschelding afvalstoffenheffing voor overige kwijtscheldingsgerechtigden momenteel 57% van het verschuldigde bedrag bedraagt;

overwegende dat:

- kwijtschelding in het kader van de afvalstoffenheffing een van de weinige instrumenten is waarop de gemeente minimaal huishoudens kan ondersteunen;
- zo'n 2500 huishoudens met een minimuminkomen gebaat zullen zijn door volledige kwijtschelding te verlenen na drie jaar gedeeltelijke kwijtschelding te hebben ontvangen;
- de jaarlijkse meerkosten van deze verruiming van 300.000 euro binnen de tarieven dienen te worden opgevangen (het zogeheten 'gesloten systeem');

spreekt uit dat:

- de kwijtschelding verruimd dient te worden, zodat huishoudens die langer dan drie jaar gedeeltelijke kwijtschelding ontvangen volledige kwijtschelding krijgen;
- de kosten van deze verruiming gedekt dienen te worden uit een kleine verhoging van het basistarief afvalstoffenheffing 2018;

verzoekt het college:

- bij het opstellen van de Tarievennota 2018 rekening te houden met de in deze motie genoemde verruiming van de kwijtschelding afvalstoffenheffing;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 11: Verhoging bedrag in de meerkostenregeling (SP, ChristenUnie)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 19 juli 2017 besprekende de Voorjaarsbrief 2017,

constaterende dat:

- het Rijk in 2014 de toenmalige compensatieregeling WtcgG/Cer heeft beëindigd en een deel van het budget heeft overgeheveld naar de gemeenten;
- Groningen sinds 2014 de Meerkostenregeling chronisch zieken en gehandicapten kent;
- deze regeling bedoeld is voor Stadlers met een laag inkomen die te maken hebben met bijzondere extra kosten door een chronische ziekte of beperking;
- daarmee de gemeente verantwoordelijk is voor de tegemoetkoming in de onvermijdelijke verhoogde kosten van levensonderhoud ten gevolge van langdurige ziekte en/of handicap en daartoe de meerkostenregeling in leven heeft geroepen;
- het college momenteel werkt aan een bijstelling van de meerkostenregeling voor het jaar 2018;

overwegende dat:

- de toenmalige WtcgG/Cer voorzag in een jaarlijkse tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten van tussen de 381 euro en 579 euro per jaar;
- de gemeentelijke tegemoetkoming gedaald is van 400 euro in 2014 tot 330 euro in 2017;
- het eigen risico de afgelopen jaren met 235 euro is gestegen en de gemiddelde ziektekostenpremie met 168 euro is gestegen, samen 403 euro per jaar;
- daarbovenop chronisch zieken en gehandicapten geconfronteerd worden met onvermijdbare kosten voor dieet, bewassing, speciale kleding, hulpmiddelen, vervoer, huishoudelijke hulp, etc. voor gemiddeld 300 euro per jaar;
- in deze tijd van economische groei met name voor deze groep compensatie voor koopkrachtverlies vanwege onvermijdbare kosten gerechtvaardigd is;

verzoekt het college:

- in de bijstelling van de meerkostenregeling met ingang van 2018 uit te gaan van een compensatie van 400 euro per jaar voor mensen met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum.

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 12: Individuele inkomenstoelage eerder toekennen (SP)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 juli 2017, besprekende de Voorjaarsbrief 2017,

constaterende dat:

- uit de armoedemonitor 2016 van Onderzoek en Statistiek blijkt dat langdurige minimahuishoudens voornamelijk uit gezinnen en eenoudergezinnen bestaan;
- een op de zeven Groningse huishoudens en een op de vijf huishoudens met kinderen moeten rondkomen van een laag inkomen;
- de individuele inkomenstoelage in de gemeente Groningen op dit moment na vijf jaar een laag inkomen te hebben wordt toegekend;
- de individuele inkomenstoelage bedoeld is voor mensen die langdurig zijn aangewezen op een laag inkomen en daardoor in financieel moeilijke omstandigheden zijn geraakt of terecht kunnen komen;

overwegende dat:

- in vele andere gemeenten de individuele inkomenstoelage eerder wordt toegekend dan in de gemeente Groningen;
- het aantal minimahuishoudens dat in problematische schulden terecht is gekomen of dreigt te komen groeit;

- de individuele inkomensvoet voor minimahuishoudens die langdurig zijn aangewezen op een laag inkomen voor enige rust bij hen kan zorgen;

verzoekt het college:

- met ingang van 1 januari 2018 in artikel 1 van de Verordening individuele inkomensvoet Participatiewet 2015 het begrip 'referentieperiode' te wijzigen in "periode van drie jaar voorafgaand aan de peildatum";
- voor de benodigde financiële middelen dekking in de begroting 2018 te vinden;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 13: Grofvuil? 1 maal gratis ophalen per jaar! (SP, Stadspartij, ChristenUnie)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 19 juli 2017, besprekende de collegebrief d.d. 14 juni 2017 Voorjaarsbrief 2017,

constaterende dat:

- grofvuil niet meer gratis aan huis wordt opgehaald;
- er illegaal afval wordt gedumpt bij ondergrondse containers, in brandgangen of in het openbaar groen, wat leidt tot een verrommeling van de leefomgeving;
- niet iedereen over de mogelijkheden of financiële middelen beschikt om grofvuil zelf naar de afvalstations te brengen of het aan huis door de gemeente op te laten halen;

overwegende dat:

- iedereen in de stad er bij gebaat is dat er minder tot geen grofvuil op straat of in c.q. naast ondergrondse containers of het openbaar groen belandt;
- het ophalen van grofvuil banen oplevert bij de gemeente;

verzoekt het college:

- in de begroting 2018 een voorstel aan de raad voor te leggen om per huisadres, een keer per jaar, grofvuil op te halen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 14: Verhoging van de verkeersveiligheid in de wijken (SP, ChristenUnie, Stadspartij, CDA, GroenLinks, PvdA, VVD)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 19 juli 2017 besprekende de Voorjaarsbrief 2017,

constaterende dat:

- van jaar tot jaar blijkt uit de Leefbaarheidsmonitor dat verkeersonveiligheid door wijkbewoners wordt aangemerkt als belangrijkste probleem dat aangepakt moet worden;
- het aantal gemelde verkeersknelpunten ten opzichte van 2015 met 25% is gestegen;
- het aantal letselgevallen met 40% is gestegen;
- Groningen per duizend inwoners 17 ongevallen telt, waar voor vergelijkbare steden 11 per jaar geldt;
- uit de onlangs gehouden hoorzitting knelpunten in de handhaving, klachten over verkeersgedrag en technische inrichting van de openbare ruimte door bewonersorganisaties uit vrijwel alle wijken onder de aandacht van de raad zijn gebracht;

overwegende dat:

- de raad in het najaar de uitkomsten van de hoorzitting en de expertmeeting van een politiek oordeel zal voorzien;
- maatregelen ter versterking van de handhaving, verbetering van het verkeersgedrag en aanpassingen in straatinrichtingen op steun van de raad kunnen rekenen;
- met het binnen de huidige begroting beschikbare bedrag voor verkeersveiligheid het nauwelijks mogelijk is versneld verkeersveiligheidsbevorderende maatregelen te nemen;
- naar verwachting in de begroting van 2018 meer knelpunten zitten;

verzoekt het college:

- indien mogelijk in de begroting van 2018 financiële ruimte vrij te maken voor het versneld uitvoeren van verkeersveiligheidsbevorderende maatregelen.

De VOORZITTER: Ja, dat heb ik begrepen. Ik heb net gezegd dat ik de dictums van de moties niet meer voorlees maar het is denk ik wel goed om aan te geven dat vanuit D66 zijn ingediend een drietal moties, ook sommige door meer partijen ondertekend, één over meer muziek in de klas, één over minder papier,

meer regie en één over investeren, preventie en vraag om visie en lef. En ik kom straks wel met de moties van de fractie van de SP. Dan heeft nu de fractievoorzitter van de PvdA, mevrouw Bloemhoff het woord.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Mijnheer Meijer, graag ... yes? Ik heb even beeld nodig, had ik afgesproken met degene die daarachter zit. Yes!

Voorzitter, vorige maand werd Emma geboren. Op 2 juni 2017. Ze was de 202.202de inwoner van Groningen. Dit is eigenlijk alles wat ik over Emma weet: haar naam, haar geboortedatum en natuurlijk haar geboorteplaats Groningen. Groningen is een heerlijke stad om in op te groeien en dat geluk heeft Emma alvast binnen. Maar hoe eerlijk is deze stad voor Emma? Waar staat haar wiegje? Is dat in Selwerd of Paddepoel? Of is dat in de Villabuurt of de Piccardthof? Zijn haar ouders rijk of arm? Hoog- of laagopgeleid? Hebben ze werk? En als er een nieuwe baby komt: hebben ze dan ook genoeg ruimte om te wonen? Hoe lang moeten zij wachten op een geschikte huurwoning?

Misschien groeit Emma op in het rijke zuiden van de stad. Of misschien in de Korrewegwijk, waar de kans 40% is dat zij in armoede opgroeit. 40%! Emma kan het kind zijn van Nederlandse ouders die hier kwamen studeren en zijn blijven hangen. Ze kan het kind zijn van geboren en getogen Stadgers. Ze kan het kind zijn van ouders die uit Syrië kwamen en vluchtten voor oorlog en geweld. Hoe dan ook: Emma is op dit moment nog geen twee maanden oud en mijn wens voor haar is dat het niet uitmaakt in welke omstandigheden zij opgroeit. Dat het haar talenten, haar inzet en haar inbreng zijn die haar vooruit brengen. En dat niet de afkomst, de buurt of bijvoorbeeld het opleidingsniveau van haar ouders haar daarin remmen. Maar helaas, de realiteit is anders. Als Emma opgroeit in Paddepoel en naar school gaat op de Pendinghe is de kans 12% dat zij een vwo-advies krijgt. 12%! Gaat zij naar de Borgmanschool, dan is die kans 35%. Drie keer zo groot dus. Waar je geboren bent en wie je ouders zijn: ook in Groningen bepalen deze dingen voor een groot deel nog steeds je toekomst. In toenemende mate zelfs. We zien het met onze eigen ogen. We horen het van heel veel Stadgers en we lezen erover in de talloze rapporten die het afgelopen jaar zijn verschenen van de Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid en de Onderwijsinspectie. De ongelijkheid neemt weer toe.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Voorzitter?

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja dank u, ik vraag mij af of dit niet gewoon het resultaat is van zeventig, ruim zeventig jaar PvdA-beleid in deze stad.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Ja, u hebt dat al vaker gezegd en ik wil u bedanken dat u de PvdA bedankt voor ruim zeventig jaar inderdaad sociaaldemocratisch beleid in een stad waarvan iedereen net heeft gezegd dat het er heerlijk wonen is, waar we er allemaal trots op zijn dat het een sociale stad is. Alleen, wij zien op dit moment dat er een aantal bedreigingen is in de samenleving in een mondiale wereld, die op ons afkomen. Die problemen benoemen wij. We willen zorgen dat we een sociale stad blijven, een eerlijke stad en daarom willen we juist in die kanselijkheid investeren.

Voorzitter, ik ga verder met mijn betoog. Die ongelijkheid begint trouwens al in de kraamperiode. Na de kraamperiode. Want kinderen van ouders met middeninkomens en hoge inkomens gaan over het algemeen naar de kinderopvang en kinderen van ouders met lage inkomens blijven eerst vaak thuis en gaan dan naar de peuterspeelzaal. En zo groeien deze kinderen in gescheiden werelden op. Ook al wonen zij soms nog geen kilometer of geen 100 meter van elkaar. Komen zij elkaar ooit nog tegen? Misschien als puber of als volwassene? Als Emma's ouders zich op dit moment inschrijven voor een ruimere sociale huurwoning, dan moeten zij ruim twee jaar wachten. Als haar ouders een koopwoning willen, dan is de kans groot dat zij te veel betalen in deze oververhitte woningmarkt. Afgelopen weken hoorden we het bericht dat in Groningen een op de drie huizen door mensen zonder hypotheek wordt opgekocht. Een op de drie! Dat vond ik choquerend veel. Daar kun je als starter simpelweg niet tegenop. En dan is de bouw van negenhonderd wooneenheden ook nog eens vertraagd door de opstelling van de NAM rond de aardbevingsproblematiek. Zo dreigen toch wel Amsterdamse toestanden. Ik hoop dat Emma, of haar ouders nu geld hebben of niet, ook in de toekomst in de wijk van haar keuze kan wonen en dat we in Groningen nog steeds gemengde wijken hebben. De PvdA is daarom blij met de plannen om de komende jaren meer sociale huurwoningen en middenhuurwoningen te bouwen. Ook zijn we verheugd dat de opknapbeurt van woningen in bijvoorbeeld Selwerd, de Indische Buurt en Beijum doorgaat. De wijkvernieuwing wordt dus na de economische crisis eindelijk weer volop nieuw leven ingeblazen.

Tot slot: Emma haar laatste jaren, hoe zouden die er nou uitzien? Wat kunnen we daarover zeggen? Dat weten we niet. Mijn eigen opa werd 96 jaar. En dan vroeg ik aan hem: “Opa, hoe doet u dat nu?” “Nou”, zei hij, “Carine, dat is heel simpel, dat is geluk. Het geluk dat je lang genoeg gezond blijft.” Of Emma dat geluk heeft en of ze gezond blijft, kunnen we niet zeggen. Wel weten we dat in onze stad een op de vijf kinderen van 10 jaar al obesitas heeft. Een op de vijf! We weten ook ...

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, ik hoor mevrouw Bloemhoff over geluk. Maar gaat u dat dan bestempelen als domme pech?

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Nee, ik ga verder met mijn betoog want dan hoort u dat ik denk dat we daar zeker wel wat aan kunnen doen. Inderdaad. Want het is heel erg afhankelijk van hoe je gezondheid zich ontwikkelt en als nu al een op de vijf kinderen van tien jaar obesitas heeft, dan vind ik dat toch tamelijk choquerend.

We weten ook dat Emma in deze stad veertien jaar langer in goede gezondheid oud wordt als zij haar hele leven een hoog inkomen heeft, dan als zij haar hele leven een laag inkomen heeft. Veertien jaar lang is dat verschil! Dat is daarom voor de PvdA ook alle reden om de komende jaren extra te investeren in het wegwerken van de gezondheidsverschillen in de stad. Dit zouden we al op jonge leeftijd moeten doen, bijvoorbeeld door inzet van buurtsportcoaches, het Jeugdsportfonds en buitenfitnessplekken, zodat kinderen op een laagdrempelige manier kunnen sporten. Ook de WIJ-teams, die hulp en ondersteuning bieden voor wie dat nodig heeft in de eigen buurt, vooral als je bijvoorbeeld ouder wordt, vinden wij een belangrijke ontwikkeling in dat kader. Wel willen we daarbij graag dat er meer nadruk komt op het voorkomen van problemen, juist als het gaat om gezondheid en meedoen.

De keuzes die wij vandaag in deze raad maken bepalen de toekomst van de stad. Voor Emma en al die andere Stadgers. Of ze nou jong of oud, gezond of ziek, rijk of arm zijn. De stad groeit bovengemiddeld en dat is prachtig. Als Emma straks zelf kinderen krijgt, hebben we misschien wel 225.000 of meer inwoners. Maar de vraag die ik mezelf stel is: wat heeft die groei de Groningers tegen die tijd gebracht? Is de groei dan eerlijk verdeeld? Zijn we er dan allemaal op vooruitgegaan? Zijn we nog steeds die heerlijke stad om in te wonen, de sociaalste stad van Nederland? Het zijn de keuzes die we nu maken die de toekomst van Groningen bepalen. De toekomst van Emma, haar ouders, haar vriendjes, vriendinnetjes, buurtgenoten, en al die andere Stadgers.

Voorzitter, ik sluit af met een aantal moties, waarvan wij denken dat Emma daar veel baat bij heeft, op het gebied van onderwijs, op het gebied van werk en op het gebied van gebiedsgericht werken. Dank u wel.

Motie 15: Gelijke onderwijskansen voor alle kinderen (PvdA, SP, GroenLinks, Student en Stad, ChristenUnie)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 19 juli 2017 besprekende de Voorjaarsbrief 2017,

constaterende dat:

- de Onderwijsinspectie in haar rapport ‘De staat van het onderwijs’ concludeert dat het Nederlandse onderwijs de talenten van veel kinderen onbenut laat door te grote kwaliteitsverschillen tussen scholen en kansenongelijkheid tussen leerlingen van lager en hoger opgeleide ouders;
- het college aangeeft dat ook in Groningen de slagingspercentages in het voortgezet onderwijs uiteenlopen, evenals de scores op de eindtoetsen in het basisonderwijs en dat dit mogelijk een indicatie van ongelijke kansen kan zijn;

overwegende dat:

- het collegeakkoord Voor de verandering vermeldt “We hebben samen met scholen een verantwoordelijkheid om ieder kind passend onderwijs te bieden.” (p. 17);
- het college verder stelt: “Wij willen optimale ontwikkelingskansen voor alle kinderen en vinden van daaruit kansenongelijkheid niet wenselijk”;
- het verkleinen van kansenongelijkheid ervoor kan zorgen dat de talenten van onze kinderen beter benut zullen worden;

verzoekt het college:

- de conclusies uit het rapport te bespreken met de onderwijsinstellingen in Groningen, bijvoorbeeld via het College van Onderwijs en te inventariseren wat het onderwijs al doet aan het tegengaan van kansongelijkheid en dit te rapporteren van de raad;
- in samenspraak met het onderwijs een visie te ontwikkelen over het tegengaan van kansongelijkheid in Groningen en hieraan een actieplan te koppelen om deze visie te realiseren;
- te onderzoeken of de financiële ruimte in het programma Onderwijs hiervoor kan worden gebruikt;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 16: Begeleiding naar werk begint in de wijk (PvdA, D66, VVD, GroenLinks)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 19 juli 2017 besprekend het voorstel inzake de Voorjaarsbrief,

constateert dat:

- diverse projecten zijn opgestart om mensen weer in beeld te krijgen en met maatwerk richting werk, participatiebanen of vrijwilligerswerk te begeleiden, zoals Kansen in kaart, de coaches Meedoen en Wijkwerken;

overweegt dat:

- nieuwe initiatieven vanuit wijken zijn ontstaan, zoals Wijkbedrijf Selwerd en de pilot Ondernemend Zuid (gefinancierd vanuit het Innovatiebudget sociaal domein), waarbij mensen een-op-een naar werk of werkervaringsplaatsen worden begeleid, ongeacht welk stempeltje ze dragen (bijstand, WW, Wajong, WIA, Nugger);
- een van de ideeën achter het wijkgericht werken is dat de gemeente zich dichterbij haar inwoners organiseert en meer maatwerk en directe begeleiding biedt;
- de WIJ-teams en gebiedsteams een duidelijke rol zouden moeten hebben bij meedoen en begeleiding naar werk;
- zowel het college als de raad in diverse bijeenkomsten hebben geuit dat binnen het wijkgericht werken en de WIJ-teams nog een slag kan worden gemaakt met participatie en begeleiding naar werk op wijkniveau;

verzoekt het college:

- voor 2018 te onderzoeken hoe de begeleiding naar vrijwilligers en werk op wijkniveau een impuls kunnen krijgen, waarbij de kansen en mogelijkheden van de werkzoekenden leidend zijn, ongeacht welke uitkering ze al dan niet ontvangen;
- hierbij voort te borduren op de ervaringen uit de diverse pilots en best practices te formuleren.

Motie 17: Gebiedsgericht werken werkt voor iedereen (PvdA)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juli 2017, besprekende de Voorjaarsbrief,

constaterend dat:

- in het coalitie akkoord ‘Voor de verandering’ is bepaald dat in Groningen wordt gewerkt met wijkwethouders;
- het gebiedsgerichte werken daarmee een nieuwe impuls heeft gekregen;
- vragen, behoeften en initiatieven uit de wijken vaker centraal staan waarbij de gemeente de ambitie heeft te helpen bij de uitvoering van de plannen;
- wijkwethouders samen met bewoners willen uitvinden wat de beste manier is om samen te werken;
- het college constateert dat integraal gebiedsgericht werken steeds beter lukt als gekeken wordt naar het bij elkaar brengen van opgave en programma bij de wijk, de bewoners;

overwegend dat:

- het gebiedsgerichte werken een hoopvolle ontwikkeling is, maar dat
 - o bij veel inwoners de behoefte leeft om te weten hoe de gebiedsteams werken;
 - o de bekendheid van de gebiedsteams bij inwoners kan worden vergroot;
 - o het belangrijk is dat transparant is waarom ideeën wel en niet worden opgepakt door de gebiedsteams;
 - o geborgd moet worden dat alle inwoners in alle wijken de kans krijgen om met maatwerkoplossingen en eigen inbreng (mede-)regie te kunnen nemen op verbetering van hun omgeving;

verzoekt het college:

- het gebiedsgerichte werken in de loop van 2018 te evalueren, waarbij gehonoreerde en niet gehonoreerde initiatieven worden genoemd en een duiding te geven aan de werkwijze van de gebiedsteams;
- de stand van zaken te schetsen van de realisatie van de uitvoering van de gehonoreerde projecten;
- te bouwen op de bestaande aanpak voor wijkcommunicatie, zodat de mogelijkheid van het indienen van initiatieven, waar en onder welke voorwaarden, goed voor het voetlicht komen;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadsparij): Ja, ik hoor de PvdA heel erg over de toekomst praten maar u zegt weinig over het hier en nu. U zegt dat u wel wilt investeren in gezondheid. Dat is goed. Maar zegt u daarmee eigenlijk dat het college dat in deze voorjaarsbrief onvoldoende aangeeft?

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Voorzitter, over de toekomst praten doen we volgens mij bij de algemene politieke beschouwingen. Daar geven wij onze beschouwing over wat we de komende jaren zouden moeten doen. En de gezondheidsverschillen wegwerken, dat heb ik gezegd, dat dit belangrijk is. Het college heeft daar ook een healthy-ageingvisie op gepresenteerd die zeer naar mijn hart is en dat het zeer belangrijk is dat we daar ook de komende jaren vol mee aan de slag gaan.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik luister even naar de inbreng van mevrouw Bloemhoff en het is een mooi, links, sociaal verhaal.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Dank u, mijnheer Dijk.

De heer DIJK (SP): En dan luister ik ook naar de moties waar u mee komt en dan hoor ik ook hier, en dat verweet ik net D66, nergens een voorstel om de materiële situatie te verbeteren van mensen die bijvoorbeeld inkomensondersteuning extra nodig hebben of bijvoorbeeld mensen die in vieze huurwoningen wonen. Ik hoor geen enkel voorstel om dat te verbeteren.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Nou voorzitter, voorzitter, ik ga u straks mijn woordvoering geven en daar staat een aantal dingen in die we al hebben. Ik heb daaraan toegevoegd een aantal dingen die we in de stad al hebben gedaan en die we moeten doen en een van die dingen is natuurlijk gewoon de armoedebestrijding bij kinderen. Het kindpakket waar we gewoon keihard mee inzetten. Dat is een materiële verbetering. Sociale huurwoningen, geeft u aan, vind ik heel belangrijk, daar heb ik het bij de woonvisie ook over gehad. Wij vinden dat er sneller gebouwd moet worden. En daar staan wij voor, daar is het college ook mee bezig dus vandaar dat ik daar nu geen motie voor heb maar ik geef ze wel graag een zet in de rug om vooral die snelheid de komende tijd te bewaken.

De VOORZITTER: Laatste opmerking, de heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja, twee dingen daarover. Als we kijken naar de plannen voor wijkvernieuwing dan komen wij in de buurten plekken tegen waar helemaal geen plannen voor wijkvernieuwing zijn en waar wel gewoon schimmelwoningen staan. En om het even over de inkomensondersteuning te hebben: het is niet af. Het is niet af! En u zou bijvoorbeeld een voorstel kunnen steunen om de afvalstoffenheffing kwijt te schelden of om de individuele inkomensloes te verruimen en eerder toe te kennen. Dat doen ongeveer alle omliggende gemeenten in dit land, in deze regio, na drie jaar en wij zijn nog de enige gemeente die dat pas na vijf jaar doet, waardoor mensen eerder in de armoede terechtkomen.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Die individuele inkomensloes, daar maken wij een andere keuze in dan u want wij hebben een bepaald armoedebudget en wij besteden dat aan kansen voor kinderen en het kindpakket. Laat ik daar heel helder in zijn. Ik vind het heel goed dat u naar Selwerd gaat en daar schimmelwoningen ziet maar daar gaan we juist investeren in wijkvernieuwing en ik ben het helemaal met u eens: in de periode 2010 tot 2014 zouden we daar al mee beginnen. De economische crisis sloeg toe. Dat was een doorn in het oog van mijn fractie, dat we door die crisis niet met die wijkvernieuwing

door konden. Ik geloof dat u dat ook vond maar ik ben juist blij dat dit college nu, nu het weer een beetje beter gaat, dat keihard aanpakt.

De VOORZITTER: Ik dank u. Ik loop nog heel even de onderwerpen langs waar de fractie van de SP, al dan niet ondersteund door anderen, moties over heeft ingediend. Dat is motie 6, die gaat over de stadswijken, aandacht voor stadswijken. Motie 7 gaat over tijdelijke huurwoningen Suikerunie en Meerstad, motie 8 gaat over kwalitatief goede jongerenhuisvesting, motie 9 gaat over de bewonersondersteuning, motie 10 gaat over de verruiming kwijtschelding afvalstoffenheffing. Motie 11 gaat over de meerkostenregeling, motie 12 gaat over de individuele inkomenstoeslag, motie 13 gaat over het grofvuil en het een keer per jaar gratis ophalen en motie 14 gaat over verhogen van de verkeersveiligheid in de wijken.

Het woord is aan de fractievoorzitter van GroenLinks, de heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. In 2018 wordt met de verzelfstandiging van WIJ-Groningen de volgende stap gezet in het proces van transitie van de maatschappelijke opvang en de jeugdzorg, die in 2015 begon met de decentralisatie in het sociale domein. Met bezuinigingen die er niet om logen en die nog altijd zwaar drukken op de budgetten is begonnen met een wijksgewijze aanpak in de WIJ-teams, met meer maatwerk, specialismes samen onder één dak, met de één-plan-één-regisseur-gedachte en met de verschuiving naar het voorliggende veld en met de inzet op preventie. De vorming van de WIJ-teams en de veranderingen en bezuinigingen hebben heel veel gevraagd van de medewerkers in die teams. De meeste WIJ-teams zijn nog niet eens twee jaar in functie. En terwijl het werk gewoon doorging, moest de nieuwe werkwijze nader uitgewerkt worden en ten uitvoer gebracht worden. Dat proces is natuurlijk nog lang niet klaar en intussen ontwaart mijn fractie al wel een aantal thema's die de komende tijd nadrukkelijk op de agenda zullen komen. En we noemen er een tweetal: de spanning die er bestaat tussen specialistisch en generalistisch werk en de druk die op de preventie kan komen te staan. Daarover diende D66 mede namens GroenLinks een motie in en daar ga ik nog nader op in. De nieuwe werkwijze in de WIJ-teams vroeg van specialisten op een deelgebied meer generalistisch te gaan werken, waardoor mensen met complexere problemen niet met, zeg tien verschillende hulpverleners te maken zouden krijgen. We zien dat nu mogelijk de discussie ontstaat of op deelterreinen toch meer specialistische hulp nodig blijft. Een voorbeeld is de situatie rondom huiselijk geweld en kindermishandeling. In de oude situatie kwamen bij meldingen van huiselijk geweld waarbij kinderen betrokken waren in de regel aparte hulpverleners in actie voor het slachtoffer en de dader en er was ook iemand die zich op de kinderen richtte. En sinds de vorming van de WIJ-teams is dat niet altijd meer het geval en zijn er pas bij het traject van een huisverbod standaard kindhulpverleners betrokken.

Eerder, bij de commissie Financiën en Veiligheid, bespraken we de stijging van het aantal meldingen kindermishandeling en de daling van het aantal huisverboden en zegde de burgemeester toe dat er onderzoek gedaan zou worden naar het mogelijke verband tussen die twee cijfers. Mijn fractie is daar blij mee maar vraagt zich af of misschien nog meer specialistische aandacht nodig is voor de situatie van kinderen in gevallen van vermoeden van huiselijk geweld en kindermishandeling. En of in elk geval meer kennis van kindhulpverlening en oog voor het kind in dergelijke situaties meer centraal zouden moeten staan. Mijn fractie vraagt aan het college om te laten horen hoe er voldoende oog en zorg gewaarborgd blijft voor kinderen in dergelijke situaties. Als het gaat om preventie, is mijn fractie blij dat het college in de voorjaarsbrief schrijft dat het wil blijven investeren in preventie. Blij, omdat het risico bestaat dat bij de nog altijd krappe budgetten daar het eerst naar gekeken wordt als bezuinigingsoptie. Als we bijvoorbeeld de slag willen maken om minder jeugd in relatief zware zorg te hebben, is het essentieel te investeren in preventie om problemen met een jongere eerder op het spoor te zijn en hem eerder te kunnen helpen, voordat de problematiek zwaarder wordt. Nou ja, daar ging met name die motie over.

Groningen is een sociale stad. Een stad waar naar mensen om wordt gekeken en waar de menselijke maat centraal staat. Een anekdote illustreert dat. Ik ontmoette na lange tijd een oude bekende, die tot voor kort in een gemeente in het zuiden van het land woonde. Tijdens de crisis raakte hij zijn baan kwijt, kwam in scheiding met zijn vrouw terecht en hij kon zijn huis niet verkopen, dat onder water stond. Hij kwam uiteindelijk in de schuldhulpverlening terecht. Hij besloot terug te verhuizen naar Groningen om dicht bij zijn familie te zijn en zag toen hoe verschillend gemeentes omgaan met cliënten. Zo kreeg hij in die andere gemeente verplicht budgetbeheer opgelegd, terwijl hij in Groningen nog genoeg vertrouwen kreeg, omdat hij dat prima zelf kon regelen. En logisch ook want hij was immers niet in de schuldhulp terechtgekomen omdat hij niet met geld om kon gaan maar omdat hij zijn baan kwijtraakte en zijn huis onder water stond. Ook kwam hij in aanmerking voor parttime ondernemen in de bijstand, waardoor hij

zich verder kon bekwamen en zich verder ontwikkelen. Binnenkort loopt zijn schuldhulpverleningstraject af en kan hij met zelfvertrouwen en met vertrouwen van de gemeente verder met zijn leven.

En het is essentieel dat de gemeente maatwerk levert, oog heeft voor de menselijke kant en mensen vooruit helpt in hun leven. Dat gebeurt in Groningen bijvoorbeeld met sterk armoedebeleid, menselijke maat en oplossingsgerichtheid bij schuldhulpverlening en het aan mensen bieden van kansen zoals het parttime ondernemen in de bijstand. En heel blij is mijn fractie dan ook dat nu ook de volgende stap kan worden gezet. Na jaren van overleg en grote inspanning kan Groningen beginnen met de experimenten in de bijstand. Groningen loopt daarin voorop in Nederland en het was dan ook niet voor niets dat de staatssecretaris de beschikking voor de experimenten in die vier eerste steden hier in dit stadhuis tekende. Voorzitter, duurzaamheid is een uitgangspunt in al het gemeentelijk beleid. Dat betekent dat bij iedere stap die gezet wordt een integrale afweging gemaakt moet worden tussen het belang van de mens, de planeet en de economie. En mijn fractie is tevreden met de inzet die gepleegd is om dit verder te borgen in de gehele gemeentelijke organisatie. Dat wierp al zijn vruchten af in projecten als Reframe en Healthy Ageing en we vragen het college op die weg verder te gaan.

Mijn fractie is blij met de blijvende inzet op het gebied van de energietransitie. Het is belangrijk om de klimaatdoelen van Parijs te halen en onze doelstelling om Groningen in 2035 energieneutraal te krijgen strookt daar uiteraard mee. Ook is het noodzakelijk in verband met de schade en onzekerheid door de gaswinning en de daarmee gepaard gaande aardbevingen om versneld van het gas af te gaan. De plannen om per wijk oplossingen te zoeken voor alternatieve bronnen van energie zien er goed uit. En daarover ging natuurlijk ook impliciet het interpellatiedebat dat we zojuist voerden. Een blijvende inzet op energiebesparing, bijvoorbeeld via Groningen woont SLIM is belangrijk. En blij is mijn fractie met de vorderingen op het gebied van de routekaart, samen met een groeiende groep partners. En de verlegging naar aandacht voor waterstof als drager van energietransitie en de ambitie om samen met de provincie voor de rest van Nederland de groene energieleverancier te worden is ambitieus. En hopelijk mogen we voor die inzet ook steun verwachten van de rijksoverheid.

Voorzitter, lof voor het streven om nog meer van Groningen die gezonde stad te maken waar voor alle bewoners ruimte is, voor gezonder leven en het maken van gezonde keuzes. Meer lopen en fietsen, minder roken, gezonde voeding, meer groen en ruimte voor rust, verblijven en sporten in de openbare ruimte. En bij een gezonde stad horen ook behoud en verbeteren van onze gezonde lucht en het bevorderen van verkeersveiligheid. Een gezonde stad is ook een duurzame stad, met oog voor het behoud en de versterking van groen, ecologie en natuurwaarden. En daarom vraagt mijn fractie om een betere inventarisatie en open, betere inventarisatie en openbaar beschikbare informatie over die natuurwaarden. Veel is bekend bij de gemeente, maar ziet het college ook ruimte om meer en betere informatie daarover beschikbaar te stellen? En met name om te voorkomen dat pas in een laat stadium duidelijk wordt waarmee bijvoorbeeld in nieuwe bouwplannen rekening moet worden gehouden als het gaat om voorwaarden in de Wet natuurbescherming of waar knelpunten ontstaan met de stedelijke ecologische structuur. Mijn fractie dient daarover een motie in.

En mijn fractie heeft lof voor het met elkaar in verband brengen van healthy ageing, gezondheidsbeleid, gezonde leefomgeving in met name de openbare ruimte en van klimaatadaptatie. Een groene stad, die ruimte biedt voor gezond bewegen en die klaar is voor de gevolgen van de klimaatverandering is een gezonde stad.

Voorzitter, er zijn duidelijke signalen dat het autoverkeer in de stad toeneemt. En dat hangt samen met de aantrekkende economie en het is ook te merken in de parkeergarages en aan de toenemende drukte in en rondom het centrum. We zijn blij dat dit jaar nog een nieuw gemeentelijk verkeersmodel wordt gemaakt, waardoor we meer zicht krijgen op dit vraagstuk. Een belangrijke toename lijkt er ook te zijn van vrachtwagens in en rondom het centrum. Precies op de plek waar we met de binnenstadsvisie sterk inzetten op een toegankelijke stad voor voetgangers en fietsers, lijken er meer en vooral ook grotere vrachtwagens te rijden. Niet zelden bakbeesten die per adres relatief kleine pakketjes uitladen, op tijdstippen waarop de venstertijden niet gelden. In de rekeningcommissie spraken we hier al over en het college heeft inmiddels nadere informatie toegezegd voor het najaar maar mijn fractie begint wel wat ongeduldig te worden. Want in 2012 organiseerde de gemeenteraad al een expertmeeting, in 2014 tekenden we de greendeal zero emission stadslogistiek en in 2016 werden de venstertijden en -zones aangepast maar tot duidelijke vooruitgang heeft het helaas nog niet echt geleid. Mijn fractie overwoog een motie maar aangezien het college al een brief heeft toegezegd, zien we daar vanaf. Wel zouden we graag bij die beschrijving van de stand van zaken rond stadsdistributie meer inzicht krijgen in hoe de doelstelling van een emissieloze stadsdistributie in 2015 binnen handbereik blijft, op welke manier ervoor gezorgd kan worden dat er minder en/of kleinere vrachtwagens door de binnenstad komen te rijden en op welke inventieve manier er gezocht kan worden naar oplossingen, zoals kleinschalige distributie op

straatniveau, met bakfietsen en gezamenlijke opslagvoorzieningen. En tot slot vraagt mijn fractie ook aandacht voor de toenemende drukte met vrachtverkeer op toevoerwegen naar de binnenstad, zoals de Nieuwe Ebbingestraat. Is het college bereid deze punten mee te nemen in de toegezegde informatie, zodat de raad in het najaar een goed debat kan voeren over stadsdistributie?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Voorzitter?

De VOORZITTER: Gaat uw gang.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Een vraag aan GroenLinks. Ik dacht, ik wacht uw betoog even af want misschien komt er nog iets. Maar als je het kompas van de stad hebt gelezen, zie je in een aantal wijken een ontzettend minder rooskleurig beeld ontstaan en daar zijn heel veel mensen ontevreden over hun inkomen, over hun eigen wijk, over hoe het eruitziet, ze zijn minder gezond. Wat is het antwoord van GroenLinks daarop? Tot dusver heb ik u alleen maar gehoord over WIJ-teams, nou dat ben ik het wel met u eens, over minder auto's in de stad, daar ben ik het ook mee eens want het Oosterhamriktracé, daarvan hoop ik dat u daar ook niet voor bent, om dat open te stellen. Maar wat is uw antwoord op al die problemen in die wijken? Nou ja, als ik u zo hoor, dan hebt u daar geen antwoord op.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Nou, het is mooi dat mevrouw Jongman in ieder geval twee dingen uit mijn woordvoering noemt die ze een goed idee vindt en zo kunnen we hopelijk nog wel even doorgaan. Maar in ieder geval is juist die inzet op een gezonde stad, met positieve gezondheid, waar we in het najaar verder over zullen spreken, een belangrijk voorbeeld. De investering in sociale woningbouw, die ook opgepakt wordt door de corporaties en het gebiedsgerichte werken, waar dit college voor het eerst mee is begonnen en waar we grote stappen maken en nog zullen maken om met name dat soort onderwerpen te adresseren.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Voorzitter, dat is iets te makkelijk want ik zie echt enorme problemen in, ik kan het rijtje opnoemen hoor, Selwerd, Indische buurt, De Hoogte, Beijum, De Wijert, Vinkhuizen, Paddepoel. Daar zijn mensen echt minder gelukkig in de wijk waar ze wonen en daar kunnen wij als raad iets aan doen, daar kunt u ook iets aan doen.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Nou en daarom ben ik ook blij dat ik in de voorjaarsbrief heb gelezen dat het college, u noemt zes wijken, in ieder geval voor vier van de wijken die u noemt, een investering gaat aanpakken en ook werkt aan een investeringsfonds voor juist dit soort vraagstukken en mijn fractie is heel benieuwd waar het college mee komt bij de begroting.

Voorzitter, ik rond af. Gelukkig had de meicirculaire een positieve aanpassing van het financiële meerjarenbeeld in petto. En daardoor kunnen de knelpunten die het college ziet nog enigszins gedempt worden, hoewel inmiddels dat meerjarenbeeld helaas al weer bijgesteld is door de financiële gevolgen van de nieuwe cao Gemeenten. Het college geeft een realistische schets van de wijze waarop gewerkt gaat worden aan de begroting. Er wordt gezocht naar een goede balans tussen de onontkoombare kortetermijnknelpunten maar ook die gewenste investeringen, waaronder dat investeringsfonds, in de stedelijke opgaven voor de middellange termijn. Mijn fractie wenst het college een septembercirculaire toe met hetzelfde effect als de meicirculaire. En mocht dat niet voldoende zijn, dan beschrijft het college een groot aantal mogelijke richtingen voor aanvullende bezuinigingen waar eventueel toe over moet worden gegaan. En laat dat duidelijk zijn, dat zijn stuk voor stuk bezuinigingen waar wij niet blij van worden maar waarvoor helaas geen makkelijke keuzes zullen zijn. De voor deze raadsperiode geformuleerde uitgangspunten rondom weerstandsvermogen en tarieven zijn bekend maar de ambities en doelstellingen in het coalitieakkoord zijn wat mijn fractie betreft minstens zo belangrijk. En uiteindelijk zal dus een afweging gemaakt moeten worden tussen alle ambities en knelpunten en daar spreken we in oktober en november verder over. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Dijk nog?

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, even in het verlengde van de vraag van mevrouw Jongman; zij stelt terecht de vraag dat er een aantal wijken is in de stad, uit het stadskompas, waar de ontevredenheid duidelijk zichtbaar is en groeiende is. Wij zijn hier nu toch een debat aan het voeren om onze prioriteiten neer te zetten om ook het college een boodschap mee te geven waar dan extra aandacht aan besteed moet

worden? Kan de heer Leemhuis van GroenLinks mij uitleggen waar hij vindt dat de aandacht aan besteed moet worden, in plaats van die vraag eigenlijk door te schuiven naar het college?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Nou, ik heb in mijn woordvoering een groot aantal punten genoemd waarvan volgens mij de SP-fractie ook van mening is dat ze belangrijk zijn, namelijk inzet op armoedebeleid, inzet op meer mogelijkheden voor mensen in de bijstand, inzet voor de mensen die het 't moeilijkst hebben, voor extra geld of middelen voor de WIJ-teams en zo kan ik nog wel even doorgaan en ik wil u best ook nog wel laten zien wat ik allemaal heb moeten schrappen in mijn woordvoering van wat ik belangrijk vind. Dat zal in de tweede termijn vast ook nog naar voren komen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Oké. Ik stel voor ...

De heer DIJK (SP): Nou, dat vind ik de helft van een antwoord.

De VOORZITTER: Ik wil afronden.

De heer DIJK (SP): Ja, dat vind ik de helft van een antwoord. U noemt een aantal dingen die ik ook erg belangrijk vind. Maar dan specifiek even over die wijken ...

De VOORZITTER: Nee, ik ga echt afronden.

De heer DIJK (SP): Vindt u ook dat er meer aandacht voor die wijken moet komen?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Kijk, ik vind het prima dat de heer Dijk refereert aan onderzoeken uit dat kompas. En die zijn ook relevant. Het punt is alleen: ik benoem hier een aantal maatregelen die we op stedelijk niveau kunnen doen en die ook zo'n positief effect hebben, juist in die wijken en ik heb niet voor niets ook WIJ-teams genoemd en ook gebiedsgericht werken, dus ik denk dat wij daar een heel eind op hetzelfde punt terechtkomen.

Motie 18: Natuurwaardenkaart (GroenLinks, D66, CDA, Student en Stad)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 19 juli 2017, besprekende de Voorjaarsbrief,

constaterende dat:

- de biodiversiteit in de stad inmiddels groter is dan op het platteland;
- de actuele natuurwaarden onder druk staan;
- ontwikkelaars van tevoren geen inzicht hebben van actuele natuurwaarden;

overwegende dat:

- in aanloop naar de ontwikkeling van The Next City het van belang is de actuele natuurwaarden in kaart te hebben;
- diverse gemeenten in Nederland ervaring hebben met de ontwikkeling van Natuurwaardenkaarten¹;
- dit een tool kan zijn voor het inpassen van natuurwaarden in de planontwikkeling;

verzoekt het college:

- een natuurwaardenkaart op te stellen en digitaal beschikbaar te stellen;

en gaat over tot de orde van de dag.

¹: <https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/volg-beleid/agenda-groen/ftora-fauna/natuurwaardenkaart/>
https://www2.nijmegen.nl/mmbase/attachments/239312/R2005091415_d33_College_B_W_-natuurwaardenkaart_en_natuurkalender.pdf

De VOORZITTER: Dank u wel. Via de fractievoorzitter van de PvdA is een drietal moties ingediend. Motie 15 gaat over gelijke onderwijskansen voor alle kinderen, motie 16 gaat over begeleiding van naar werk begint in de wijk en motie 17 gaat over gebiedsgericht werken voor iedereen.

Het woord is aan de fractievoorzitter van de VVD, mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Voorzitter, wat leven we toch in een waanzinnig gave stad! Een bruisende stad met kansen en één waar de werkgelegenheid steeds meer aantrekt. We werken aan

bereikbaarheid en proberen het vestigingsklimaat te verbeteren, zodat meer bedrijven zich in de stad en het ommeland willen vestigen. We hebben afgelopen jaren al ongelooflijk veel stappen gezet en merken dat ondernemers het prettig vinden om in Groningen hun bedrijf uit te oefenen. Juist omdat we ruimte creëren, zodat zij kunnen doen waar ze goed in zijn: ondernemen. Om de stad en regio aantrekkelijk en bereikbaar te houden is het van belang dat we blijven investeren in infrastructuur. Zo is de aanpak van de zuidelijke ringweg goed op weg, met oog voor het onderliggende wegennet. In de wijken eromheen zullen we na de aanpak van de zuidelijke ringweg snel door moeten met de aanpak van de westkant van de ring. Voldoende betaalbare parkeerplekken in de stad, voor zowel bewoners als bezoekers, zijn nodig om de stad bereikbaar en toegankelijk te houden. We maken de stad bovendien bereikbaarder met een verbinding via het Oosterhamriktracé. Daarnaast zullen we blijvend in moeten zetten op onze verbinding met de regio en de kansen moeten benutten die de Eemshaven ons biedt. Maar we zullen ook moeten investeren in onze luchthaven, een duidelijke wens van de ondernemers. Het zijn juist de bedrijven die zorgen voor werkgelegenheid.

De heer DIJK (SP): Voorzitter?

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja, ik heb gezien in de voorjaarsbrief, daar stond niet veel in maar er stond wel iets in, dat we op moeten passen met nieuwe ambities. Hoeveel geld hebt u gereserveerd voor Airport Eelde?

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Daar zijn we nog naar aan het kijken wat daar uiteindelijk precies voor nodig is maar er zal uiteindelijk wel geïnvesteerd moeten worden, dat is duidelijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik ken mevrouw Koebrugge als een VVD'er die altijd heel erg kies is op de centen; er altijd heel erg op let en erom denkt. En dan vind ik dit eigenlijk een beetje gek antwoord, dus ik ga gewoon de vraag herhalen. Vindt u dat een ambitie die we moeten schrappen of zegt u: nee, die ambitie moeten we niet schrappen, die moeten we vooral houden en we moeten daar voor de toekomst veel geld voor gaan reserveren?

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Nou, ...

De heer DIJK (SP): Laten we zeggen, ongeveer 1,2 miljoen euro per jaar.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Nou, dat is de vraag of dat nodig is maar als dat nodig zou zijn, zien wij daar wel de meerwaarde van in. Maar dan is wel de vraag hoe dat dan uiteindelijk gefinancierd gaat worden maar dat er geïnvesteerd moet worden, en dat het die 46 miljoen euro is voor het totaalpakket, laat ik dat dan in ieder geval even noemen, dat is duidelijk en wij vinden ook dat we daar met de regio, met andere partners in moeten investeren.

De VOORZITTER: Laatste punt.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, dan tel je terug, dan kijk je naar alle andere aandeelhouders; die hebben hun bijdrage geleverd en dan blijft de gemeente Groningen over en dan zal het gewoon betekenen dat wij 11 of 12 miljoen euro moeten neerleggen. U gaat 11 of 12 miljoen euro neerleggen voor een vliegveld. Dan ga ik u de vraag stellen: ten koste van wat gaat dat in de stad?

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Dat zijn uw woorden. Wij wachten af wat uiteindelijk het bedrag zal moeten zijn en dan zullen we zien hoe we dat uiteindelijk financieren.

De heer DIJK (SP): Want voorzitter, u weet ...

De VOORZITTER: Nee, dit punt is afgerond.

De heer DIJK (SP): ... dat u het wel wilt.

De VOORZITTER: Mevrouw Koebrugge, vervolgt u.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Dat gaf ik net duidelijk aan, dat wij willen investeren.

Het zijn juist de bedrijven die zorgen voor werkgelegenheid en ontwikkeling van hun medewerkers. Banen zijn nodig om ervoor te zorgen dat mensen onafhankelijker worden, zelf keuzes kunnen maken en kansen kunnen pakken. Werk is de beste zorg die we kunnen geven.

Helaas horen we dat hier regelmatig gesproken wordt over 'de zwakkere in de samenleving' en eigenlijk is het behoorlijk denigrerend als er steeds zo over je gesproken wordt. Bovendien erg knap om nog in jezelf te geloven op het moment dat je zo neergezet wordt en dan nog te zien wat jouw kansen zijn als je steeds zo genoemd wordt. Wat de VVD betreft zou de inzet veel meer moeten zijn op wat je wél kunt. Geen zwaktes compenseren, maar talenten zoeken. En wij zijn ervan overtuigd dat iedereen over talenten beschikt. Daar moet je alleen wel achter komen. Vandaar dat wij ook zoveel waarde hechten aan het in kaart brengen van de kansen. In de vorige periode diende onze partijgenoot Jarig Sipma een motie in om hier een start mee te maken. Zo zouden gemeente en werkgevers op ieder moment digitaal inzicht kunnen krijgen in het arbeidspotentieel van de Stadlers. Er is een pilot gekomen en we horen dat het nog steeds de aandacht van het college heeft, maar is dat genoeg? Ondertussen zien we het aantal uitkeringen stijgen. We zitten ruim boven de 10.000. De inzet op 'Kansen in kaart' loopt nu twee jaar. In die tijd zijn zo'n 3600 mensen benaderd maar slechts de helft is ingegaan op een persoonlijk gesprek. Dit gebeurt op vrijwillige basis en het blijft bij één gesprek. We kunnen ons afvragen of dat dan voldoende is. Aan de ene kant hebben we vooral banen nodig om mensen uit de uitkering te krijgen. Wanneer mensen een baan hebben, hebben ze hun eigen inkomen en dat maakt ze onafhankelijker. Meer keuzevrijheid met persoonlijke ontwikkeling. Aan de andere kant is het van het grootste belang dat iemand die nu nog aan de kant staat, ook zelf de verantwoordelijkheid neemt om iets van zijn leven te maken. Voor sommige mensen is het misschien lastig om uit te vinden waar hun kracht zit en hun kansen maar daar kunnen we hen uiteraard bij helpen. Hiervoor is het wel belangrijk dat zij vertellen wat zij kunnen, waar ze goed in zijn en wat ze leuk vinden. En vooral dat laatste is relevant, omdat het vaak laat zien waar mensen goed in zijn of waar ze zich in elk geval met plezier in zullen ontwikkelen.

Wat de VVD betreft moeten we daarom af van vrijblijvendheid bij het in kaart brengen van deze kansen. We moeten weten wat iemands arbeidspotentieel is en momenteel zijn we daar nog lang niet. In het najaar zal hier verder over gesproken worden in de raad maar wat de VVD betreft worden er het komende jaar flinke stappen gezet en brengen we het merendeel van de uitkeringsgerechtigden in kaart. Daar staat tegenover dat actief meedoen ook beloond moet worden. De VVD blijft daarom herhalen dat we er juist voor moeten zorgen dat Stadlers kunnen profiteren van efficiënter werken door de gemeente. Daar waar mogelijk zien wij graag lastenverlaging. Andersom geldt ook dat daar waar bezuinigd moet worden het geen optie is om de tarieven te verhogen.

Een ander belangrijk punt voor een prettig verblijf in onze mooie stad is veiligheid. Als de overheid ergens in ieder geval een verantwoordelijkheid voor heeft, dan is het zorgen voor veiligheid. Groningen is een bruisende stad en dit neemt ook de nodige opgaven met zich mee met betrekking tot veiligheid. We kunnen hierbij denken aan inzet van politie bij evenementen, die vooral door moeten kunnen gaan, kosten van de benodigde camera's bij het uitgaan en ook vanwege drugsoverlast, aanpak van huiselijk geweld of juist meer surveillance op straat maar aan ook de risico's van terreurdreiging in situaties waar veel mensen bij elkaar komen. We moeten ons vooral niet bang laten maken maar deze mondiale ontwikkelingen brengen wel met zich mee dat er extra inzet vanuit ons veiligheidsapparaat nodig is. Dit vraagt enerzijds om meer rijksbudgetten maar anderzijds zien we ook een gat ontstaan bij de veiligheidsregio. De VVD heeft al eerder aangegeven dat dit gat moet worden gedicht. Het zijn namelijk niet alleen zojuist geschetste uitdagingen op het gebied van veiligheid maar we krijgen ook steeds meer te maken met cybercrime. Dit vraagt slimme ICT-ontwikkelingen om de big data beter in kaart te brengen. Dit kan overigens ook voordelen hebben bij het efficiënter werken op het gebied van handhaving. Als je weet waar je moet zijn, kun je veel meer op risico sturen, heb je mogelijkheden om criminaliteit, ondermijning en misstanden aan te pakken. Dit vraagt echter wel extra investeringen op het gebied van ICT-ontwikkelingen, maar geeft ook meteen weer kansen voor de werkgelegenheid voor deskundigen op dit gebied. Groningen zou als kennisstad hierin voorop kunnen lopen.

Een ander belangrijk punt is de informatie die wij hebben, of eigenlijk niet hebben, van criminaliteit op wijkniveau. De VVD verwacht dat de veiligheidsdriehoek betere resultaten in de aanpak van criminaliteit en het schimmige gebied van ondermijning kan realiseren als er meer informatie op wijkniveau beschikbaar is. Het is allicht nog niet haalbaar om op korte termijn voor alle wijken in de stad een gerichte aanpak op te zetten maar wel verwachten wij dat er een start gemaakt kan worden met een selectie van wijken. Het lijkt de VVD verstandig om in te zetten op wijken waarvan we weten dat het gevoel van onveiligheid hoog is. Dat percentage hebben we immers al wel op wijkniveau. En uit oude cijfers bijvoorbeeld van de buurtmonitor 2014, zien we ook dat er een verband is tussen het

onveiligheidsgevoel en het aantal aangiften. Dit doet vermoeden dat de inzet op wijkniveau de veiligheid in de stad kan vergroten. Wij dienen daarom samen met CDA, ChristenUnie, GroenLinks en PvdA een motie in om de eerste stappen te zetten voor een wijkgerichte aanpak op het gebied van veiligheid.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, ik heb die motie gezien, daar zullen wij zo meteen even een oordeel over geven maar ik hoor u nu zo aan, het gaat over harde aanpak van mensen die een baan aan het zoeken zijn. het gaat over 'de vrijblijvendheid moet eraf' en ik hoor u over veiligheid in wijken en dan stel ik graag de vraag aan mevrouw Koebrugge van de VVD: wat denkt u dat de oorzaak is van criminaliteit? Waar komt dat vandaan?

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Nou, ik denk dat u doelt op uit wat voor situatie mensen komen, wat de aanleiding is? Maar ik denk dat we juist ook op die manier, dat heb ik ook aangegeven in mijn betoog, moeten zorgen dat iedereen gewoon een goede toekomst kan hebben, dat iedereen uiteindelijk een baan kan krijgen. En door daaraan te werken kun je op een gegeven moment ook op die manier veiligheid aanpakken, omdat mensen een toekomstbeeld hebben. En dat is juist ook het verband wat er zit tussen deze twee onderwerpen.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, is mevrouw Koebrugge het dan met mij eens, in het verlengde van mevrouw Jongman die net de vraag aan de heer Leemhuis stelde, dat het om een aantal wijken gaat waar dit ook speelt en dat we daar dan extra aandacht en inzet op moeten plegen?

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Ja. Zoals u zei, ik heb de motie gezien en zoals u in de motie zult zien, hebben we de wijken ook benoemd. Dat blijkt ook uit de stadsmonitor en het valt inderdaad op dat het bepaalde wijken zijn. Maar juist door te weten waar de criminaliteit zit en wat het dan precies is, over welke criminaliteit we hebben, kun je ook beter inschatten wat de achterliggende oorzaak is.

De VOORZITTER: Laatste puntje.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, waar ik specifiek op doel is dat er een samenhang zit tussen de kwaliteit van wijken en de criminaliteit die daaruit voortkomt, wel of niet. En de motie die wij indienen, daar zit een samenhang in. Daar zit de samenhang in van een wijk waar het onderhoud goed is, waar aandacht is voor sociale problemen of sociale oplossingen en waar dus ook aandacht moet zijn voor criminaliteit. Maar bent u het dan met mij eens ...

De VOORZITTER: Graag afronden.

De heer DIJK (SP): ... dat uw motie misschien niet wat beperkter is dan de motie die eigenlijk de gehele oppositie indient?

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Nou ja, ik zie een verschil in de moties, omdat het inderdaad over een heleboel zaken gaat en vooral, u noemde het ook, de twee gezichten van de stad. Dat is niet de enige aanleiding voor de motie op wijkniveau, wij willen dat het veiliger wordt, omdat iedereen daar baat bij heeft. En ik vind het ook stigmatiserend om die wijken meteen weg te zetten alsof er sowieso niets meer gaat lukken. U creëert een beetje de sfeer van ja, die wijken kunnen wij net zo goed afschrijven en dat willen we juist niet. We willen dat er gewoon duidelijk wordt ...

De heer DIJK (SP): Nee voorzitter, dat slaat echt totaal kant noch wal. Die motie die wij hebben ingediend, die komt uit het stadskompas. Dat zijn gewoon objectieve gegevens. Dat zijn metingen. Daaruit maakt u ook uw motie over criminaliteit. Wat deze motie doet, naar mijn mening, ...

De VOORZITTER: Graag afronden.

De heer DIJK (SP): ... is dat ze de oorzaken van criminaliteit aanpakt, waar u op een gegeven moment gaat dweilen met de kraan open. Dus laten we de oorzaken aanpakken en dan kunnen we ook nog eens een keer gaan kijken of we misschien wat meer preventief op criminaliteit moeten inzetten.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Nou voorzitter, de oorzaak van criminaliteit kan aangepakt worden. Daar hebben wij andere ideeën over. Het college heeft ook al genoeg aangegeven hoe, want als je dan kijkt wat de oorzaak is van of mensen nog meer moeten meekomen, dan heeft het college daar goede ideeën voor. Dat moeten we vooral doorzetten. Maar aan de andere kant vindt de VVD ook dat we moeten gaan handhaven op criminaliteit en mensen die crimineel zijn, moeten gewoon keihard aangepakt worden. Dan moet je wel weten waar ze zitten en zorgen dat we daar stappen op kunnen zetten en daarvoor heb ik die gegevens nodig. Die gegevens die wij gebruikt hebben komen overeen met het onveiligheidsgevoel dat mensen hebben aangegeven en op dat moment gaat het dus puur over veiligheid en niet over alle andere cijfers uit de stadsmonitor. Dat is het verschil.

Voorzitter, ik rond af. Hopelijk kunnen we vandaag een bijdrage leveren aan een veilige omgeving voor iedereen, waarin optimaal de ruimte is voor persoonlijke ontwikkeling en groei, zodat in onze stad niemand aan de kant hoeft te staan. Laten we zorgen voor werk in een veilige omgeving. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts nog.

De heer SIJBOLTS (Stads partij): Ja dank u, voorzitter. Ik hoorde mevrouw Koebrugge tussen neus en lippen door iets zeggen over belastingverlaging of lastenverlaging. Gaat u daar dan ook met concrete voorstellen voor komen? Ja, blijkbaar niet nu maar dan misschien bij de begroting? Want ik heb geen idee waar ik dan aan moet denken.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Wij geven aan dat wij, als dat mogelijk is, graag lastenverlaging zien.

Motie 19: Wijkgericht inzicht in veiligheid (VVD, CDA, GroenLinks, ChristenUnie, PvdA)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 juli 2017, besprekende de Voorjaarsnota,

constaterende dat:

- er op stadsniveau inzicht is op incidenten die gemeld zijn bij de politie (basismonitor);
- er op wijkniveau alleen inzicht is in gevoelens van onveiligheid;
- de stadsmonitor aangeeft dat het onveiligheidsgevoel in de wijken De Hoogte, Vinkhuizen, Paddepoel, Selwerd, Beijum, Indische Buurt en de binnenstad zeer boven het gemiddelde ligt;

overwegende dat:

- een wijkgerichte aanpak om informatie op wijkniveau vraagt;
- een wijkgerichte aanpak het gevoel van veiligheid kan vergroten in buurten waar het gevoel van onveiligheid nu relatief hoog is;
- inzoomen op een aantal van deze wijken een succesvolle aanpak op kan leveren voor andere wijken met dezelfde problematiek;
- informatie op wijkniveau een aanvulling kan zijn op 'Driehoek in de buurt';

verzoekt het college:

- in een selectie van de wijken met een relatief hoog onveiligheidsgevoel inzichtelijk te maken wat de aantallen woning- en bedrijfsinbraken, diefstallen, vernielingen, problemen rondom drugshandel, ondermijning en geweldsdelicten zijn;
- met een gebiedsgericht plan van aanpak te komen voor die selectie om de veiligheid te verbeteren;
- de raad voor de begroting 2018 te informeren over de mogelijkheden van deze aanpak;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. Het woord is aan de fractievoorzitter van het CDA, de heer Bolle. Er is door GroenLinks een motie ingediend, motie 18 en die gaat over de natuurwaardenkaart. Het woord is aan de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, dank u wel. De rust en bereidheid om te wachten, ofwel: geduld. Ik zelf ben er niet zo van, van dat geduld. Maar met twee kleine kinderen en een vrouw ligt het in ieder geval niet aan een gebrek aan training in geduld, zoveel is zeker. En die training komt ook goed van pas want geduld is het sleutelwoord in deze collegeperiode. Soms is het een kwestie van geduld betrachten en is het wachten tot iets wordt uitgevoerd. Maar vaak is het ook een kwestie van geduld tot het besef bij de meerderheid is doorgedrongen. Ik zal een aantal voorbeelden geven.

In april 2015 diende het CDA een motie in om een aanvalsplan zwerfafval op te stellen. Zwerfafval staat namelijk al jaren met stip op nummer 1 als het gaat om de klachten van de Stadlers bij de gemeente. Toch haalde die motie toen geen meerderheid. Het probleem werd niet gezien. We bleven het probleem aankaarten en twee jaar later was die meerderheid er wel en komt het plan er alsnog.

Of in 2014, toen onder andere het CDA wilde onderzoeken of er een stop mogelijk was op kamerverhuur van gezinswoningen. De druk op de gezinswoningen was ook toen al hoog. Het is geen goede beweging dat gezinswoningen als kamerverhuurpanden worden gebruikt en aan de gewone woningvoorraad worden onttrokken. Destijds niet gelukt om er een meerderheid voor te vinden. Nu, in 2017, drie jaar later, lezen we in het Dagblad van het Noorden dat de situatie in Vinkhuizen de ogen heeft geopend van wethouder Van der Schaaf. En dat de kamerverhuur in wijken aan banden gelegd moet worden.

Of het feit dat het CDA er al jaren lang op hamert dat er handhaving moet worden ingezet om het probleem van fout geparkeerde fietsen aan te pakken. “Nee, fietsers laten zich niet dwingen”, was steevast het antwoord. In 2017 ziet het college toch in dat met alleen verleiden het probleem niet wordt opgelost en is het besef er dat er plekken moeten komen waar fietsen domweg niet mogen staan en dat handhaving zal moeten worden ingezet om het probleem te lijf te gaan.

Of de bewonersbetrokkenheid bij ruimtelijke projecten. Jaren achter elkaar stapelden de slechte voorbeelden zich op. Kardingeplass, Hampshire hotel, Reitdiepzone. En uiteindelijk komt er naar aanleiding van een motie met onder andere de SP-fractie en de D66-fractie een kader waarin bewoners vroegtijdig betrokken worden.

Zomaar vier voorbeelden waarbij geduld uiteindelijk beloond werd. Maar voorzitter, geduld is meer dan wachten, bijvoorbeeld totdat de formatie eindelijk afgerond is. Nee, met geduld alleen red je het niet. Als je op je handen gaat zitten en afwacht tot er iets verandert, gaat het lang duren. Geduld moet gepaard gaan met vasthoudendheid en een lange adem. En die combinatie voorzitter, geduld en vasthoudendheid, samen met een visie waar je naartoe wilt, zorgen ervoor dat er dingen veranderen. En dat zorgt er ook voor dat je als partij in de oppositie iets kunt bereiken.

Had het dan achteraf sneller gekund: ja! Had het sneller gemoeten: ja! Zijn we blij dat het uiteindelijk toch gebeurt: zeker! Zijn we er al? Zeker niet. Want voorzitter, dat geduld wordt zoals gezegd ook nog wel eens op de proef gesteld. Als we even terugkijken naar de situatie in Paddepoel, dan is daar vasthoudendheid toch wel het toverwoord. En niet zozeer vanuit de politiek, maar vooral van de ondernemers. Zij hebben een streep getrokken. Tot hier en niet verder. Geen gedwongen zondagsopenstelling onder dwang van een boete. En dan is het vervolgens volhouden en geduld hebben met toch uiteindelijk de steun van de gemeente.

Of rondom toegankelijkheid van de stad voor de groep andersmobielen, zoals dat zo mooi heet. Daar werd het geduld ook op de proef gesteld. Een aangenomen initiatiefvoorstel met een rits aan concrete maatregelen. Als er dan gevraagd wordt naar resultaat is er niet één concrete maatregel te noemen. Ongelofelijk maar we wachten tot eind van dit jaar.

Soms is het ook een kwestie van besef. Op gebied van beheer en onderhoud zien we een koerswijziging van het college. Jarenlang werd er geschermd met het mantra: het BORG-niveau is gehaald, de stad ligt er mooi en netjes bij. Nu is dat veranderd in, ja we hebben BORG gehaald, maar dat neemt niet weg dat er plekken zijn waar we dat niet halen. Met het indalen van dat besef is het nu ook de tijd om de volgende stap te zetten. Uit de stadsmonitor blijkt dat er wijken zijn, zoals Laanhuizen en Beijum, waarbij een derde van de wijk niet voldoet aan het onderhoudsniveau van matig. Of simpel gezegd, 30% van de wijk ligt er gewoon niet netjes bij. En volgens het CDA is het tijd om de gebiedsgerichte aanpak verder te brengen en ervoor te zorgen dat alle wijken gaan voldoen aan de BORG-norm. Volgens ons is dat ook wat je als Stadler op zijn minst van de gemeente zou mogen verwachten.

Voorzitter, het college vraagt ons ook om opvattingen over de knelpunten en oplossingsrichtingen die worden aangedragen. We hebben het er in de commissie ook al kort over gehad. Deze brief heeft veel weg van de voorjaarsbrief over 2017, waarin ook een fikse winstwaarschuwing werd gegeven. En de knelpunten zijn dit jaar erg fors. Wmo en Jeugd zo'n 3,5 miljoen. BUIG rond de 8 tot 9 miljoen euro. Bijzondere bijstand: 2,2 miljoen euro. Uiteindelijk viel het bij de begroting in 2017 wel weer mee. In die zin zou je kunnen zeggen: we hebben even geduld en we zien wat de septembercirculaire ons brengt voor 2018. Maar toch wil ik de richting van die het CDA voor ogen heeft meegeven en die is niet wezenlijk anders dan de vorige jaren. Het maakt daarbij uit vanuit welk perspectief je de voorjaarsbrief leest. De dingen die niet goed gaan, ze worden benoemd maar toch. De voorjaarsbrief leest bij tijd en wijle weg als een reclamefolder. Tegenvallers vallen meestal buiten onze invloedssfeer maar meevallers als een economische groei, aantrekkende woningbouw en spectaculaire daling van de werkloosheid onder jongeren, dat zijn kennelijk wel de verdiensten van de gemeente. Voorzitter, dan voelt het CDA meer

voor de reclameslogan zoals die wordt gebruikt door een verzekeraar: “Als je maar lang genoeg gewoon blijft, wordt je vanzelf bijzonder”.

Vanuit die invalshoek zouden we wat het CDA betreft ook tegen de begroting van 2018 aan moeten kijken. Gewone wijken worden namelijk al snel vergeten. De stad is meer dan de vierkante kilometer binnen de Diepenring. In die wijken wonen gezinnen met kinderen, ouderen, alleenstaanden, studenten. En als de binnenstad de huiskamer is, dan zijn de wijken toch zeker de keuken, slaapkamer en de tuin. En een mooie huiskamer is leuk en dat is ook zeker belangrijk. Maar daarmee ben je er nog niet. Zeker niet als er straks in 2019 sprake zal zijn van een nieuwe, nog grotere gemeente met een flink aantal kleine dorpskernen. En als je dan de stadsmonitor bekijkt, dan staan daar alarmerende teksten in. De wijken Selwerd, Indische buurt, De Hoogte, Beijum, De Wijert, delen van Vinkhuizen en Paddepoel, ...

De VOORZITTER: Ja, dank u wel. Mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Ja dank u wel, voorzitter. Ik hoor de heer Bolle net spreken over ‘gewone wijken’. Dan ben ik wel benieuwd wat hij daaronder verstaat want in het debatje net met de heer Dijk hadden we het ook over de motie van de SP, die u ook ondertekend heeft, waar specifieke wijken genoemd worden waar het niet goed gaat. Aan de andere kant heeft het college juist de mogelijkheid gebiedsgericht te werken, zodat iedere wijk aan bod kan komen. Wat verstaat u dus onder ‘gewone wijken’ en waarom kiest u er dan wel voor, als u daar meer inzet op wilt, om dan specifieke wijken er al uit te plukken, die de heer Dijk net niet als ‘gewone wijken’ omschreef?

De heer BOLLE (CDA): Nou voorzitter, een lastige vraag. Ik zal proberen een makkelijk antwoord te formuleren. Waar het om gaat: er zijn problemen in die wijken die ik net benoemd heb. Mevrouw Bloemhoff sprak er eerder ook al even over. Als daar problemen zijn, in die wijken, gewone wijken waar gewone mensen wonen in deze gewone stad, die waanzinnig gaaf is,

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Voorzitter?

De heer BOLLE (CDA): ... dan moet je. Nou ja, als het antwoord niet interessant is, dan hoeft u de vraag ook niet meer te horen.

De VOORZITTER: Ja, maar ja, of wat u zegt interessant is, dat is aan een ander ter beoordeling, natuurlijk. Maar wat u in ieder geval wel mag, is uw antwoord afmaken en daarna krijgt mevrouw Koebrugge het woord.

De heer BOLLE (CDA): Dus daar gaat het om. Als er problemen zijn in die wijken, dan moet je die problemen aanpakken en dat is waar het CDA voor staat.

De VOORZITTER: Mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Ja dat verschilt volgens mij niet met wat de coalitiepartijen ook gezegd hebben en het college ook voorstelt. Maar u zegt ‘gewone mensen’ maar die wonen toch in alle wijken in de stad? Het gaat toch om de hele stad en niet om specifiek een wijk?

De heer BOLLE (CDA): Ja dat klopt voorzitter, maar kijk, ik sta hier niet om veren in het achterste van het college te steken. Ik sta hier om de problemen die er zijn te benoemen. Er zijn heel veel dingen die goed gaan maar er zijn ook dingen die niet goed gaan. Ik sta hier om ook te benoemen wat er niet goed gaat, zodat we ervoor kunnen zorgen dat die mensen die daar wonen het een stukje beter krijgen, dat die meer perspectief hebben, dat die mensen in De Wijert wel toekomstperspectief zien in hun wijk. Volgens mij is dat waarom wij hier zitten. Wij zitten hier niet van: oh, wat hebben we toch een waanzinnig gave stad. Ja natuurlijk, dat weet iedereen dus dat hoef ik hier niet nog een keer te gaan zeggen. De dingen waar het niet goed gaat, die wil ik aanpakken.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ja, de heer Bolle spreekt over het bieden van kansen aan mensen in gewone wijken. Overigens geeft hij een schets ervan of het een echt desolate vlakte is waar niets goeds gebeurt dus het is wel erg over de top. Aan de andere kant, wat ik vooral interessant vind is dat dit college

juist mensen die in problemen zitten echte kansen wil geven door bijvoorbeeld parttime ondernemen in de bijstand en door bijvoorbeeld experimenten in de bijstand. Precies daar geeft het CDA niet thuis en houdt zich als een kantoorklerk aan de regeltjes van de bijstandswet en laat mensen juist niet profiteren van kansen en het bieden van ruimte en ik ben benieuwd wat het CDA daarop te zeggen heeft.

De heer BOLLE (CDA): Nou, als we het over 'over de top' hebben, dan hebt u daar net een heel mooi voorbeeld van gegeven. Eén: wij hebben gewoon voor die motie Parttime ondernemen in de bijstand gestemd. Sterker nog, we hebben dat nog een beetje aangescherpt, samen met mevrouw Van Duin van de SP, om ook doelen te stellen. Dus ja, u kunt zeggen; een kantoorklerk, nee, we delen daarin mee. De experimenten in de bijstand, ja, daar zitten wij net iets anders in de wedstrijd dan uw partij. Maar goed, het is niet zo dat wij ...

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ja en dus als het CDA ...

De VOORZITTER: Laatste korte opmerking.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ja. En als het CDA dus zegt van: we maken ons zorgen over gewone mensen in de gewone wijken, geeft het CDA niet thuis op het moment dat er ruimte is om experimenten te doen in de bijstand en mensen juist te helpen om vooruit te komen.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja, voorzitter, dan maar even een vraag aan de heer Bolle. Het is misschien een beetje gek zo maar ik vind het echt heel apart. Het waren volgens mij de SP en het CDA en een aantal andere partijen die wat vraagtekens hadden bij het gebiedsgerichte werken en nou zijn wij als raadsleden tijdens het voorjaarsdebat extreem gebiedsgericht aan het werken en nou worden we uitgerekend aangevallen door partijen die dat gebiedsgerichte werken helemaal fantastisch vonden. Wat vindt de heer Bolle daarvan?

De heer BOLLE (CDA): Nou ja, dat is in principe een vreemde gewaarwording, zoals deze interruptie van de heer Dijk ook een vreemde gewaarwording is. Nee, dat klopt, het gebiedsgerichte werken zou bij uitstek deze problemen kunnen aanpakken, zou bij uitstek extra daarop inzetten, dat is wat mijn partij ook zou willen. Ja, en dan kun je zeggen: u hebt tegen de regels gestemd, ja goed. Of tegen het experimenteren in de bijstand gestemd, ja, je kunt je daarop focussen of je kunt je zegeningen tellen, zoals sommige partijen dat weleens tegen ons zeggen en zeggen van: nou mooi, ze willen toch meer wijkgericht werken, laten we daar gebruik van maken.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Oké, dan nog: tot slot is het interessant ...

De VOORZITTER: Laatste opmerking, de heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): ... om te constateren dat het juist dit college is dat gebiedsgericht werken introduceert en niet het college waar de heer Bolle daarvoor ...

De heer BOLLE (CDA): Dit is al de tweede keer voorzitter, dat de heer Leemhuis ...

De VOORZITTER: Wacht even, wacht even. De heer Leemhuis mag uitspreken.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): ... en waarbij ook dit college de rol van de WIJ-teams succesvol ter hand neemt en nog verbetert.

De VOORZITTER: Dank u.

De heer BOLLE (CDA): Het is al de tweede keer, voorzitter, in dit debat en ook nog in mijn woordvoering, dat de heer Leemhuis een loopje neemt met de werkelijkheid. Het is niet dit college dat begonnen is met gebiedsgericht werken, het is dit college dat begonnen is met een apart budgetje voor gebiedsgericht werken. De stad werkt al veel langer gebiedsgericht, dus in die zin klopt het niet wat de heer Leemhuis zegt.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dan wil ik daar dan toch even een vraag over stellen.

De VOORZITTER: Nee. We gaan nu echt door.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Stadsdeelcoördinatie, iets wat vergelijkbaar is?

De VOORZITTER: We gaan nu echt door.

De heer BOLLE (CDA): En ik was nog bij delen van Vinkhuizen en Paddepoel, niet te vergeten. Ze laten een zwakker beeld zien ten opzichte van andere wijken. Inkomensproblemen, verloedering, minder tevredenheid, meer gevoelens van onveiligheid, over het algemeen minder tevreden over het leven en met niet al te hoge toekomstverwachtingen. En ik zei het al eerder: in Selwerd en De Wijert zijn ze ronduit pessimistisch over de toekomst van hun wijk. En ook wijken waar het beeld nu nog redelijk te noemen is moeten in de gaten gehouden worden volgens de monitor, zoals Hoogkerk. Dus als het college dan om een richting vraagt, dan is het voor het CDA helder, dan zijn het de wijken. Daar zou meer in geïnvesteerd moeten worden. En natuurlijk, die knelpunten zijn groot en het geld ligt niet voor het oprapen. Sterker, zelfs op de 5 miljoen euro die uit allerlei programma's zijn geschraapt voor het gebiedsgerichte werken is nog een knelpunt van 1,7 miljoen euro. Natuurlijk zien we dat extra investeren nu met 27 miljoen euro aan knelpunten heel lastig is maar dat komt ook door de keuzes die eerder al gemaakt zijn. En als er gezocht moet worden naar geld voorzitter, dan zou dat wat ons betreft in eerste instantie bij de projecten zijn want de problemen van de mensen in die wijken worden niet opgelost door een verbouwing van het stadhuis of door de Diepenring leefbaarder te maken. We kennen die problemen, we hebben het beeld, we hebben een vrij gedetailleerd beeld zelfs. Waarom zien wij het dan niet terug in de voorjaarsbrief? Waarom zet het college daar niet vol op in? Als je echt wilt inzetten op een inclusieve stad, verbinden van de zogenaamde twee gezichten, dan hebben we alles in handen om dat te doen. Het enige wat het college nodig heeft is de wil en wij, zo leert de ervaring inmiddels, een flinke portie vasthoudendheid en geduld.

Motie 20: Actief sociaal bouwen (CDA)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juli 2017 juni 2017, besprekende Voorjaarsbrief 2017,

constaterende dat:

- de beschikbaarheid van sociale woningen onder druk staat en die druk almaar zal toenemen;
- de realisatie van het aantal te bouwen sociale (huur)woningen sterk is achtergebleven en achterblijft;
- het college bij de realisatie van woningbouw een actief, passief dan wel een samenwerkend grondbeleid voert;
- het college bij de keuze van het grondbeleid het uitgangspunt hanteert dat erg sterke regie gevoerd wordt op de ruimtelijke ontwikkeling waardoor de ruimtelijke doelstellingen van de gemeente zo veel als mogelijk gerealiseerd kunnen worden;

overwegende dat:

- door het voornamelijk blijven kiezen voor passief dan wel samenwerkend grondbeleid bij de realisatie van sociale (huur)woningen, realisatie van sociale (huur)woningen nog steeds achterblijft;
- het voeren van een actief grondbeleid, afgezien van de risico's, goede resultaten laat zien bij de realisatie van niet sociale (huur)woningen;

verzoekt het college:

- nadrukkelijk actief grondbeleid te onderzoeken om te kijken of het meer in te zetten valt bij de realisatie van sociale (huur)woningen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 21: Gerichtte aanpak schone wijken (CDA, SP, Stadspartij, ChristenUnie, D66, PvdA, VVD)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juli 2017, besprekende de Voorjaarsbrief,

constaterende dat:

- in de gemeente Groningen de BORG-norm is vastgesteld op 90%;
- in 2016 voor de gemeente als geheel een percentage van 94% werd behaald;
- in het stadskompas is te zien dat er wijken zijn, Laanhuizen (69,8%) en Beijum (73,3%), waar de BORG-score fors onder het voor de stad vastgestelde percentage zit;

overwegende dat:

- het BORG-niveau in deze plaatsten op het niveau matig is vastgesteld en daarmee in zowel Laanhuizen als Beijum bijna een kwart van de wijk van niet aan het niveau matig voldoet;
- de gemiddelde BORG-score voor de stad forse verschillen tussen de wijken verhuult;
- elke wijk in principe voor 90% aan de BORG-norm zou moeten voldoen, immers alle inwoners verdienen een prettige, schone en veilige leefomgeving;
- het bij een gebiedsgerichte aanpak past dat alle wijken aan de BORG-norm gaan voldoen;

verzoekt het college:

- op stadsdeelniveau ervoor te zorgen dat alle delen van de stad aan de BORG-norm gaan voldoen; en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. Door de fractievoorzitter van de VVD is ingediend de motie 'Wijkgericht inzicht in veiligheid'.

Dan hebt u wellicht al gemerkt dat ik eigenlijk een beetje stilaan aan het doorstomen ben. Normaal gesproken hebben wij een klein pauzetje zo halverwege. Wij zijn natuurlijk een beetje tijd kwijt geraakt maar mijn beeld is eigenlijk dat we er misschien verstandig aan doen om nu gewoon de eerste termijn af te ronden en daarna de pauze iets langer te maken. Maar als u zegt: ik heb een nadrukkelijke behoefte om nu een paar minuten te pauzeren, dan moet u het nu zeggen. Want dan doen we het nu. Toch even een pauze? Een kleintje?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter?

De VOORZITTER: De heer Leemhuis?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Daar wel het aandachtspunt bij dat we daarna wel voldoende overleg hebben, maar dat wel de hele eerste termijn ...

De VOORZITTER: Dat begrijp ik, daar zal voor gezorgd worden. Dat is geen probleem. Zullen wij het beperken tot vijf minuten? Ik dank u. De vergadering is geschorst.

(Schorsing 17.25 uur - 17.35 uur)

De VOORZITTER: De vergadering is heropend. Het woord is aan de fractievoorzitter van de Stadspartij, de heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dank u wel, voorzitter. Vorig jaar nam deze gemeenteraad met algemene stemmen de motie 'Verbind de twee gezichten' aan. Een terugkerend thema, in het bijzonder tijdens het voorjaarsdebat. De motie constateerde dat er sprake is van verschillen tussen het noorden en het zuiden van de stad in fysiek, sociaal en sociaaleconomisch opzicht en dat het college de twee gezichten met elkaar wil verbinden. Maar wat is er een jaar later van terechtgekomen? Het college schrijft dat een groot aantal doelen is behaald en dat het college op de goede weg is. Maar het belangrijkste doel van het coalitieakkoord 'Voor de verandering' is echter nog steeds niet behaald. De twee gezichten weet dit college nog steeds niet concreet met elkaar te verbinden. De focus van dit college blijft in en rond de binnenstad en grote projecten hangen. En nu had ik hier staan: "de zon schijnt vandaag volop", maar inmiddels is het gaan regenen maar in plaats van het beste onder de zon, kent deze voorjaarsbrief niets nieuws onder de zon. Uit de voorjaarsbrief spreekt weinig visie en een gebrek aan ambitie. Halverwege de collegeperiode is het elan verwaterd tot een soort van 'op de winkel passen'. Uit deze brief spreekt geen ambitie meer. Hebben de verlamming en de angst toegeslagen of is het college inmiddels tot inzicht gekomen dat op veel belangrijke punten niet de juiste weg is ingeslagen? Het college is goed in het benoemen van de knelpunten, maar minder goed in het aandragen van oplossingen.

Het college schrijft dat de leefbaarheid in de wijken er relatief goed voor staat. De staat van onderhoud en de openbare ruimte liggen er naar behoren bij. Dat klinkt als een zeer mager zesje. Hierbij wordt wel vergeten om te benoemen dat op een aantal thema's de doelstelling van de BORG-schouw is verlaagd van goed naar matig of van voldoende naar matig. En matig kan zomaar omslaan in slecht. Dat zien we

duidelijk terug in de wijkcompassen; Laanhuizen en Beijum voldoen voor zo'n 30% niet aan de normen van de BORG-schouw. Kostverloren en de Schildersbuurt en Binnenstad-Oost volgen kort daarop. Het is tijd om dit probleem aan te pakken. Daarom staan wij op de motie van CDA, SP en ChristenUnie, waarin we vinden dat elke wijk een BORG-score van minimaal 90% moet halen en niet alleen het stadsgemiddelde van 90%. Ook staan wij op de motie die uitspreekt om een hogere BORG-norm te bewerkstelligen.

Ook dienen wij een motie in over de hondenbelasting want landelijk is er een discussie gaande om de hondenbelasting af te schaffen en ons omliggende gemeenten kennen geen hondenbelasting. Het volledig afschaffen van de hondenbelasting bleek onlangs niet mogelijk, omdat dat een te groot gat in de begroting slaat. Maar na de gemeentelijke herindeling dreigt dat gat steeds groter te worden wanneer er wordt besloten om de hondenbelasting dan uiteindelijk af te schaffen. Daarom dienen wij een motie in om de hondenbelasting jaarlijks niet meer te indexeren.

Het college wil de leefkwaliteit in de wijken verhogen om bij te dragen aan het welbevinden van de bewoners en het college wil dit bereiken met meer ruimte en groen. Dit geeft kleur aan de stad en de beleving van bewoners en bezoekers. En daar is de Stadspartij het natuurlijk helemaal mee eens. Maar zolang projectontwikkelaars de stad mogen gebruiken als speeltuin voor exotische ontwerpen, gaat dit natuurlijk nooit slagen, in een tijd waar binnentuinen worden volgebouwd en huisjesmelkers panden slopen om de regels te omzeilen voor eigen gewin, terwijl zij rekening zouden moeten houden met de belangen van onze inwoners. Zo wordt bijdragen aan leefkwaliteit een papieren werkelijkheid. De Stadspartij vraagt zich dan ook hardop af of we een stad met meer ruimte en groen en openbare ruimte, cultuurhistorie, water en verstilde plekken en ruimte om te spelen kunnen creëren zolang we vast blijven houden aan de compacte stad. We zijn dan ook benieuwd naar de uitkomsten en de discussies die we daarover gaan voeren, wanneer we The Next City gaan bespreken.

Het college schrijft dat een groot aantal doelen uit het collegeakkoord is behaald. Maar tegenvallers zijn buiten onze invloedssfeer. De aangereikte financiële kaders van het Rijk gaan de veerkracht van de stad te boven. Ja, wat heeft het voor zin om op een landelijke partij te stemmen, wanneer deze in Den Haag toch geen druk uit weet te oefenen om deze ongewenste gevolgen tegen te gaan? Dat zien we ook bij een zo belangrijk dossier als het aardbevingsdossier. Op dat dossier lukt het ook niet om een deuk in een pakje boter te slaan.

Het college zegt tevreden te zijn met de 1096 gebouwde woningen in 2016. De Stadspartij is dat niet. De wachtlijsten op de sociale woningmarkt zijn torenhoog en de kwaliteit van de bestaande woningen holt achteruit, onder andere door tocht en schimmel. De heer Dijk van de SP had het daar ook al over. En het is natuurlijk heel erg mooi dat de woningbouwverenigingen dit willen versnellen maar de groei gaat niet snel genoeg. Dat is ook de reden waarom wij op de motie van de SP om honderd (semi-) tijdelijke sociale huurwoningen in Meerstad en op het Suikerunieterrein te bouwen stemmen en wij zijn dan ook wel benieuwd hoe het college denkt om in 2030 op 20.000 nieuwe woningen uit te komen. Zijn de afspraken met de woningbouwcorporaties daarin voldoende?

Meer dan de helft van de banen voor lageropgeleiden wordt door iemand opgevuld met een hogere opleiding. Dat in een stad waar een lager opleidingsniveau een groter risico op werkloosheid vormt dan elders, doordat de hoger opgeleiden die banen inpikken. Het college constateert dat gelukkig zelf ook. Maar het aantal werkzoekenden ligt met 10,5% wel ver boven het landelijk gemiddelde. Het aantal uitkeringen is inmiddels naar 10.341 mensen gestegen. Het college, of misschien wel de coalitie kijkt nog te eng naar de arbeidsmarkt, alsof een volledige werkgelegenheid nog mogelijk is. Het is daarom goed dat er in september een expertmeeting wordt georganiseerd naar aanleiding van het SER-rapport over vernieuwing. Daarin komen ook ideeën over het basisinkomen aan bod. En de experimenten met de bijstand, waar we onlangs mee zijn begonnen, zijn in elk geval een goed en mooi begin.

Blijven schrijven dat we een stad willen zijn waarin iedereen meedoet en daarbij uitgaan van eigen kracht en zelfredzaamheid lost wat ons betreft de problemen niet op. Daar is ook politieke durf bij nodig. Wij zijn dan ook wel verbaasd over wat wij lezen over de WIJ-teams. Die moeten gaan werken met een hoger kostenbewustzijn. Alleen zijn wij bang dat dit een bureaucratisch gebeuren gaat worden. Wanneer ze vooral op de kosten moeten letten, kunnen ze geen mensen meer helpen, terwijl de WIJ-teams er juist voor de mensen zijn, die moeten ze vol gas kunnen helpen, zonder bureaucratische verantwoordingsregeltjes.

Het college merkt op dat het vertrek van een aantal grote winkels en warenhuizen inmiddels is gecompenseerd met nieuwe winkels. Alleen gaat het college daarmee wel voorbij aan het feit dat er een tweede golf van krimp in de detailhandel nog moet plaatsvinden, onder meer door de gevolgen van de toenemende aankopen via internet. Dit leidt tot nieuwe leegstand en meer en andere verkeers- en vervoersstromen. Met name de binnenstad komt daarmee onder druk te staan. Dit zal in de komende jaren

nog worden versterkt, doordat een aantal doorgaande buslijnen van dit college en deze raad niet meer via het centrum mogen rijden. Dat terwijl de hotspots juist uitstekend bereikbaar zouden moeten zijn.

Verkeersveiligheid is een vaak terugkomend thema in de wijk. Daarom heeft de raad er volop aandacht aan gegeven via een expertmeeting en een hoorzitting waarbij ook bewonersorganisaties waren uitgenodigd. Omdat we waarschijnlijk extra budget nodig hebben, heeft de SP daar al een mooie motie over ingediend en zullen wij onze motie ten aanzien van 30 km-zones uit 2014 opnieuw indienen. Deze motie vraagt het college om straten die in 30 km-zones liggen bij regulier onderhoud of vervanging van kabels of leidingen, dan daarna ook als 30 km-zone in te richten want we horen nog te vaak dat de politie niet zo vaak kan handhaven, omdat de inrichting van de 30 km-zone te wensen overlaat.

Buiten scheen de zon maar als we de voorjaarsbrief als uitgangspunt nemen, dan hebben we code oranje en staat ons een wisselvallig 2018 te wachten. De Stadspartij zal zich blijven inzetten, voor en met Stad en Ommeland en wij wensen het college dan ook veel succes datzelfde te bereiken met de voorbereiding op de begroting. Dank u wel.

Motie 22: Niet indexeren hondenbelasting (Stadspartij)

De gemeenteraad van Groningen bijeen op 19 juli, besprekende de Voorjaarsbrief 2017,

constaterende dat:

- inwoners die honden bezitten hondenbelasting betalen;
- er landelijk een discussie gaande is om hondenbelasting af te schaffen;

overwegende dat:

- omliggende gemeenten geen hondenbelasting heffen;
- de tarieven van hondenbelasting jaarlijks geïndexeerd worden;
- het volledig afschaffen van hondenbelasting op dit moment niet mogelijk blijkt doordat dit ‘een gat in de begroting slaat’;

verzoekt het college:

- om in de begroting van 2018 de tarieven van de hondenbelasting niet te indexeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 23: Motie: Asphalt eruit 30 km-inrichting erin (Stadspartij, SP, Student en Stad, ChristenUnie)

De gemeenteraad van Groningen bijeen op 19 juli, besprekende de Voorjaarsbrief 2017,

constaterende dat:

- tijdens de hoorzitting verkeersveiligheid, georganiseerd door de gemeenteraad, veel bewoners aan hebben gegeven dat de inrichting van 30 km-zones te wensen overlaat;
- bij de inrichting van 30 km/u gebieden ‘sober en doelmatig’ de landelijke afspraak was;
- snelheidsremmende maatregelen hoge kosten met zich meebrengen;

overwegende dat:

- bewoners van 30 km/u zones nog regelmatig constateren dat er harder dan de maximum toegestane snelheid wordt gereden;
- met 30 km/u zones de kans op ongevallen en verkeersonveiligheid wordt verkleind;
- de beschikbare middelen voor het inrichten van 30 km/u zones beperkt zijn;
- handhaving door de politie lastig blijkt omdat de inrichting van veel 30 km-zones onvoldoende is om handhavend op te kunnen treden;
- regulier onderhoud, rioolvervangings, het vervangen van kabels en leidingen of soortgelijke werkzaamheden, waarbij de straat wordt opengeboken, uitkomst kunnen bieden om bij herbestrating verkeersremmende maatregelen te treffen;

verzoekt het college:

- om, wanneer er sprake is van rioolvervangings of soortgelijke werkzaamheden, waarbij de straat wordt opengeboken, bij herbestrating voortaan verkeersremmende maatregelen te treffen bijvoorbeeld door het aanbrengen van verkeersdrempels;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel. De moties die zijn ingediend door de fractievoorzitter van het CDA en waarvan er in ieder geval één door anderen is ondersteund, gaan over actief sociaal bouwen, dat is motie 20. Motie 21 gaat over gerichte aanpak van schone wijken. En ik geef nu het woord aan de fractievoorzitter van de ChristenUnie, mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ja dank u wel, voorzitter. Met een aantal raadsleden liepen wij eens een buurthuis binnen en ik hoorde een paar vrouwen op zijn Gronings mompelen: “Wat zulln die minsen wel nait verdainen”. Later heb ik natuurlijk uitgelegd hoe het zit met onze raadsvergoeding maar in de kern was het idee van die vrouwen dat wij ons werk deden voor het geld. Nou, voor ons als fractie van de ChristenUnie en voor mij als raadslid gaat het er echter om wat we kunnen betekenen voor de Stadgers. En daarom gaat het bij de begroting van 2018 niet alleen over geld; veel belangrijker is het verhaal erachter.

Wij geloven dat mensen geschapen zijn door God en dat hij ons aan elkaar gegeven heeft om samen te leven. Wij geloven dat mensen meer zijn dan alleen maar consumenten. Het gaat in het leven om veel meer dan geld en bezittingen. Mensen willen niet alleen maar een betaalbaar huis maar verlangen ook naar geborgenheid en veiligheid en bovenal naar een zinvol leven. Mensen willen niet alleen een baan met een salaris maar willen ook waardering en mogelijkheden om talenten te ontplooiën in dienst van die ander. We willen niet alleen een overheid die op de financiën let maar we willen ook een samenleving waarin mensen ruimte krijgen, gehoord worden en waarin zwakkeren beschermd worden.

Toch ontkomen we er in dit voorjaarsdebat niet aan om het over geld te hebben. Het meerjarenbeeld laat weliswaar een positief beeld zien, vooral op basis van de meicirculaire maar aan de andere kant wordt aan een groot aantal problemen een financiële waarde gehangen. BUIG heeft daarin een heel groot aandeel. Het idee dat wij ten opzichte van andere gemeenten minder slagen in het prikkelen van mensen om uit de uitkering te komen en daarom als gemeente zelf moeten bijlappen, stuit tegen onze inborst van rechtvaardige verdeling van de rijksmiddelen. Goed dat het college ermee bezig is om dit bij het Rijk aan te kaarten. Het college geeft vervolgens aan wel veel mensen extern te moeten inhuren en heeft het over een bedrag van 30 miljoen euro in plaats van de beschikbare 12,3 miljoen euro. Dat vinden wij dan ook niet kloppen. Graag reactie van het college want naar onze mening is daar winst te boeken.

Ook lijkt het of de begroting van 2018 de contouren heeft van een sjoelbak. Het college heeft nog geen idee in welk vakje de sjoelschijven gaan glijden, als je kijkt naar de nog onzekere uitkomst van Groningen Airport Eelde bijvoorbeeld, de herijking van de grondexploitaties waar nog geen bedrag bij genoemd wordt en na extra uitgaven in opnieuw de cultuursector bij de Oosterpoort. Deze laatste blijft een dure jongen en na de extra uitgaven in 2003 hebben wij al gezegd: “Zorg dat je vanaf nu het groot onderhoud goed bijhoudt”. En voor ik vragen krijg, het is niet dat wij de functie van de Oosterpoort ter discussie stellen want dat die een rol speelt in ons culturele leven, staat buiten kijf.

Als laatste over de financiën, als een na laatste eigenlijk. Wat ons betreft hoeft het college zich niet star te fixeren op 100% weerstandsvermogen. Weliswaar willen ook wij niet weer terug naar het niveau van 0,43 maar liever gaan wij flexibeler om met het weerstandsvermogen dan dat we gaan bezuinigen.

Het college heeft het ook over stopzetten van projecten. Nou, wij weten er wel eentje. Dit college doet namelijk zijn best, zijn uiterste best zelfs, om de auto zoveel mogelijk te weren uit de stad. Dit college stimuleert het fietsen, daar zijn wij ook erg voor, legt allemaal mooie nieuwe fietsverbindingen aan, legt extra P+R-terreinen aan en stimuleert het openbaar vervoer en maakt ook nog eens de westelijke binnenstad busvrij. Allemaal heel goede plannen van dit college. Dan is het tegenstrijdig dat datzelfde college op het Oosterhamriktracé in een nader te onderzoeken voorkeursvariant meer auto's de stad in wil laten rijden. Een nieuwe fietsverbinding op dit tracé vinden wij een heel goed idee en helemaal oké, maar faciliteer anno 2018 geen extra asfalt voor auto's.

Dan als laatste over de financiën. Het college trekt bij het financiële beeld als conclusie: we gaan behoedzaam opereren en we hebben geen nieuwe ambities. Dat behoedzame, daar kunnen wij ons best wel in vinden maar geen nieuwe ambities, dat lijkt ons iets waar dit college zich echt heeft moeten inhouden, omdat het dat eigenlijk liever wel had gewild. Klopt die observatie van de ChristenUnie en wat zijn de ambities die het college noodgedwongen nog op de plank heeft moeten laten liggen? Graag een reactie.

Voorzitter, terug naar het verhaal achter het geld, het verhaal van onze Stadgers. Wat vinden zij belangrijk voor 2018? We hebben het onze leden ook gevraagd en zij vinden het allerbelangrijkste thema opkomen voor de zwakkeren. Daar zijn wij het helemaal mee eens, ook als je kijkt naar het grote aantal mensen in Groningen dat leeft in armoede. Krijgen alle mensen in de stad gelijke kansen? Nee want er zijn nog steeds te veel kinderen en gezinnen die in armoede leven. Armoede doet veel met mensen. Elke euro draai je tien keer om. En nog steeds horen wij schrijnende verhalen van kinderen op scholen. In het armoedebeleid wordt weliswaar al veel gedaan, er is zelfs een nieuw digitaal platform voor minima in oprichting, de zogeheten Quiet Community maar nog steeds bereiken we niet iedereen of bereiken we ons doel niet. Dat moet in 2018 wat ons betreft anders en het college mag daar best meer geld aan besteden. Want het kan echt helpen als het WIJ-team met jou om de tafel komt te zitten om jouw schoenendoos met onbetaalde nota's door te nemen, zodat je na hulp van het WIJ-team weer een beetje controle krijgt over

je financiële leven. Dat betekent wel dat dé uitdaging van de WIJ-teams in 2018 is om iedereen in beeld te hebben die hulp nodig heeft. En als je dan kijkt naar het stadskompas, naar de wijken, zien wij, nou het is al eerder benoemd vanmiddag, een zwakker beeld bevestigd in de wijken Selwerd, Indische buurt, De Hoogte, Beijum en De Wijert en deels ook in Vinkhuizen en Paddepoel. De situatie is daar toch echt minder rooskleurig dan in andere wijken. Veel huishoudens met inkomensproblemen, meer verloedering, men is minder tevreden over het onderhoud van de wijk en voelt zich minder gezond, minder tevreden over het leven. Mensen doen minder mee, de sociale leefomgeving functioneert niet, inwoners voelen zich minder veilig en klagen over de kwaliteit van hun woning, ook al eerder benoemd, en denken ook negatief over de toekomst van hun wijk. Nou, dat zeg ik allemaal in één zin achter elkaar door maar als je het allemaal op je in laat werken, dan is dat nogal wat. En ondanks alle mooie woorden over nieuwe werkwijzen en het verbinden van twee gezichten van de stad, betekent dit dat wij nu moeten ingrijpen. Wat kunnen wij nog meer betekenen voor de inwoners van deze stadsdelen? Motie 6 heeft daar heel mooie teksten aan gewijd.

Een heel ander thema: handhaving. Op het gebied van handhaving is wat ons betreft nog veel te winnen. Het stellen van regels heeft alleen zin als we handhaven en daar ontbreekt het de laatste tijd steeds meer aan. Foutparkeren, controle op prostitutie, busjes die na venstertijd nog bezorgen, belemmeren van blindengeleidestroken, illegaal vuil storten, rondscheuren met scooters op stoepen en nog veel meer levert een minder schone en veilige stad op. Daarom willen wij meer inzet op handhaving in 2018. Om hier weloverwogen keuzes in te kunnen maken, willen wij bij de begroting 2018 inzicht in wat de toenemende handhavingsvraag financieel met zich meebrengt en daar dien ik zo een motie over in met een aantal partijen.

Het beheer van de openbare ruimte. Uit het kompas van de stad blijkt dat bewoners minder tevreden zijn over het onderhoud van het openbaar groen en het schoonhouden van de woonomgeving. Er is de laatste jaren steeds beetje bij beetje op bezuinigd en nu is het moment om te stellen dat we moeten ingrijpen want een schone, hele en veilige openbare ruimte is iets waar we allemaal de vruchten van plukken. Het is als mijn puberzoon van veertien, die sokken laat slingeren. Als er eentje ligt, gooi je er zomaar een paar bij, totdat je door de sokken de vloer niet meer ziet. Dat geldt ook voor de openbare ruimte. Vuil trekt vuil aan en een motie over dit thema is al ingediend met onze volledige steun.

Duurzaamheid. De ChristenUnie hecht heel veel waarde aan duurzaamheid. We geloven dat we de aarde hebben gekregen en dat we er zuinig op moeten zijn. Nu er veel gaande is op het thema aardbevingen, vinden we dat we ook af moeten van het aardgas. Dat is makkelijker gezegd dan gedaan. Daarom moeten we torenhoge ambities hebben voor een duurzame stad. Dat mag niet ten koste gaan van onze veiligheid, zie ons debat van zojuist over geothermie maar het mag ook iets kosten. Zodoende kunnen onze kinderen langer genieten van onze mooie stad op deze mooie aarde.

Sport. Hebben wij nog meer wensen, voorzitter? Zeker. Wij vinden al jaren dat er meer geld naar de breedtesport mag. Wij dienen nogmaals een motie in, samen met Student en Stad, want we vinden, als je ambities hebt voor de sport, dan moet je daar keihard voor gaan en dat doen wij met die motie.

Samenvattend, voorzitter: de brief bij de begroting wordt ondanks dat het economisch beter gaat en het tij meezit, toch een heel spannende. Wat brengt een nieuw kabinet? Waarvoor heeft het college geld en waarvoor niet? Onze wensen zijn duidelijk en liggen op het gebied van aandacht voor de mensen die het minder getroffen hebben. De handhaving moet op orde komen, duurzaamheid moet een torenhoge ambitie blijven, onderhoud van de stad heeft extra impuls nodig en het sportbudget mag wat ons betreft omhoog. En bij dit alles wensen wij het college en alle medewerkers Gods onmisbare zegen toe bij de voorbereidingen voor de begroting van 2018.

Motie 24: handhaving (ChristenUnie, CDA, Stadspartij, VVD, PvdA)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 19 juli 2017 besprekende de Voorjaarsbrief 2017,

constaterende dat:

- uit onderzoek toezicht en handhaving (d.d. 7 juni 2017) blijkt dat er een toenemende vraag naar handhaving in de openbare ruimte is;
- hierin weliswaar verbetervoorstellen gedaan worden, waar echter wordt gesteld dat hiermee slechts in beperkte mate aan de vraag voldaan kan worden;
- hierin wordt gemeld dat het college een keuze gaat maken tussen maatregelen en extra middelen;
- in het jaarplan veiligheid 2018 aangegeven zal worden wat wel en niet gedaan kan worden;
- in de gemeenterekening 2016 gesteld wordt dat het toenemend beroep op handhaving in combinatie met de bezuinigingstaakstelling niet enkel te realiseren is door efficiënter te werken;

overwegende dat:

- effectiviteit van beleid en regels beïnvloed wordt door de mate van handhaving ervan;
- dit geldt op verschillende beleidsterreinen zoals beheer (bijvoorbeeld illegaal dumpen afval), verkeer, veiligheid (illegale prostitutie), toegankelijkheid (belemmeren van blindengeleide stroken) et cetera;
- handhavers de ogen en oren van de stad zijn;

verzoekt het college:

- vooruitlopend op het jaarplan veiligheid 2018 bij de begroting 2018 inzichtelijk te maken wat de gestelde doelen en de toenemende vraag op het gebied van handhaving financieel met zich meebrengen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 25: Meer geld voor sport (ChristenUnie, Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 19 juli 2017, besprekende de Voorjaarsbrief 2017,

overwegende dat:

- de bijdrage in de gemeenterekening 2016 voor het programma sport in een 21,1 miljoen euro bedraagt;
- in een stad met als thema gezonder ouder worden er grote ambities moeten liggen op gebied van de sport;
- sportieve ambities, naast vrijwillige inzet, ook gebaat zijn bij financiële middelen;

van mening dat:

- er in de begroting 2018 meer geld beschikbaar moet komen voor sport en de sportieve ambities in de breedtesport;

besluit:

- het college te verzoeken om bij de voorbereiding van de begroting voor 2018 te kijken of er meer geld gereserveerd kan worden voor de sport en de raad hierover te rapporteren;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. Door de fractievoorzitter van de Stadspartij zijn twee moties ingediend. Motie 22 gaat over het niet-indexeren hondenbelasting en motie 23 luidt: ‘Asfalt eruit, 30 km-inrichting erin’. Dus dan hebt u vast wel enig idee waar die over gaat.

Dan geef ik nu het woord aan de fractievoorzitter van Student en Stad, de heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja voorzitter, dank u wel. Waar te beginnen? Nou, wellicht bij het belangrijkste punt. Maar wat is op dit moment het belangrijkste punt in onze mooie stad? We hebben er lang over nagedacht en besloten dat het belangrijkste punt waarschijnlijk het allereerste punt van het onderzoek Stand van Stad moet zijn. En wat is dan dat punt? Ik citeer: “Studenten blijven belangrijk voor de omvang van de bevolking.” En daar kan ik het natuurlijk alleen maar mee eens zijn. Er is na een jaar van stagnatie weer een toename van het aantal studenten en zoals de voorjaarsbrief ook al schetst, dit brengt onze stad levendigheid dus we mogen hier blij mee zijn. Zoals het onderzoek stelde: de omvang van onze groeiende stad in een krimpende regio wordt in sterke mate bepaald door het aantal studenten in het hoger onderwijs. Dit brengt echter ook uitdagingen met zich mee. Allereerst in leefbaarheid. Gelukkig hebben we kunnen constateren dat er langzamerhand ook steeds meer Stadgers aangeven dat de onderlinge verstandhouding aan het verbeteren is. We zijn er nog niet maar de focus op het creëren van verbinding tussen deze doelgroepen werpt zijn vruchten af. Projecten als Wijs en Leven in Stad bewijzen hun waarde en we moeten hierop blijven inzetten.

Qua huisvesting zitten we ook met een uitdaging. Vorige week bij de rekening waren de complimenten voor de gerealiseerde cijfers van nieuwe jongereneenheden over het afgelopen jaar en dat was terecht. Maar we zijn er nog niet. We hebben jarenlang de oplevercijfers niet gehaald en dus hebben we een achterstand weg te werken. Alleen al de situatie, afgelopen zomer, rondom de huisvesting van internationale studenten laat zien dat we nog een flinke stap moeten zetten. We waren dan ook bijzonder verbaasd dat we juist nu in de media lazen dat het college wil gaan handhaven op illegale kamerverhuur. Uiteraard is het goed om dit aan te pakken maar we vragen ons af of dit het juiste moment is. Het gaat om 150 panden en we zien niet in hoe we dit adequaat kunnen opvangen als stad. Na een jaar van goede resultaten gaat dit wat ons betreft te snel maar we laten ons graag overtuigen door het college. We pakken hier namelijk niet alleen de huisbazen mee maar ook de studenten die er wonen. Of huisbazen,

huisjesmelkers in dit geval en ik hoop dat de mensen van de SP opletten: dit zijn nou wel huisjesmelkers maar niet alle huisjesmelkers zijn huisbazen, of huisbazen zijn huisjesmelkers. Maar deze wel. Ja, jullie maken mij helemaal in de war.

Voorzitter, we lezen dat we er langzamerhand in slagen om meer afgestudeerden van een baan te voorzien. Dat is een heel mooie ontwikkeling maar we vragen ons ook echt af of die verbetering echt aan de gang is. Toegegeven: er is een algemene banengroei in de stad van 1,5% ten opzichte van 1,1% landelijk. Na eerdere krimp is dit het tweede achtereenvolgende jaar van groei van de werkgelegenheid en dat laat ook zien dat we de crisis echt achter ons hebben gelaten. Er vestigt zich in Groningen, zo stelde de voorjaarsbrief, netto meer hoog opgeleid talent dan dat er vertrekt. Kortom, een brain gain in plaats van een braindrain. Ik moet u eerlijk bekennen dat ik nog nooit van het woord brain gain had gehoord maar we houden het erin. Wat we belangrijk vinden is om te monitoren in hoeverre we er nou ook echt in slagen om met ons economische beleid afgestudeerden voor onze stad te behouden. We willen om die reden ook graag een vorm van indicator in de begroting opnemen, om in ieder geval onderzoek te doen en daartoe dienen we een motie in.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja, toch even twee vragen. Ik doe even een stapje terug naar de huisjesmelkers want u zegt: ja, bij die illegale kamerverhuur, dan spreekt u over huisjesmelkers. En de rest niet?

De heer BANACH (Student en Stad): Oh, ik zal niet ontkennen dat er buiten die doelgroep ook huisjesmelkers zitten. Maar de lezing die u hebt, dat iedereen die een particulier huis verhuurt een huisjesmelker is, dat is ook niet waar.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Nou voorzitter, als u de krant leest, ziet u ook de afgelopen tijd dat er één huisjesmelker is hier in de stad, die nu ongeveer de helft van het particulier kamerbezit in de stad heeft. En volgens mij kunnen wij die toch wel huisjesmelker noemen en hebben we daar toch veel problemen mee gehad, als het om optoppingen gaat en ander gedoe in de stad.

De heer BANACH (Student en Stad): Dat zal ik ook absoluut niet ontkennen maar wat ook gezegd ...

De VOORZITTER: Ik zou willen voorkomen, dat hier een particulier in de raad in een positie wordt gebracht waartegen hij zich niet kan verdedigen.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik heb geen naam genoemd. Ik heb gewoon ...

De VOORZITTER: Nee, maar u neemt altijd veel vrijheden dus ik wil voorkomen dat u dat straks in het vuur van uw betoog ook gaat doen.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik neem hier ook de vrijheid om die particulier te noemen als ik dat graag wil. Maar het is wel een van de personen die voor veel problemen zorgt, hier in stad.

De VOORZITTER: Ja, maar u hebt mijn boodschap goed begrepen. Gaat u verder.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja, om daar nog even kort op te reageren: dat is waar maar het gaat om het doel dat ze dienen en wij kunnen daardoor jongeren in de stad een plek geven. En wat ook het geval is, is dat er heel schrijnende situaties zijn, dat zal ik niet ontkennen, daar moeten we ook iets tegen doen maar zelfs ook in de portefeuille van die persoon zijn er studenten, jongeren, die daar gewoon met veel plezier wonen. En waar niets aan de hand is. Dus het hoeft niet allemaal mis te gaan.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik vind het toch gek hoor. Als ik u beluister lijkt het wel alsof u onder een steen leeft. We hebben afgelopen jaren ongelooflijk veel problemen gehad met huisjesmelkers die onze jongeren uitbuiten in die woningen en de fractievoorzitter van Student en Stad zegt: ja, het doel heiligt de middelen en laten we dat maar gewoon blijven doen.

De heer BANACH (Student en Stad): Mijnheer Dijk, na uw woordvoering van vandaag zou u niet kunnen spreken van 'onze' jongeren want u bent de laatste hier in de stad die opkomt voor deze doelgroep op de manier hoe u dat hier doet.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, wij pleiten al jaren voor complexen waar jongeren kwalitatief goede jongerenhuisvesting hebben, zodat ze uit de handen van huisjesmelkers worden gehouden.

De heer BANACH (Student en Stad): En het is hartstikke goed dat u dat doet maar u moet ook inzien dat we ze wel een plek moeten geven in de stad en als we uw beleid gaan voeren op jongerenhuisvesting, dan staan er zo meteen ontzettend veel zonder huis. En dat zouden wij willen voorkomen.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, de heer Banach doet nu net of wij mensen uit die kamerverhuurpanden jagen. Dat doen wij niet.

De heer BANACH (Student en Stad): Dat is wel de uitkomst van uw beleid, als wij dat gaan voeren.

De heer DIJK (SP): Nee, nee, nee, wij verstrekken geen nieuwe kamerverhuur. Dat is iets heel anders. Dat betekent niet dat wij die mensen op straat zetten, die jongeren die daar wonen. Totaal niet. Dat betekent dat we geen nieuwe kamerverhuurvergunningen verstrekken.

De heer BANACH (Student en Stad): Maar dat betekent ook dat u tegen de aanpak van illegale kamerverhuur bent, op dit moment.

De heer DIJK (SP): Nee. Daar zijn wij altijd voor geweest en het is volgens mij niet iets heel nieuws om te handhaven op illegale kamerverhuur. Erg goed dat dat gebeurt.

De heer BANACH (Student en Stad): Hartstikke mooi.

De VOORZITTER: Mijn voorstel is om dit onderwerp nu als afgerond te beschouwen. Gaat u verder.

De heer BANACH (Student en Stad): Dat is ook mijn voorstel. Oké. Waar we nog een verbeterpunt zien is de koppeling tussen studenten, lokale bedrijven en organisaties, vooral wat betreft de oriëntatie op ondernemerschap. Zo stelt het onderzoek Stand van Stad. Wij zien om ons heen echter wel schitterende initiatieven ontstaan rondom ondernemerschap maar dit is schijnbaar nog een punt waar we ons op kunnen verbeteren als start-up city, dus laten we dat ook vooral doen.

Doordat er steeds meer starters en alleenstaanden in de stad wonen, verandert ook de woonbehoefte. Er is een duidelijke doelgroep die een specifieke woonwens heeft, waar we in moeten voorzien als stad en hier ligt dan ook een grote uitdaging, met name in de vrijsectorhuren. We vinden het als Student en Stad dan ook niet terecht dat hier geen specifieke aandacht voor is gevraagd in de begroting. Wat ons betreft is het een aparte doelgroep met een aparte behoefte en moeten we dat ook op die manier terug laten komen in de begroting. En hiertoe dienen we ook een motie in.

Ook laat het onderzoek van Stand van Stad zien dat de druk op de woningmarkt voor deze doelgroep aanwezig is en hetzelfde geldt voor ouderen; als onderdeel van de toenemende vergrijzing en langer zelfstandig wonen zal dit een toenemende vraag naar zorg en verandering en woonbehoefte betekenen in de komende jaren.

Om als stad in te spelen op de toekomst zijn we druk bezig met The Next City; een blauwdruk voor de toekomst en dat is goed. We moeten ageren in plaats van reageren en we stellen ons zo in staat in sterkere mate in control te zijn over de toekomst. De leefkwaliteit wordt vergroot, zo blijkt uit alle onderzoeken en dat draagt ook bij aan economisch succes. Het is goed dat we ambitieus zijn maar om één ding moesten we toch hardop lachen. Namelijk, de voorjaarsbrief stelt: we kunnen leren van de blue zones, plaatsen waar mensen langer, gezonder en gelukkiger leven en we willen in Selwerd zo'n blue zone realiseren. En hierin slaan we wat ons betreft dan toch een beetje door. Want blue zones bevinden zich bijvoorbeeld alleen al allemaal in de buurt van zee. Toegegeven, de vijver in Selwerd heeft de allure van een zee maar of het ook volstaat voor het creëren van een blue zone betwijfelen wij. En als we hier dan toch voor gaan, waarom dan niet de hele stad een blue zone maar alleen Selwerd? Wellicht kan het college hier nog op reageren. Wat ons betreft: blijf dromen maar blijf ook realistisch.

En dat geldt ook voor het vergroten van zeggenschap. Een groot gedeelte van de voorjaarsbrief gaat over het uitbreiden van die zeggenschap. Mogelijkheden tot het besteden van budgetten voor wijkraden, et

cetera. En het is niet dat wij hier geen toekomst in zien maar we hebben nog geen samenleving weten te creëren waarin iedereen meedoet en meepraat. Invloed is fantastisch maar zeggenschap en budgetten overhevelen, daar moeten we voor oppassen. We lezen wel dat het gebiedsgerichte werken leidt tot een verbeterde verstandhouding tussen bestuur, gemeentelijke organisaties en burgers, maatschappelijke instellingen en partijen. En wij vragen ons dan af: is dat ook zo? Zijn hier cijfers van bekend? Want we horen dit graag, we laten ons graag overtuigen want wij waken ervoor dat de usual suspects het toneel krijgen. Maar als het echt zo is dat de algehele verstandhouding tussen stadsbestuur en alle Stadjers beter wordt, dan zien wij dat heel graag onderbouwd tegemoet. Dus ook daar graag reactie op.

Groningen is een echte fietsstad. 43% van de verplaatsing gebeurt per fiets. Landelijk is dat nog geen 30%. In Groningen wordt het meest gefietst van alle gemeenten met meer dan 50.000 inwoners. Het is dan ook belangrijk om de fietsers centraal te stellen in de besluitvorming. En we zeggen vaak dat wij dit doen maar we hebben toch het afgelopen jaar onze bedenkingen hierbij gehad. Kijk naar de Folklingestraat, naar de nieuwe binnenstadsvisie. We hopen dat de aandacht voor de voetganger niet ten koste gaat van die voor de fietser en we zijn in ieder geval erg blij om te lezen dat in de binnenstad 25% extra openbare ruimte voor fietsers en voetgangers komt, er groen wordt toegevoegd en het fietspad wordt aangepakt door middel van een flitsteam. Maar we dienen ook nog een motie in op dit domein om gratis framenummers te laten plaatsen. Dit om de diefstal tegen te gaan.

Tot slot, voorzitter: het gaat goed met de stad maar we zijn er nog niet. Nog steeds groeit een op de vijf kinderen in de gemeente Groningen op in een gezin met een minimuminkomen. Dat cijfer is de laatste jaren al zo maar daar hebben we nog niets aan kunnen doen. En dat staat natuurlijk hoog op de agenda. We zetten ons hiervoor in om dit terug te brengen maar ook dat blijft een uitdaging. Om die reden staan we ook op de motie van de PvdA voor kansengelijkheid.

We zien de toekomst positief tegemoet. We groeien als stad, net als de economie, de sociale projecten, de inclusieve samenleving en we heten steeds meer mensen welkom in de stad; internationals, nieuwe Groningers, studenten, gezinnen en ook de continuering van shelter city is hier een mooi voorbeeld van. Ik sluit graag af met de belangrijkste punten op dit moment in Groningen volgens Stand van Stad: de omvang van de groei in onze stad en een krimpende regio wordt in sterke mate bepaald door het aantal studenten in het hoger onderwijs. Dank u wel.

Motie 26: Het is een nummer, dat je normaal alleen in fietsframes ziet (Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juli 2017, besprekende de collegebrief Voorjaarsbrief 2017,

constaterende dat:

- fietsendiefstal nog steeds veel voorkomt in Groningen;
- fietsen zonder framenummer makkelijk verhandeld worden door fietsendieven;
- een uniek framenummer de verkoop van gestolen fietsen niet alleen bemoeilijkt maar ook de hereniging met de rechtmatige eigenaar makkelijker maakt;
- het college van B en W onlangs heeft laten weten dat er geen extra manuren hoeven worden ingezet maar gekeken moet worden naar andere maatregelen om diefstal tegen te gaan;

overwegende dat:

- fietsendiefstal zo moeilijk mogelijk gemaakt moet worden;
- in verschillende gemeente (o.a. Den Haag, Westland, Teylingen en Alphen aan den Rijn) inwoners de mogelijkheid is geboden om gratis een framenummer in hun fiets te laten zetten;
- dit alleen mogelijk was voor inwoners die konden aantonen dat de aangeboden fiets daadwerkelijk van hen was en waarvan de fiets nog geen framenummer had;
- ook in Groningen een gratis framenummer de diefstalgevoeligheid van fietsen kan verminderen;

verzoekt het college:

- de mogelijkheid om Stadjers eenmalig een gratis framenummer in hun fiets te laten zetten te onderzoeken;
- de raad over de resultaten hiervan te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 27: Verlaaaaaat mij niet (Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juli 2017, besprekende de collegebrief 'Voorjaarsbrief 2017',

constaterende dat:

- de onderwijsinstellingen in Groningen veel hoger opgeleiden afleveren;
- veel van deze afgestudeerden na het behalen van hun diploma richting de Randstad vertrekken;
- het vertrek van deze afgestudeerden veelal van doen heeft met betere arbeidsmogelijkheden en een beter vestigingsklimaat voor starters;

overwegende dat:

- hoger opgeleide starters van grote waarde zijn voor de economische ontwikkeling van een stad;
- een indicator die het vertrek van afgestudeerden in kaart brengt ons inzicht kan geven over de mate waarin we succesvol zijn in het verbeteren van het vestigingsklimaat van de stad;

verzoekt het college:

- een eenmalig onderzoek uit te voeren, in combinatie met O&S, waarmee het vertrek van afgestudeerden naar buiten Groningen in kaart wordt gebracht;
- de uitkomsten hiervan terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 28: Een eigen huis, een plek onder het programma Wonen (Student en Stad, PvdA, Stadspartij)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juli 2017, besprekende de Voorjaarsbrief 2017,

constaterende dat:

- in de Gemeenterekening 2016, programma Wonen, de huidige situatie van de woningmarkt wordt beschreven aan de hand van doelgroepen;
- op elke doelgroep met specifieke woonwens wordt ingezoomd behalve op alleenstaanden en starters die zijn aangewezen op de vrije huursector;

overwegende dat:

- alleenstaanden en starters wel een specifieke woonbehoefte hebben;
- de groep starters en alleenstaanden in Groningen nog verder zal groeien komende jaren;
- we momenteel al met een uitdaging zitten in de vrijehuursector om deze doelgroep van passende woonruimte te voorzien;

verzoekt het college:

- om bij de begroting 2018 in het programma Wonen, specifiek in te zoomen op de situatie op de woningmarkt voor alleenstaanden en starters door in dit programma een paragraaf aan deze doelgroep te wijden;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. De moties die zijn ingediend door de fractievoorzitter van de ChristenUnie: motie 24 gaat over handhaving en motie 25 gaat over meer geld voor sport. Het woord is aan de fractievoorzitter van de Partij voor de Dieren, de heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Laat ik beginnen met de inclusieve samenleving, waar het college het ook vaak over heeft. Natuurlijk vinden wij dit ook een goed punt want het is erg belangrijk dat alle inwoners van onze gemeente zich thuis voelen in onze stad en de ruimte en mogelijkheden krijgen om zich te ontwikkelen. Maar wij vinden het belangrijk dat dan ook echt alle inwoners meegenomen worden, ook de dieren in onze gemeente. Want deze worden nog steeds vaak vergeten. Daarom dienen wij verschillende moties in die de positie van dieren in onze gemeente verbeteren.

De motie 'Laat ze niet stikken-stickers' heeft als doel het uitschrijven van een opdracht om een hittesticker te ontwikkelen, die vervolgens gepromoot kan worden. Het gebeurt nog vaak dat een dier wordt achtergelaten in een auto, omdat mensen zich niet bewust zijn van de hoge temperatuur die zich al snel in het voertuig ontwikkelt bij hete dagen. De hittesticker toont voorbijgangers of de temperatuur in de auto dodelijk is en wanneer dit het geval is en er een levend wezen in de auto zit, weten voorbijgangers dat ze dit moeten bevrijden of anders moeten ingrijpen.

De motie 'Dierenartskosten in kortingsaanbod Stadspas' spreekt eigenlijk voor zich. Sommige mensen in onze gemeente komen nog maar net rond en wanneer je in deze situatie zit en je huisdier ziek wordt of andere zorg nodig heeft, gebeurt het helaas nog te laat of soms zelfs helemaal niet dat men naar een dierenarts gaat, omdat het gewoon te veel geld kost. Dit is een situatie die vreselijk is voor zowel mens als dier. Vandaar dat we het college verzoeken om in gesprek te gaan met dierenartsen en dierenziektekostenverzekeraars, om korting op dierenartskosten op te nemen in de Stadspas, zodat schrijnende situaties worden verzacht en hopelijk vermeden.

Wij staan voor een inclusieve gemeente, waarin mens en dier met respect samenleven, ook met de natuur. We hebben gezamenlijk als gemeenteraad afgesproken dat we ons energieverbruik willen verminderen om in 2035 energieneutraal te zijn. Maar er gebeurt nog te veel in onze stad dat deze mooie doelen in de weg staat. Een voorbeeld hiervan is terrasverwarming. Natuurlijk is het fijn om buiten te zitten in de zomer, al is het maar een paar dagen en nachten per jaar warm genoeg hiervoor, in Nederland. Maar terrasverwarming is niet duurzaam en is ons een doorn in het oog vanwege onze klimaatdoelen. Daarom dienen we een motie hierover in, samen met GroenLinks en de PvdA, die het college verzoekt om in gesprek te gaan met de afdeling Groningen van Koninklijke Horeca Nederland om de mogelijkheden te bekijken om te komen tot een convenant, waarin afspraken geformuleerd worden rond het vergroten van duurzaamheid bij het gebruik van terrasverwarming. Zo kunnen we er met zijn allen voor zorgen dat onze gemeente verduurzaamt.

Het college schrijft dat het verschillende groepen, jong en oud en met diverse achtergronden met elkaar probeert te verbinden en samenleven en samenredzaamheid tracht te versterken. We hebben al eerder moties ingediend om dit te versterken, zoals de motie die oproept om het samenwonen van jongere statushouders en studenten te stimuleren. Nu dienen we samen met de SP de motie 'Woningen reserveren' in, om de verbinding tussen verschillende groepen in onze stad nog een impuls te geven. We horen nog te vaak van zorginstellingen dat er te veel moeilijkheden zijn om mensen te huisvesten wanneer ze uit een maatschappelijke opvanglocatie kunnen vertrekken. Dit is natuurlijk onwenselijk voor de cliënt zelf, de instelling én mensen die hierdoor niet bij de instelling terecht kunnen omdat er geen plek is. Wanneer er van vrijgekomen woningen een aantal wordt gereserveerd voor deze doelgroep, verspreid over alle wijken en in overleg met de instellingen, draagt dit bij aan het verminderen van dit probleem.

Tenslotte nog dit voorzitter: de gemiddelde Nederlander consumeert ongeveer 85 kilo vlees per jaar en dit houdt in dat iedere Nederlander gemiddeld 820 kilo CO₂ uitstoot door het eten van dit vlees. Nu is het zo dat in de gemeente Groningen in april 2017 202.567 mensen wonen. Dit betekent dus dat er in Groningen alleen al 166.000 ton CO₂ per jaar wordt uitgestoten door vleesconsumptie. Het eigenlijke energieverbruik van onze gemeente is hiermee 20% hoger dan berekend, als je vleesconsumptie meerekent. Als je vlees meerekent, is het dus 20% hoger. Eén vijfde van de CO₂-uitstoot komt voor rekening van de consumptie van dierlijke eiwitten. In Utrecht is door onze collega's een motie ingediend over 50% vega bij de gemeentelijke bijeenkomsten. In Groningen, zo hebben wij geconstateerd, wordt bij bijvoorbeeld gemeenteraadsbijeenkomsten doorgaans ook gemiddeld vegetarisch en veganistisch eten geserveerd in de verhouding van ongeveer 50% of kan doorgaans op verzoek daaraan voldaan worden. Ook al ondersteunen wij dit initiatief uit Utrecht van harte, wij gaan deze motie hier niet indienen, omdat het niet echt nodig is.

De gemeente heeft een belangrijke positie in de stad om klimaatverandering tegen te gaan. Groningen wil immers, zoals eerder gezegd, in 2035 klimaatneutraal zijn en heeft een ambitieus programma om daartoe te komen. Minder vlees zou daar een onderdeel van moeten zijn, zoals het door het college gebruikte onderzoek van Quintel ook al aangaf. Nu merken wij dat, waarschijnlijk onbewust, in reclame-uitingen van de gemeente nog wel vlees gepropagandeerd wordt en dat dit helemaal niet nodig is. Een voorbeeld: Als ik in de lift stap in het stadhuis, lacht een broodje salami mij toe op de uitnodiging 'Lunchtalk, komkommertijd?'. Maar stap ik op de bovenste verdieping uit, dan zie ik twee mooie gemeenteposters met een fiets erop. Chapeau! Het kan dus wel. Wij dienen daarom samen met Student en Stad een motie in waarin wij oproepen bij alle reclame-uitingen en zogenaamde 'oproepen' tot bijeenkomsten waarbij maaltijden worden afgebeeld, het goede voorbeeld te geven en uitsluitend afbeeldingen te gebruiken van vegetarisch eten. Tot zover, voorzitter.

Motie 29: Laat-ze-niet-stikken-sticker (Partij voor de Dieren)

De gemeenteraad van Groningen, bijeen op 19 juli 2017, ter gelegenheid van de bespreking van de Voorjaarsnota 2017,

constaterende dat:

- er jaarlijks bij warm weer honden in auto's worden achtergelaten en hierdoor overlijden;
- het juridisch toegestaan is onder de term zaakwaarneming het dier te redden door een raam in te slaan maar er geen duidelijke grondslag is wanneer dit het geval is;
- er geen nadere regelgeving in het verkeer is omtrent het vervoeren en achterlaten van een dier in een voertuig;

overwegende dat:

- er nadere regelgeving en voorlichting nodig is deze vorm van leed te voorkomen;

- er onlangs in de Tweede Kamer een motie is aangenomen om maatregelen te nemen om het achterlaten van dieren in auto's op warme dagen te voorkomen¹;
- we in een innovatieve stad leven, waarbij nieuwe ontwikkelingen worden gestimuleerd;
- het college dierenwelzijn hoog in het vaandel heeft;

verzoekt het college:

- onder start-ups, bedrijven in de regio, een opdracht/challenge te doen uitgaan een sticker te ontwikkelen die verkleurt bij een dodelijke temperatuur die aan de binnenkant van een raam geplakt kan worden;
- deze sticker via de gemeente te promoten en uit te delen, dan wel te verkopen, indien een huisdier in een auto wordt vervoerd;
- voorlichting en instructies aan burgers te geven om achtergelaten dieren in auto's te bevrijden indien er geen passagiers in het voertuig aanwezig zijn;

en gaat over tot de orde van de dag.

¹: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2017Z09239&did=2017D19250>

Motie 30: Convenant gebruik terrasverwarmers (Partij voor de Dieren, GroenLinks, PvdA)

De gemeenteraad van Groningen, bijeen op 19 juli 2017, ter gelegenheid van de bespreking van de Voorjaarsnota 2017,

constaterende dat:

- de horeca steeds meer gebruikmaakt van terrasverwarmers, zeker sinds het rookverbod in de horeca van kracht is;

overwegende dat:

- terrasverwarmers niet bijdragen aan het gewenste lagere energieverbruik in de stad;
- de gemeente duurzame bewustwording stimuleert bij o.a. horecaondernemers;
- in andere gemeenten convenanten tussen de gemeente en de horecasector zijn getekend met als doel duurzaamheid bij terrasverwarming te vergroten;

verzoekt het college:

- in gesprek te gaan met afdeling Groningen van Koninklijke Horeca Nederland om te verkennen of er mogelijkheden zijn om te komen tot een convenant waarin afspraken geformuleerd worden rond het vergroten van duurzaamheid bij het gebruik van terrasverwarming;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 31: Dierenartskosten in kortingsaanbod Stadspas (Partij voor de Dieren)

De gemeenteraad van Groningen, bijeen op 19 juli 2017, ter gelegenheid van de bespreking van de Voorjaarsnota 2017,

constaterende dat:

- we armoede met alle mogelijke middelen willen bestrijden;
- de Stadspas als doel heeft bewoners te ondersteunen bij het meedoen in de maatschappij;
- een vergoeding voor dierenartskosten anders dan sterilisatie, chippen of castratie niet is opgenomen in het reguliere aanbod van de Stadspas;
- dat vergoeding van dierenartskosten wel opgenomen kan worden in het kortingsaanbod van de Stadspas;

overwegende dat:

- huisdierbezitters die moeite hebben de eindjes aan elkaar te knopen vaak te laat of niet naar de dierenarts (kunnen) gaan als hun huisdier ziek of gewond is, waardoor dieren onnodig lijden;
- mensen ook in de financiële problemen kunnen komen (door ontslag, scheiding e.d.) als ze al huisdieren hebben;
- ook mensen met weinig geld genieten van het gezelschap van een huisdier en zich hierdoor minder eenzaam kunnen voelen;
- in Amsterdam mensen met een Stadspas (de Amsterdamse U-Pas) een waardebon krijgen voor een gratis bezoek aan de dierenarts en korting krijgen op een medisch noodzakelijke behandeling, naast dat ze hun hond, kat of konijn gratis laten chippen, castreren of steriliseren.

verzoekt het college:

- in gesprek te gaan met Groningse dierenartsen en bij hen te pleiten voor een uitgebreider kortingsaanbod in de Stadspas;

- tevens in gesprek te gaan met dierenziektekostenverzekeraars en bij hen te pleiten voor opname in het kortingsaanbod van de Stadspas;
 - de raad uiterlijk in het vierde kwartaal van 2017 over de voortgang en afspraken te informeren.
- en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 32: woningen reserveren (Partij voor de Dieren, SP)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 19 juli 2017, ter bespreking van de Voorjaarsnota 2017,

constaterende dat:

- opvangorganisaties zoals Het Kopland en het Leger Des Heils moeite hebben met uitstroom uit hun opvanglocaties door een tekort aan woningen¹;
- beschikbare woningen voor doelgroepen van deze instanties zich vaak slechts in een aantal wijken bevinden, waardoor leefbaarheid in deze wijken kan verslechteren²;
- een langzame uitstroom uit opvangvoorzieningen ook zorgt voor problemen bij de instroom waardoor mensen bijvoorbeeld niet de zorg krijgen die ze nodig hebben, of ook (langer) op straat leven;

overwegende dat:

- ieder jaar personen uit de instellingen stromen die direct in een woning geplaatst kunnen worden en met de juiste begeleiding weer mee kunnen doen aan de maatschappij;
- een betere verspreiding van beschikbare woningen voor deze doelgroepen kan zorgen voor minder wijken met verminderde leefbaarheid;
- wanneer dergelijke woningen gereserveerd worden in elke wijk, organisaties met elkaar en hun bewoners kunnen bekijken waar iemand wil wonen;

verzoekt het college:

- met opvangorganisaties als Het Kopland in gesprek te gaan om tot een aantal vrijgekomen woningen per wijk te komen die gereserveerd worden voor de doelgroepen uit deze opvanglocaties;

en gaat over tot de orde van de dag.

¹<http://www.gic.nl/wonen/leger-des-heils-meer-huisvesting-nodig-in-groningen-voor-groeiendaantal-daklozen>

²<http://www.ad.nl/binnenland/kwetsbare-wijk-holt-achteruit~abec9b26/>

Motie 33: VleesproMOTIE (Partij voor de Dieren, Student en Stad)

De gemeenteraad van Groningen, bijeen op 19 juli 2017, ter gelegenheid van de bespreking van de Voorjaarsnota 2017,

constaterende dat:

- de gemiddelde Nederlander ongeveer 85 kilo vlees per jaar consumeert;
- dit inhoudt dat iedere Nederlander gemiddeld 820 kilo CO2 uitstoot door het eten van dit vlees;
- in gemeente Groningen 202.567 mensen wonen (april 2017) en dit dus betekent dat er in Groningen alleen al 166.000 ton CO2 per jaar wordt uitgestoten door vleesconsumptie;
- het eigenlijke energieverbruik van onze gemeente 20% hoger is als je vleesconsumptie meerekent;
- een vijfde van de CO2-uitstoot komt voor rekening van de consumptie van dierlijke eiwitten;
- er bij gemeenteraadsbijeenkomsten doorgaans ook (gemiddeld 50%) vegetarisch en veganistisch eten wordt geserveerd of daar op verzoek aan voldaan kan worden;

overwegende dat:

- de gemeente een belangrijk positie heeft in de stad om klimaatverandering tegen te gaan;
- Groningen in 2035 klimaatneutraal wil zijn en een ambitieus programma heeft om daartoe te komen;
- minder vlees eten daar een onderdeel van zou moeten zijn, zoals het door het college gebruikte onderzoek van Quintel ook aangaf;
- in reclame-uitingen van de gemeente wel (onbewust) vlees gepropagandeerd wordt en dit helemaal niet nodig is;

roept het college op:

- bij alle reclame-uitingen en zogenaamde 'oproepen' tot bijeenkomsten waarbij maaltijden worden afgebeeld, het goede voorbeeld te geven en uitsluitend afbeeldingen te gebruiken van vegetarische gerechten;
- en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Door Student en Stad is een drietal moties ingediend. Motie 26 gaat over een nummer dat je normaal alleen in fietsframes ziet. Motie 27 gaat over verlaaaaaaat, met één, twee, drie, vier, vijf, zes a's in het woord, mij niet, verlahahaat mij niet en motie 28, 'Een eigen huis een plek onder het programma Wonen'.

Het woord is aan de fractievoorzitter van 100% Groningen, mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, dank u wel voorzitter. Als laatste in de lange lijst van sprekers. U hebt wel heel veel geduld gehad, net als de heer Bolle in zijn betoog. Daar wil ik iedereen even voor bedanken. Het zal niet meevallen met deze temperaturen een voorjaarsbrief te bespreken midden in de zomer. Daarom ga ik maar direct de diepte in, op bepaalde onderwerpen die wij willen aanhalen.

Een ervan is zorg. Nu onze overheidsfinanciën waarschijnlijk met miljoenen euro's onder druk komen te staan is de vraag welke keuzes we moeten maken die voor Stadgers het beste zijn. Het vraagstuk is hier in de kern volgens mij niet anders dan bij andere overheidsinstellingen. De zorgkosten blijven maar stijgen. Het lijkt erop dat we structureel meer geld moeten uitgeven dan dat we begroot hadden. Het zit hem er niet alleen maar in dat er meer mensen beoogd zijn, die gebruikmaken van de maatwerkvoorziening, nee, de kosten per verstrekende voorziening liggen ook nog hoger dan we gedacht hadden. En ik denk dat we juist nu meer dan ooit goed moeten nadenken over de transitie en de oplossingen die voorhanden liggen om de zorgkosten echt te laten dalen. We zijn eigenlijk nog veel te veel bezig geweest met het creatieve proces. Het productindicatiedenken en inkopen overheersen op dit moment ons beleid, waardoor aanbieders niet gestimuleerd worden om daadwerkelijk de kosten omlaag te brengen. Juist uren en cliënten tellen nodigt zorgaanbieders uit om volume te maken. We moeten toe naar een resultaatgerichte aanpak met telkens de vraag: wat wil jij als zorgaanbieder in onze gemeente bereiken? Dan pas krijg je zorgaanbieders die dat doen wat nodig is, niet wat mogelijk is. En de praktijk blijkt financieel weerbarstig met de huidige Wmo-tekorten van miljoenen euro's en dat geldt niet alleen voor Groningen. De innovatie komt dus wat ons betreft nog wat te traag op gang en de komende jaren moeten we ons echt gaan inzetten om de verschuiving van zwaardere naar lichtere zorg voor elkaar te krijgen. In sommige gevallen kan het dus betekenen dat je geen keukentafelgesprek gaat houden, dat gauw 500 euro per cliënt kost. Maar ga juist niet voorzichtig zijn met het voortraject en schakel direct bepaalde kennis in van een zorgverlener als niet direct duidelijk is wat nodig is. Dat vraagt om creativiteit en lef. Wij denken dat het college een goede weg is ingeslagen door praktijkbegeleiders bij huisartsen aan te nemen en door ook de zorg straks op een andere manier vorm te geven. Maar wij denken dat zorg die op een laagdrempelige manier georganiseerd wordt, met duidelijke resultaatgerichte afspraken nog zichtbaarder mag zijn. Daarom dienen wij samen met de PvdA en de SP een motie in of het college wil onderzoeken of er ook financiële ruimte gemaakt kan worden voor preventieve stedelijke voorzieningen. Goed, dat was zorg.

Wat betreft de woningbouw zien wij ook zorgen. Wie het grote verschil ziet tussen de prijzen van de stad en bijvoorbeeld ons ommeland, ziet dat geografische verschillen steeds verder toenemen. Nergens in Nederland is op provincieniveau het verschil zo groot. De locatie, in plaats van kwaliteit en meters, wordt steeds belangrijker. En dat drijft de woningprijzen uiteen en dat zorgt ervoor dat de vermogensverschillen steeds meer toenemen en het kopen om te verhuren oprukt. Daarom steunen wij de motie van de SP om terughoudend te zijn met het verlenen van nieuwe onttrekkingsvergunningen.

Goed voorzitter, of 'goud veurzitter', zoals mevrouw Jongman net zo mooi in het Gronings zei, ik heb tijdens de behandeling van de rekening een betoog gehouden over het belang van de communicatie en opgemerkt dat er voor ons wat te winnen valt. Wethouder Schroor toonde zijn belangstelling en hier wordt hij op zijn wenken bediend. Toch moeten we een deel van de credits op naam zetten van wethouder De Rook, omdat hij ons simpelweg met een simpele opmerking op een goed idee bracht. Althans, dat vinden wij en we hopen dat het college dat ook vindt. Tijdens een liftgesprekje met de heer De Rook vroegen wij of het wellicht niet slim was een applicatie te ontwikkelen op gebied van bereikbaarheid. Nou ja, wethouder De Rook antwoordde dat hij ervoor wilde waken dat allerlei systemen naast elkaar zouden gaan lopen. Een heel verstandige opmerking die ons aan het denken zette. Want wat is nu het geval? Er gaan inderdaad allerlei systemen naast elkaar lopen. We hebben een slimme kaart, we gaan slimme parkeersystemen ontwikkelen, we bouwen websites vol met informatie over van alles en we posten op Facebook en we twitteren ons een lamme duim, zoals de wethouder vorige week al aangaf. De techniek

stelt ons echter in staat om al die informatie te bundelen en op basis van persoonlijke voorkeur van de ontvangers aan te bieden. En belangrijk daarbij is dat iemand de regie op zich gaat nemen en dat kunnen we het allerbeste zelf doen. Laten we dan nu ook gaan onderzoeken wat er mogelijk is en wat het gaat kosten, zodat we zelf kunnen bepalen hoe we onze mobiele communicatie, want dat is het en dat is ook de toekomst, vorm gaan geven. We hopen dat het college het belang van tenminste het onderzoek hiernaar inziet. Dan kunnen we laten bepalen of we en hoe we het gaan inzetten. Gaan zitten afwachten leidt alleen maar tot te laat komen in dit geval en zo eerlijk ben ik wel, vooral ik heb daar wel een handje van. Ik kom nog wel eens te laat, dus voor mij zou het wel een uitkomst zijn.

En het laatste puntje waar ik stil bij wil blijven staan is het verkeer en vervoer. Nou ja, een van de grootste projecten staat in de startblokken en overall is al te merken dat de werkzaamheden aan de ring maar ook de Diepenring en de binnenstad zijn begonnen. Toch maken wij ons zorgen over de ambities op het gebied van verkeer en vervoer. Wat is er aan de hand? Wij moeten onze ambities nog vastleggen in The Next City, terwijl het Rijk al een toekomstvisie voor 2040 heeft opgesteld. Lopen we daardoor niet achter de feiten aan? Wie zet Groningen op de kaart in Den Haag? Wij werden niet echt vrolijk van wat we lazen in de toekomstvisie van het Rijk. Wij moeten ons de komende jaren tevreden stellen met de poging de reistijd naar Amsterdam met de trein te verkorten met vijftien minuten, door de trein iets sneller te laten rijden. Ja, daarmee maken we niet echt grote sprongen. Van tweeënhalf uur naar twee uur en een kwartier. Hmm, nee. Echte investeringen vinden vooral in de Randstad plaats. Om maar eens af te trappen met een, in onze ogen haalbare en nuttige ambitie, hebben we de volgende suggestie voor het college: onderzoek eens de mogelijkheden voor een spoorverbinding met Zernike. Hoeveel busverkeer zal dat schelen, nog los van het feit dat een station een positieve uitstraling op een gebied zal hebben? Het idee is al eerder geopperd, ongeveer tien jaar geleden, denk ik. Dat was echter in de tijd dat we in de veronderstelling verkeerden dat er een tram zou gaan rijden. Die komt er niet. Daarom college: toon ambitie en onderzoek een station op Zernike op haalbaarheid.

De VOORZITTER: De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja dank u wel, voorzitter. Een klein stukje verwachtingsmanagement. In principe zou het natuurlijk mooi zijn, omdat er een enorme vervoersstroom is maar een onderzoek kost tijd en geld en die trein en dat treinspoor al helemaal. En hoeveel zou 100% Groningen bereid zijn om te investeren?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja voorzitter, ik vraag niet voor niets naar een onderzoek, mijnheer Banach. Ik heb geen idee hoeveel het kost. Ik ben geen verkeerskundige maar ik zie wel dat het een enorme opleving kan zijn voor een gebied zoals het Zernike, waar kennis en bedrijvigheid enorm samenkomen. En ik vraag aan het college om eens te onderzoeken of dat van toegevoegde waarde zou kunnen zijn en om daarmee het kostenplaatje mee te nemen. Dus college, kom vandaag niet met de dooddoener: ja, mevrouw Woldhuis, dat is veel te duur, dat kan niet. Als het college dat echt vindt en dat graag wil onderbouwen, kom dan met een gedegen onderzoek waaruit blijkt dat het inderdaad een onhaalbare ambitie is. Dan hoort u mij niet meer.

Voorzitter, ik rond af. In november moet nog blijken hoeveel van de 22 miljoen euro we daadwerkelijk moeten gaan bezuinigen en dat wachten wij dan ook 100% geduldig af. Dank u wel, voorzitter.

Motie 34: Structureel budget voor preventieve stedelijke voorzieningen (100% Groningen, PvdA, SP)
De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 19 juli 2017 besprekende de Voorjaarsbrief 2017,

constaterende dat:

het primaat in de Wmo komt te liggen bij inzet van eigen kracht en gebruik van informele steun en algemene voorzieningen;

- preventieve stedelijke voorzieningen een laagdrempelig systeem zijn met relatief lage kosten.
- het Odensehuis en het Hamelhuys twee voorbeelden zijn van preventieve stedelijke voorzieningen;
- preventieve stedelijke voorzieningen moeilijk in staat zijn om financieel hun eigen broek op te houden;
- het Odensehuis daarom een eenmalige incidentele bijdrage van de gemeente heeft gekregen onder een aantal voorwaarden;
- in andere steden preventieve stedelijke initiatieven wel van structureel budget worden voorzien;

overwegende dat:

- preventieve stedelijke voorzieningen een bijdrage leveren aan de maatschappelijke betrokkenheid en kwaliteit van leven van de inwoners van Groningen;
- preventieve stedelijke voorzieningen nodig zijn om zwaardere zorg te voorkomen;
- de financiële zorgen van het Odensehuis en het Hamelhuys steeds groter worden;
- de raad ook veel waarde hecht aan deze twee instellingen en deze initiatieven graag wil ondersteunen;
- er op dit moment geen structureel beleid is binnen de Wmo om preventieve voorzieningen te voorzien van een financieel budget;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of er financieel ruimte gemaakt kan worden binnen de Wmo voor preventieve stedelijke voorzieningen en criteria op te stellen waar deze stedelijke preventieve voorzieningen aan moeten voldoen;
- de raad hierover te informeren tijdens de bespreking van de gemeentebegroting van 2018;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 35: Mobiele dienstverlening (100% Groningen)

De raad van Groningen in vergadering bijeen op 19 juli 2017 besprekende de Voorjaarsbrief 2017,

constaterende dat:

- er binnenkort een routeplanner beschikbaar komt, ontwikkeld door Groningen bereikbaar, waarmee het makkelijker wordt door de bouwput die Groningen de komende jaren is, te navigeren;
- we een applicatie gaan ontwikkelen voor slim parkeren in de stad;
- er meerdere websites en applicaties bestaan of ontwikkeld worden die op deelgebieden informeren over wat er in Groningen gaande is;

overwegende dat:

- een centraal systeem meer gebruikswaarde genereert dan verschillende naast elkaar functionerende systemen;
- vanwege de huidige technische mogelijkheden de gebruiksvriendelijkheid en het kunnen instellen op persoonlijke voorkeuren van nieuwe applicaties enorm is toegenomen;
- als we de regie nu zelf in handen nemen, we beter in staat zullen zijn de kwaliteit van de mobiele dienstverlening te waarborgen en te reguleren;

verzoekt het college:

- een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden en de kosten van ontwikkeling voor een centrale Groningenapplicatie waarin onze mobiele dienstverlening op een kwalitatieve en gepersonaliseerde wijze een plek kan vinden;
- de raad voor de begroting 2018 te informeren over de uitkomsten van dat onderzoek;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Er is nog ingediend door de Partij voor de Dieren motie 29 met als titel 'Laat ze niet stikken-sticker', motie 30, een convenant voor het gebruik van gasverwarmers, terrasverwarmers, pardon. Dan hebben we de motie 31 over dierenartskosten in het kortingsaanbod van de Stadspas, dan hebben we motie 32 over het reserveren van woningen en motie 33 over de vleesproductie. Dan heeft 100% Groningen nog ingediend de motie over mobiele dienstverlening en een motie over structureel budget voor preventieve stedelijke voorzieningen.

Dan zijn wij nu toe aan de tweede termijn voor de raad. Ik ga ervan uit dat u even onderling overleg wilt om te kijken hoe u die vorm wilt geven. Wat stelt u voor? Een minuutje of tien? Zullen we dat doen? Als we het nu zo doen dat wij om 18.40 uur weer beginnen, dan hebt u een kwartier. Ik heb zelf het beeld dat dit genoeg is en als u zegt: het is niet nodig, dan vind ik het ook goed, hè. Dat begrijpt u wel.

De heer BANACH (Student en Stad): Is een eetpauze ook een optie?

De VOORZITTER: Oké. Ik ga eerst even uit van: wie wil een moment schorsing, nu? De SP wil schorsing en 100% Groningen ook en D66 ook. Dus wij gaan schorsen. Hebt u genoeg aan een minuut of tien? Kijk, ja, akkoord. Oké. De heer Banach?

De heer BANACH (Student en Stad): Ik wilde kort even iets opperen. In hoeverre is het ook nog een optie om al te gaan eten?

De VOORZITTER: Nee, dat mag u opperen maar dat gaan we niet doen.

De heer BANACH (Student en Stad): Mag ik een stemming aanvragen?

De VOORZITTER: Nee, we gaan even tien minuten schorsen, dan nemen we een tweede termijn. Ik schat in, omdat u veel ruimte hebt gekregen in de eerste termijn om met elkaar in dialoog te gaan, dat die binnen een halfuur kan worden afgewikkeld. En daarna mag u eten. De vergadering is geschorst.

(Schorsing 18.23 uur – 18.40 uur)

Tweede termijn raad

De VOORZITTER: De vergadering is heropend voor de tweede termijn raad. Het woord is aan de heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, dank u wel. Bijna alle fracties hadden het in hun eerste termijn maar ook in de Gezinsbode, deze ochtend, over groei. En bijna alle fracties, voorzitter, vinden het belangrijk dat iedereen profiteert van de groei van de stad. En voorzitter, die groei geeft ook kansen om de twee gezichten met elkaar te verbinden. En sinds het begin van deze raadsperiode spreken wij hier in de raad over het verbinden van die twee gezichten van de stad. De heer Dijk van de SP schetste zojuist een karikatuur van onze stad. Een traditionele klassenstrijd waarin nu de happy few van de neoliberale elite tegenover de gewone mensen in de wijken staan. Een schijntegenstelling. Het is een verhaal van twee gezichten om de twee gezichten zover mogelijk bij elkaar vandaan te houden. Kenmerk van beschaving en democratie is namelijk dat men rekening met elkaar houdt en dat de stad werkt aan het verbinden van die twee gezichten. Dat er in deze stad nog genoeg te doen valt, valt niet te ontkennen. Sterker nog, nagenoeg iedereen heeft daar in de eerste termijn ook naar verwezen, waarbij elke partij natuurlijk zijn eigen accenten ligt.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer LUHOFF (D66): Als het gaat om gelijke kansen, om goede woningen en vergroening, zijn er nog tal van uitdagingen. Uitdagingen waar dit college al lang mee aan de slag is en dat blijkt ook: de helft van de begroting zijn investeringen in het sociale domein. En Groningen kent geen zwakke scholen meer en er is meer ruimte om te ondernemen in de bijstand of op een andere manier uit de bijstand te geraken.

De VOORZITTER: Ik had eigenlijk de heer Dijk de gelegenheid gegeven voor een interruptie. Zullen we dat nu maar doen?

De heer LUHOFF (D66): Prima.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, een op de vijf kinderen groeit op in armoede. Eén op de zeven gezinnen leeft in armoede. Er is een groeiende woningnood, een groeiende wachtlijst op het gebied van sociale huur. U hebt het over klassenstrijd. Ik ga dan aan u vragen: voor wie gaat het beter in deze stad?

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, de groei geeft de mogelijkheid, als we ervoor zorgen dat iedereen de kans krijgt en de kansen kan pakken, om elke groep in de stad erop vooruit te laten gaan. Want voorzitter, voor een duurzame oplossing van armoede en ongelijkheid is meer nodig dan sociale inkomenspolitiek.

De heer DIJK (SP): Voorzitter?

De heer LUHOFF (D66): Ook investeren in de binnenstad, in bereikbaarheid en groen dragen uiteindelijk bij aan een stad die beter wordt. Niet alleen ...

De VOORZITTER: Even teruggaan naar het eerste onderwerp. De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, dat investeren in de binnenstad, dat hebben we inderdaad wel door, dat dit flink gebeurt. Maar u geeft geen antwoord op mijn vraag. Ik geef u een rijtje van drie. Een op de vijf kinderen in armoede, een op de zeven gezinnen in armoede, groeiende woningnood en groeiende wachtlijsten voor sociale huur, een dak boven het hoofd. Daar gaat het om. U hebt het over klassenstrijd. U hebt het erover dat ik een karikatuur van deze stad maak. Ik vraag aan u heel helder: voor wie gaat het beter in deze stad? En dan bijvoorbeeld het afgelopen jaar.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, de inzet die we in deze gemeente moeten plegen is ervoor te zorgen dat iedereen kan profiteren van de groei en dat iedereen er beter op kan worden. Door de twee gezichten, waarvan we nu al drie jaar met elkaar zeggen: “die moeten we met elkaar verbinden”, zover mogelijk bij elkaar vandaan te houden, doen we dat niet. Met enkel sociale ...

De heer DIJK (SP): Voorzitter, dat doen wij integendeel!

De heer LUHOFF (D66): ... inkomenspolitiek brengen we de stad niet verder, want voorzitter

De VOORZITTER: Ik heb de indruk dat het onderwerp en het verschil van mening over dit onderwerp helder genoeg op tafel ligt. Ik heb het gevoel dat wij langzamerhand gaan herhalen en volgens mij moeten we dat niet doen.

De heer DIJK (SP): Nee voorzitter, de heer Luhoff geeft geen antwoord op mijn vraag! Hij stelt dat ik hier een klassentegenstelling

De VOORZITTER: Ik begrijp het ook maar u moet het ermee doen. De heer Bolle krijgt de gelegenheid voor een interruptie.

De heer BOLLE (CDA): Ja dank u, voorzitter. Ik snap waarom D66 de reactie geeft op de SP maar dan zou ik van de D66-fractie willen weten waarom zij er dan voor kiest om in die eerste tien minuten niet die problemen te benoemen, dus het in de eerste termijn gewoon niet over die problemen te hebben, terwijl u dat nu wel doet. Waarom doet u dat in uw eerste termijn niet? Want dat is toch ook waar het hier in de gemeente over gaat, over die problemen en hoe we die zo goed mogelijk kunnen oplossen?

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, in de eerste termijn heb ik een woordvoering gehouden, mooie vraag trouwens, dat geeft mij de gelegenheid om nog eens even de accenten daaruit hier toe te lichten, waarin ik zei dat we met elkaar kunnen zien dat de stad aan het groeien is en dat er meer banen komen, dat er weer gebouwd wordt, na jarenlange nou, stagnatie zouden we kunnen zeggen. En dat biedt kansen. Dat biedt kansen voor mensen op een baan, dat biedt kansen voor mensen op een huis. Maar de grote uitdaging is wel om ervoor te zorgen dat iedereen daarvan kan profiteren. En daarom heb ik ook ingezet op onderwijs, ingezet op die arbeidsmarkt en wat de gemeente daarvoor zou kunnen doen en in september hebben we het daar terecht ook weer verder over.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter ja, het verwijt dat u de SP maakt, wanneer u zegt: “U belicht maar een kant van het verhaal”, dat doet D66 eigenlijk ook. Maar dan de andere kant op. Weliswaar wat minder rigouros dan dat de SP dat doet, maar dan krijg je ook die tegenstelling. Als u in uw eerste termijn meer had gezegd van: ‘het is een mooie stad, er zijn kansen voor groei en iedereen moet meekomen’ maar het stukje ‘iedereen moet meekomen en daar gaan we aan werken’, dat is een beetje weggevallen.

De heer LUHOFF (D66): Nou voorzitter, ik kan het even zoeken hoor. Ik weet niet waar het aan ligt, hoe vaak ik het heb genoemd maar het zijn er minstens drie en volgens mij wel meer dan vijf keer, dat iedereen moet kunnen profiteren van de kansen die de groei in deze stad biedt. Dus ik snap werkelijk waar niet waar u dat vandaan haalt.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dan wil ik nog wel even een aanvulling doen want u benoemt dat maar u zegt niet hoe u dat wilt doen. Dat is denk ik wat ontbreekt. U geeft heel veel dingen aan: groei faciliteren, iedereen doet mee, kansenrijkheid. En ik denk ja, u bent de grootste partij, u kunt ook hier een heel groot accent neerzetten en dat mis ik in uw verhaal.

De heer LUHOFF (D66): Nou voorzitter, wat een vraag. Ik heb een verhaal gehouden over wat investeren in onderwijs betekent, wat voor resultaten we daar nu al van zien en hoe belangrijk het is om dat te blijven doen, dat er verschillende partijen zijn die daar ook aandacht voor vragen om ervoor te zorgen dat iedereen die kans maakt op de arbeidsmarkt. Ik heb het gehad over het ruimte geven, ruimte geven voor het initiatief, voor bewoners om zelf in buurten met elkaar aan de slag te gaan en dat we ook zien dat die experimenten, die op dat moment gebeuren, succesvol zijn. Dat er van alles gebeurt. Voorzitter, daarmee werk je met elkaar samen aan een stad. En ik kan wel met een idee komen, nee laat ik het anders formuleren. We kunnen wel met allerlei moties en ideeën komen om heel direct in te grijpen maar volgens mij gaat het er ook om nu een breed verhaal neer te zetten van wat je wilt organiseren als stad. Straks in de begroting gaan we dat allemaal mooi concretiseren. Ja, volgens mij zijn thema's als het bieden van kansen voor iedereen maar ook het ruimte geven aan het eigen initiatief en ruimte geven voor die groei de belangrijkste thema's voor de begroting voor 2018 en verder.

De heer DIJK (SP): Voorzitter?

De VOORZITTER: Ik geef de heer Dijk het woord maar als het over hetzelfde onderwerp gaat, dan breek ik u ook weer af.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, het is toch inderdaad een beetje een loop waar we in zitten te praten. Want ik hoor u weer alleen maar immateriële zaken noemen. U hebt het over groei. U hebt het over initiatief maar u hebt het niet over inkomensondersteuning, u hebt het niet over een dak boven het hoofd, u hebt het niet over de zorg, waarbij een vijfde is gesnoeid op het aantal uren. Daar hebt u het niet over. En u creëert deze tegenstelling en maakt hem zelfs groter in deze stad door het iedere keer daar maar niet over te hebben en te zeggen: het gaat allemaal hartstikke goed met de stad. En de heer Dijk schetst een karikatuur ...

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, sorry hoor maar dit gaat echt te ver. Voorzitter, we hebben drie moties ingediend, waarvan twee over de zorg. Voorzitter, ik heb het gehad over woningbouw, ik heb het gehad over banen, ik heb het gehad over kinderen, over veilig opgroeien. Allemaal, u noemt het immateriële zaken, helemaal niet! Een baan is belangrijk. Een woning is belangrijk. Dat is helemaal niet niets immaterieels aan. Dat zijn zaken waar mijn hele verhaal bol van stond.

De VOORZITTER: We gaan verder.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, ik rond af. Dat zal ook wel moeten, gezien de tijd natuurlijk. Voorzitter, ons verhaal is: laat groei, faciliteer de groei. En bied ook ruimte voor de groei en zorg ook voor radicale kansenrijkheid. Daardoor kunnen we werken aan het verbinden van die beide gezichten van de stad, wat we met z'n allen zo belangrijk vinden. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts nog.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja voorzitter, de heer Luhoff heeft het nu uiteindelijk dan wel over het verbinden van die twee gezichten maar wij constateren wel, althans een groot deel van de oppositie, dat dit college weinig tot geen nieuwe ambities heeft. En u had net een debat, in de eerste termijn met de SP, waarin u ook constateert dat we volgend jaar tekorten hebben. En dan hebben straks een heel mooie binnenstad ...

De VOORZITTER: Kunt u afronden?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): ... die er mooi bij ligt maar dan ziet u toch ook dat voor alle ambities die u nu uitspreekt over het verbinden van die twee gezichten, straks helemaal geen geld meer is?

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, ik vond het vervelend toen de heer Dijk andere partijen erop wees om hun huiswerk over te doen om op of om iets te gaan lezen maar dan hebt u volgens mij echt de voorjaarsbrief hier gemist. Een voorjaarsbrief waarin staat dat er een duidelijk tekort is, dat ook moet worden opgelost maar die bol staat met allemaal voorstellen en knelpunten waar we mee aan de slag willen. Bijvoorbeeld als het gaat om die vier wijken die al hier vaker genoemd zijn, De Hoogte, Selwerd, enzovoorts, om daar extra inzet op te plegen. Er is wat dat betreft de hele ruimtelijke opgave met The Next City, waarbij het niet alleen gaat om heel veel bijbouwen, wat ook moet gebeuren maar ook om de kwaliteitssprong te kunnen maken in de openbare ruimte. Voorzitter, ik zal verwijzen naar de voorjaarsbrief. Er staat genoeg in om te doen en het wordt nog een hele klus om dat straks allemaal in de begroting voor elkaar te breien.

De VOORZITTER: Ik dank u. Het woord is aan de heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Dank u wel, voorzitter. Als de SP de bijdrage van de coalitiepartijen aanhoort, dan krijgen wij daar een wat naar gevoel bij over de koers die er gekozen wordt. Pas na een stevige woordvoering van de SP, praat D66 over de werkelijke problemen in de stad. Vorig jaar ging de bijdrage van D66 over het bestrijden van ongelijkheid en nu wordt het toch echt tijd dat u ook inziet dat de omstandigheden, de leef-, woon- en werkomstandigheden van vele Stadgers fors verbeterd zullen moeten worden. Dan gaat het over sterkere wijken, over mensen met voldoende inkomen en om schulden voorkomen, om bestaanszekerheid te kunnen garanderen. Helaas ontbreekt het bij D66 nog aan voorstellen om die materiële situatie van vele Stadgers daadwerkelijk te verbeteren.

En voorzitter, als ik naar de mooie woorden van de PvdA luister, die zijn dit jaar ook zelfs gedrukt op een heel mooie glossymagazine maar dan hoor ik ook daar geen voorstellen om de materiële situatie van vele Stadgers te verbeteren. Voorzitter, in de eerste termijn hebben wij de PvdA wat gespaard. En ik ga het nu ook niet te bont maken maar ik wil u wel iets meegeven. En het komt uit een van mijn favoriete films. Sorry, mijn favoriete film. Bijna! Bijna. "Het gaat er niet om wie je vanbinnen wilt zijn, ..." Nee, het is Batman, laat ik het dan ook maar gewoon zeggen. Het is Batman. Ik ben een groot Batmanfan. Zo. Dat is eruit. Dus voor cadeautjes of zo, als jullie wat leuk weet ...

De VOORZITTER: Mijnheer Dijk, wilt u erover praten?

De heer DIJK (SP): Haha nee, laten we verdergaan. Laten we verdergaan. Mijn boodschap aan de PvdA-fractie is: het gaat er niet om wie je vanbinnen wilt zijn maar het gaat erom wat je doet. Dat is bepalend voor wie je bent. Voorzitter, D66 en de PvdA hebben deze periode nog één kans. Een kans om kant te kiezen. Kant te kiezen van de Stadgers die de steun van de overheid hard nodig hebben. Volgend voorjaarsdebat is een halfjaar voor de verkiezingen en leer mij zo'n voorjaarsdebat kennen, dat is een verkiezingsdebat en natuurlijk zullen we dan ook wel dingetjes gaan besluiten maar echt grote beslissingen niet. Dus grijp nu nog die kans, wil ik aan jullie meegeven. Grijp nu nog die kans, nu het kan en druk je stempel op die stad en kies voor de Stadgers die uw hulp nodig hebben. Want de SP kiest daar wel voor. De SP kiest voor een stad waar huisjesmelkers bot vangen en waarin jongeren in kwalitatief goede jongerenhuisvesting wonen. Wij kiezen ervoor om op korte termijn tweehonderd tijdelijke woningen in Meerstad en op het Suikerunieterrein te bouwen om de woningnood terug te dringen, zodat we in de tussentijd voldoende volwaardige sociale woningbouw woningen kunnen gaan bouwen. Wij kiezen ervoor om sociale uitsluiting door werkloosheid en armoede en achterstelling te voorkomen. Waar werkloosheid niet hand in hand gaat met armoede en waar minima ook eindelijk eens kunnen gaan profiteren van de economische groei. Voorzitter, die kant kiezen wij. Nu jullie nog.

De VOORZITTER: Ja. De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja dank u, voorzitter. Wat ik eigenlijk wel van de SP zou willen weten, want de SP zei in de eerste termijn: "Wij kiezen een kant, de kant van de mensen die het slecht hebben", maar: is het niet zo dat we eigenlijk iedereen nodig zullen hebben om de mensen die het slechter hebben te kunnen helpen? Solidariteit, bij u ook hoog in het vaandel, een van de speerpunten mijn partij, een van de uitgangspunten. Maar dan begint u ook uw tweede termijn met 'een naar gevoel', dat u een naar gevoel krijgt van de bijdragen van de coalitiepartijen. En dan zegt u vervolgens: "Het ontbreekt aan voorstellen". Dat is misschien zo maar de D66-fractie heeft net wel aangegeven de problemen te zien, ook de PvdA-fractie heeft aangegeven die problemen te zien. Ja, ze hebben misschien de voorstellen niet maar is het

dan geen zaak om ze zo goed mogelijk over te halen om dan misschien voor een gewijzigd voorstel van u te stemmen, in plaats van hier een vrij hard verhaal neer te zetten en iedereen de oren te wassen?

De heer DIJK (SP): Laat ik beginnen met het laatste deel van uw vraag. Ik denk dat vanuit tegenstellingen ook heel mooie dingen tot stand kunnen komen. En voorzitter, ik zie eigenlijk nog te weinig urgentie bij deze coalitiepartijen om echt, ik val een beetje in herhaling, aan die materiële vooruitgang van mensen te werken. Het is niet mijn bedoeling geweest, wanneer wij als SP-fractie zeggen dat wij voor een kant van de stad kiezen, dat wij daarmee die andere kan niet zien. Sterker nog, door grote tegenstellingen, door die kloof, door de twee gezichten, door de ongelijkheid zo u wilt, geef er een mooi woord aan, te bestrijden, zijn wij ervan overtuigd dat iedereen in een betere samenleving leeft. In een betere stad, in een betere wijk. Daar streven wij naar als partij.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter?

De heer DIJK (SP): Dus mocht u vinden dat wij te veel voor één kant kiezen, dan doen wij dat omwille van het verbeteren van de samenleving als geheel en grote tegenstellingen juist tegen te gaan.

De VOORZITTER: Oké. Laatste interruptie, de heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ja het is een beetje vreemd en opvallend dat de heer Dijk een verhaal houdt alsof er niets gebeurt, terwijl hier een voorjaarsbrief ligt waar nota bene op onderwerpen die de SP zelf heel belangrijk vindt, heel belangrijke keuzes worden gemaakt. Dit college geeft meer uit aan armoedebeleid dan ooit. Dit college zegt in de voorjaarsbrief dat er een groot knelpunt is op BUIG en besluit niet te zeggen: we gaan erop bezuinigen maar zegt: we zoeken daar extra geld voor. En dit college zegt ook dat er extra geïnvesteerd moet worden in de zorg en dat er ook middelen worden gehaald. Dus het is een absurde karikatuur die de heer Dijk en andere partijen die daar zo op zitten te hameren, neerzetten. Het grootste gedeelte van de knelpunten waarvoor het college nog naar op zoek gaat naar geld ...

De VOORZITTER: Kunt u afronden?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): ... is juist op onderwerpen waarvan de SP beweert die belangrijk te vinden.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, dat was de tweede termijn van de heer Leemhuis. Of hebt u een goede vraag?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Nou, ik heb nog wel even wat, als u wilt.

De heer DIJK (SP): Nou, stel mij een goede vraag, zou ik zeggen.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Nou, u kunt natuurlijk best de vraag eruit distilleren. Wat is uw antwoord daarop? Het is toch een onzinnige karikatuur die u neerzet. Als de heer Dijk gewoon de brief kan lezen ...

De VOORZITTER: Dit is herhaling. U hebt inmiddels een vraag.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, het is ook een beetje kleinzielig eigenlijk, want als ik hier naar luister, dan hoor ik eigenlijk een linkse partij, die het in een coalitie met D66 en de VVD niet goed voor elkaar krijgt om het armoedeprobleem daadwerkelijk op te lossen. Want we zitten nog steeds met een op de vijf kinderen in armoede, nog steeds met een op de zeven gezinnen in armoede, sterker nog, we zitten met een grotere woningnood dan drie jaar geleden, we zitten ook met het probleem van dat mensen hun thuiszorguren flink zijn kwijt ...

De VOORZITTER: Ik breek dit af.

De heer DIJK (SP): Dat u dat niet voor elkaar krijgt en met mij dan weer de draak gaat steken, is een beetje apart.

De VOORZITTER: Ik merk dat u geen antwoord geeft op de vraag. Dat is uw goed recht want dat komt omgekeerd ook wel eens voor. En het woord is nu aan mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Ja voorzitter, dank u wel. De heer Dijk sloot af met het verhaal van: het gaat erom wat je doet. Nou, voor hem verwijs ik naar de laatste pagina van onze mooie glossy, waarvoor dank voor uw complimenten. Daar staat namelijk precies in beschreven wat er is gedaan en wat helemaal aansluit bij dit verhaal dat ik vandaag heb gehouden. En er staat ook in wat ons nog te doen staat. Want dat ons nog een hoop te doen staat, dat mag na vandaag duidelijk zijn.

Voorzitter, in de tweede termijn kun je het ook altijd hebben over een paar thema's die in de eerste termijn niet benoemd zijn en de PvdA zou de PvdA niet zijn als we in tweede termijn geen aandacht zouden vragen voor het thema werk. We hebben het er in de eerste termijn over gehad dat de werkgelegenheid is gegroeid en dat is hartstikke mooi. Maar een belangrijke vraag voor de toekomst is ook hoe dat werk eruit gaat zien. We hebben een robotisering, gaat die ons werk verlichten of juist verdringen? Is de flexibilisering in de toekomst een halt toegeeroepen? Wat ons betreft wel. Daar gaan we in de zomer met het college over in gesprek, wat de gevolgen daarvan zijn voor de stad.

Ik heb het in de eerste termijn gehad over Emma. En Emma, als zij in haar leven geen werk vindt, dan hopen wij dat een aantal experimenten in de bijstand van ... ja?

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stads partij): Ja, ik hoor de PvdA iets nieuws vertellen. U erkent nu de robotisering, dat is op zich positief wat mijn fractie betreft. Maar waar ik wel een beetje verbaasd over ben, is dat u zegt: u gaat er in de zomer met het college over praten?

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Ik zeg na de zomer. Wij hebben op 1 september een expertmeeting, als raad en college, rondom dit thema, op initiatief van de PvdA.

Als je dus geen werk kan vinden, dan is dat een groot probleem in je leven. En wij hopen dus dat in de toekomst in Groningen die experimenten die wij doen in de bijstand, om meer mensen naar werk te begeleiden, waarbij mensen meer mogen bijverdienen, in de toekomst ook staand beleid worden. Laten we dat hopen. En bovendien hopen we dat de opinie van Jan Smit en Eva Jinek niet meer die opinie gemiddeld in Nederland zijn maar die van inlevingsvermogen en perspectief. Want laten we eerlijk zijn, als je een dik verdienende presentator of liedjesschrijver bent, dan hoef je je niet druk te maken op welk moment je in je leven met pensioen kan. De meeste Nederlanders moeten gewoon tot hun pensioengerechtigde leeftijd doorwerken. En voor Emma, die dus dit jaar geboren is, is die leeftijd 71,5 jaar. 71,5 jaar! En dan is het niet te hopen dat zij op haar 57ste al haar baan verliest want dan is de kans nog maar 10% dat zij ooit nog weer aan het werk komt, voordat zij eindelijk van Drees mag trekken.

De VOORZITTER: Mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Ja voorzitter, dank u wel. Is het niet juist vanwege die goed verdienende Nederlanders dat Emma uiteindelijk een pensioen kan krijgen? Doordat zij belasting betalen?

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Nee, dat is de visie van de VVD maar de meeste Nederlanders verdienen gewoon door hard werken hun eigen brood en die moeten gewoon tot 71,5 jaar door en dan hoop ik dus niet dat zij op hun 57ste hun baan kwijtraken. Dan moeten ze nog heel lang in de bijstand zitten, als we daar niets aan doen. De PvdA vindt het dus van groot belang ...

De VOORZITTER: Mevrouw Koebrugge nog.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Ja voorzitter, ik heb wel het idee dat de PvdA nu heel makkelijk over dat onderdeel heen stapt dat die mensen die veel verdienen juist ook heel veel belastinggeld opleveren, waarvan we de sociale voorzieningen kunnen betalen.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Ja, wat de PvdA betreft zou die belasting voor de zwaarst verdienenden nog wel wat omhoog kunnen maar dat is even een andere discussie, die hier niet gevoerd wordt.

De VOORZITTER: Ja, ik stel voor om weer af te dalen naar onze voorjaarsbrief.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Ja, precies. Nou, voorzitter waar ik aandacht voor vraag is de positie van 50-plussers op de arbeidsmarkt, zodat zij ook een eerlijke kans krijgen en we vinden het van belang dat het college hier komend jaar ook volop mee doorgaat.

Dan kan ik, zo vlak voor het reces, niet afsluiten zonder nog aandacht te vragen voor een thema en dat is bed, bad, brood. Het college heeft in een brief gemeld dat er 700.000 euro uit de AER wordt gehaald en dat steunen wij zeker want we willen absoluut niet dat er mensen op straat komen. Alleen, het college schrijft ook dat men de formatie wil afwachten maar dat vinden wij niet zo passend. We willen echt dat er de komende tijd actie wordt ondernomen. We vragen aan het college: bent u bereid om samen met andere betrokken wethouders in te zetten op financiering van het Rijk? En tot die tijd vinden we ook dat andere gemeenten in onze regio ook mee zouden moeten betalen. Wij vinden het niet fair als Groningen als centrumgemeente alle kosten draagt. Wij willen graag een reactie van het college welke acties er dus de komende maanden ondernomen gaan worden want anders zitten wij in oktober met de gebakken peren. Humanitair hebben we dan een probleem maar ook financieel. Daar wou ik mee afsluiten. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Dijk nog.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik heb het net bij de heer Luhoff geprobeerd. Ik heb inderdaad even de achterkant van uw blaadje bekeken. Daar gaat het over bouwen voor lagere en middeninkomens. Nou weten wij dat een aantal woningbouwcorporaties goede concrete plannen hebben voor de toekomst. Daar moet wel even drie jaar voor overbrugd worden, ongeveer. Hoe kijkt u ertegenaan om bijvoorbeeld tijdelijk units te plaatsen op het Suikerunieterrein in Meerstad om even die woningnood wat minder zwaar te maken?

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Mijn fractie is er vóór dat we zo snel mogelijk goede sociale huur neerzetten en permanente sociale huur. En dan voel ik niet zo veel voor containerachtige woningen. Dan voel ik voor kwalitatief goede sociale huisvesting en dat is waar de PvdA voor gaat.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, de SP-fractie natuurlijk ook. Maar, zoals ik al net zei in mijn woordvoering, dat duurt wel een tijdje voordat dat gerealiseerd is. In de tussentijd gaan ontwikkelingen verder en als we het nou over innovatie hebben, dan zie je dat er een nieuw soort duplexwoningen bestaan, dat zijn echt geen scheepscontainers. Dat zijn goede woningen, 75 m², drie slaapkamers, die kunnen we voor een laag bedrag daar plaatsen. Nijestee wil daar graag mee aan de slag op het Suikerunieterrein. Wat voelt u daarvoor? Hoe kijkt u daar tegenaan om daarnaar te gaan kijken?

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Wij willen nu gewoon zo snel mogelijk met de corporaties gaan bouwen voor permanente sociale huur. En als het college aangeeft dat het allemaal een fantastisch verhaal is dat u hebt, kunnen we het ongetwijfeld heroverwegen maar tot nu toe hadden wij zoiets van: permanente sociale huur, goede sociale huur voor de toekomst.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik beschouw dit als afgerond. Het woord is aan de heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ja, dank u voorzitter. Een aantal onderwerpen dat de revue passeerde in de eerste termijn en dan heb ik het met name over de woordvoeringen van de SP, ook wel CDA en ChristenUnie. Dat is toch een gitzwart beeld van de zaken die spelen in wijken in Groningen. Er wordt ook een beeld gecreëerd alsof er iets is als gewone wijken en niet gewone wijken, alsof in deze wijk de binnenstad niet 15.000 mensen wonen die lang niet allemaal yuppen zijn. Dus ook dat is een vreemde karikatuur en schets van de werkelijkheid.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter ja, de heer Leemhuis heeft het elke keer over een karikatuur maar de grootste meester, de grootste stripboektekenaar van elke woordvoering hier in de raadzaal door een andere partij is de heer Leemhuis zelf. Wij hebben hier als partijen problemen aangekaart en u zegt dan: "Nee, dat is een gitzwart beeld", omdat wij niet alle dingen die goed gaan ook allemaal benoemd hebben. Dat noemt u dan gitzwart. Dat noemt u een karikatuur. Maar de enige die hier een karikatuur schetst, is de heer Leemhuis volgens mij zelf.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Nee, het probleem is dat door die gitzwarte karikaturen die hier gesteld worden, er juist geen recht wordt gedaan aan de problemen die mensen hebben in deze stad en de pogingen die juist deze mensen hebben om de situatie van zichzelf te verbeteren. En dan kan ik ook verder gaan want ...

De VOORZITTER: Maar dan laatste opmerking nog van de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Nee voorzitter maar precies dit, het elke keer zeggen: "het is een karikatuur, het is een karikatuur" is niet het verbindende wat we nodig hebben. Je kunt zeggen van de SP: het is een snoeihard verhaal. Dat is het ook en dat mag je ook zeggen, het is een snoeihard verhaal, maar haal die dingen eruit waar je wat mee kunt. D66 heeft in mijn optiek een veel te positief verhaal maar ziet wel de problemen. Haal er die dingen uit waar je wat mee kunt.

De VOORZITTER: U mag het straks in uw woordvoering verder uitbouwen.

De heer BOLLE (CDA): Ja, dat zal ik zeker doen. Maar wat de heer Leemhuis doet is net zoals ik, een heel lang verhaal houden in iemand anders zijn tijd.

De VOORZITTER: U rondt nu af.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Daar bent u ook weer een meester in, inderdaad.

De heer BOLLE (CDA): Ja, inderdaad ja. En wat de heer Leemhuis doet, is niet die verbinding zoeken en dat zou ik graag van de heer Leemhuis willen. Zou u die stap willen zetten?

De VOORZITTER: Oké.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Het is wel boeiend om in een woordvoering, waarin ik ben ingegaan op meerdere onderwerpen rondom sociaal beleid, rondom WIJ-teams, rondom de problemen rond kindermishandeling, hier een beeld neer te zetten alsof mijn fractie niet de problemen van de gewone mensen, waar het CDA over zegt te spreken, aankaart. Maar het is veel belangrijker. Er is hier een aantal partijen dat doet alsof het college op de winkel past en alsof er de afgelopen jaren niets gebeurd zou zijn. En dat is gewoon onjuist en unfair. We komen uit de zwaarste economische crisis sinds de jaren 30 uit de vorige eeuw en in die periode waren de zwaarst mogelijke bezuinigingen, ook deels voor rekening van de partijen waar de heer Bolle deel van uitmaakt, en het is dit college toch gelukt om verder te bouwen aan het Forum, om projecten als geothermie op poten te zetten. We hopen dat dit doorgaat, om te werken aan een aanpak van het station, de zwaarste transitie die in de afgelopen jaren ooit over gemeentes heen is uitgerold, wordt door dit college, zo goed als zo kwaad als het kan in goede banen geleid. Een nieuw woonbeleid, waarin juist heel veel aandacht is voor maatwerk. En dan een beeld neerzetten alsof hier niet tot amper werk wordt gedaan en een beetje op de winkel wordt gepast, is gewoon absurd.

De heer DIJK (SP): Voorzitter!

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Tot slot: ik ben blij om ook te horen

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja, de vraag is eigenlijk of de heer Leemhuis eigenlijk wel een kritische oppositie duldt.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dit is toch kolder, zo'n vraag? Volgens mij heb ik, om daar concreet op te antwoorden, de heer Dijk regelmatig op veel onderwerpen gezegd dat ik de inzet van de SP in hoge mate waardeer. Het is een kolderieke vraag. Is dat, door te constateren dat het een kolderieke vraag is, wat de heer Dijk ook regelmatig over anderen doet, plotseling niet verbindend? Dan zou ik toch wel over de verbindendheid van de heer Dijk willen spreken.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat u verder gaat met uw afronding.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, dat is wat makkelijk de bal terugkaatsen. Wat wij hier doen, in deze gemeenteraad, als SP-fractie, is reële problemen van mensen van buiten het stadhuis naar binnen brengen. Dat mag u misschien niet leuk vinden. Dan mag u misschien onze toon niet leuk vinden, dat vind ik allemaal prima. Precies zoals de heer Bolle zei, dat vind ik allemaal best. Het mag inderdaad een snoeihard verhaal zijn, dat mag u niet prettig vinden om aan te horen. Maar dan is het wel een beetje gek om ons steeds weg te zetten of de hele oppositie weg te zetten als een karikatuur.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Volgens mij is wat de heer Dijk nu doet een karikatuur neerzetten van mijn woordvoering. En het punt is dat de onderwerpen die de heer Dijk en ook anderen aankaarten, wel degelijk valide zijn. En ik heb het stellige vertrouwen erin dat dit college die problemen, ik gaf net een opsomming van juist die thema's die het college in de voorjaarsbrief als knelpunten benoemt, stuk voor stuk onderwerpen die sociaal zijn, adresseert. En dan het beeld neerzetten alsof het een soort van op de winkel passen is wat door het college gedaan wordt, is gewoon ...

De VOORZITTER: U bent door uw tijd heen.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): ... bezijden de waarheid.

De VOORZITTER: Ik beschouw dit als afgerond. Mevrouw Koebrugge heeft het woord.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Voorzitter, ik zou mijn tweede termijn toch graag willen beginnen met een positieve noot, ook over het debat vandaag. We willen allemaal de twee gezichten van deze stad verbinden. Hoe we dat willen doen, daar verschillen we nog wel over van mening maar de gezamenlijke uitdaging erkennen we. En we willen ook allemaal inzoomen op de wijken. En ik proef ook steeds meer sympathie voor de gebiedsgerichte aanpak. Samen zetten we ons in om op te halen wat er in de stad nodig is. En dat maakt ons met elkaar een kritische raad.

En terecht is er vandaag ook veel aandacht voor onderwijs. Op school begint tenslotte de toekomst van onze jonge Stadgers. Op school worden talenten ontdekt en ontwikkeld. Die talenten en mogelijkheden waar ik in mijn eerste termijn al het belang van benadrukt heb. Met welk onderwijs doe je dat dan het beste? Met onderwijs dat gedragen wordt door ouders en docenten, wat de VVD betreft. Met onderwijs dat niet voor de scholen maar op de scholen vastgesteld wordt. Met onderwijs dat voorbereidt op de arbeidsmarkt met bijzondere aandacht voor kansrijke sectoren zoals techniek. Inzet op meer muziek in de klas klinkt en is waarschijnlijk mooi, maar dat geldt ook voor meer rekenen, sport, taal en techniek. Wij willen alle opties voor beter onderwijs en talentbeleid bespreken met het onderwijs, met ouders en docenten. Niet voor hen bepalen maar met hen. Moties die zich nu eenzijdig op specifieke onderdelen richten, terwijl er ook nog andere uitdagingen zijn, steunen wij daarom nu niet.

De heer DIJK (SP): Voorzitter?

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Gaat de VVD ook voor de ondernemers in Paddepoel bepalen of gaat ze met hen bepalen?

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Voorzitter, daar waar wij met de ondernemers hand in hand kunnen gaan, vindt de VVD dat de gemeente dat ook moet doen. Op het moment dat de gemeente geen rol kan spelen, is dat heel vervelend maar dan kan het ook gewoon niet.

Voorzitter, tot slot wensen wij het college veel succes toe met het voorbereiden van de begroting voor 2018. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Het woord is aan de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, ik zal het kort houden want de heer Banach heeft denk ik nog steeds honger.

Mijnheer Dijk zei het al, het is een opmerkelijk debat. Opmerkelijk omdat je wordt aangevallen als je problemen hebt benoemd. Volgens de VVD ben je dan stigmatiserend. Maar ook opmerkelijk omdat we inderdaad meer wijkgericht zouden willen werken. En ook daar waar het meeste nodig is nu, hoor ik de

VVD eigenlijk zeggen: dat gaat de goede kant op, dus dat is mooi. En opmerkelijk. GroenLinks noemt het schetsen van die problemen kolder, een karikatuur, een desolate plek. D66 rept daar eigenlijk niet over in de eerste termijn. In de interruptie zegt D66 wel die problemen te zien maar als je tien minuten de tijd hebt, dat je dan moet kiezen. En dan is dus de keuze gevallen om dan toch een beetje dat reclameverhaal te houden. Dat is nu in de tweede termijn wel wat helderder geworden, dus dat is in ieder geval winst. Maar er is ook de PvdA, die wel aangeeft dat er problemen zijn en dat er verschillen zijn en dat die zouden moeten worden aangepakt. En dan is het juist die partij, waar ik gezien dit debatje een beetje mijn hoop op had gevestigd, die een glossy uitdeelt. Het is een beetje verwarrend allemaal.

Voorzitter, we leven in een waanzinnig gave stad. Dat klopt, daar heeft de VVD helemaal gelijk in. De stad is gaaf maar het CDA zit hier niet als applausmachine. We delen complimenten uit als het college dingen goed heeft gedaan, bijvoorbeeld op het gebied van sport of op het versterken van het weerstandsvermogen. En als de gemeente steken laat vallen of als dit college steken laat vallen wat ons betreft of de juiste dingen niet benoemt volgens het CDA, dan hoort u ons ook. Als er problemen zijn in de gemeente, dan benoem je die en dan probeer je er wat aan te doen. De overheid als schild voor de zwakken. En als een ondernemer bijna onder druk van boetes bezwijkt, dan ga je daarvoor staan. En voorzitter, daar wou ik het bij laten.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. Het woord is aan de heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stads partij): Ja, dank u wel, voorzitter. Laat ik dan beginnen met een positief puntje van de PvdA. Gelijke kansen voor kinderen, wij zijn blij dat de PvdA ook constateert dat de twee gezichten nog niet voldoende verbonden zijn. En we zullen die motie dan ook van harte steunen. Maar het bijzondere is wel dat de PvdA tijdens een interruptiedebatje volgens mij met de SP over de woningmarkt schermt met vijftien sociale woningen in de Reitdiephaven. En dat is weer typerend voor hoe de PvdA in deze stad al bijna een halve eeuw bewoners kolossale massieve hoogbouw in de maag splitst. Zo komen wij wat ons betreft niet toe aan meer ruimte, meer groen en openbare ruimte en werken wij dus op dat vlak niet aan het verbinden van de twee gezichten.

De VOORZITTER: Mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Voorzitter, ja hier moet ik natuurlijk op reageren want u begint enerzijds zelf ook over de bouwopgave die we hebben. En dan moet u toch erkennen dat je dan ook uiteindelijk niet iedereen tevreden kunt stellen? Je wilt toch op een gegeven moment sociale huur-, middenhuur- en koopwoningen bouwen? En dan moet u maar zeggen, als u het allemaal graag wilt, waar dat dan moet komen in deze compacte stad.

De heer SIJBOLTS (Stads partij): Nee, ik geef alleen aan dat u daar aandacht voor vraagt en vervolgens schermt u met vijftien sociale huurwoningen die daar zouden komen. Daar hadden al die commerciële woningen niet bovenop gehoeven, wat dan vervolgens optelt tot een gigantisch grote flat. Dus ik weet niet of dat dan uw oplossing is? Het is in elk geval niet onze oplossing.

De VOORZITTER: Mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Voorzitter, is de heer Sijbolts ermee bekend dat er naast sociale huur natuurlijk ook middenhuur komt en dat die net boven de huurgrens zit? Dat mensen die nu in de sociale huur blijven hangen, eigenlijk wel een stapje verder op de woningmarkt kunnen doen, dus dat het juist ook de sociale huur verlicht?

De heer SIJBOLTS (Stads partij): Ja, dat is ons bekend.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Nou dan.

De heer SIJBOLTS (Stads partij): Ja, en dan het verbinden van de twee gezichten. Wijken verrommelen verder, ik heb het ook al in de eerste termijn gezegd: als wij niets doen aan de BORG-norm, waar vandaag natuurlijk een kans voor is, omdat er twee moties over voorliggen, wordt het alleen maar erger. En de opmerking van de VVD over de kansen in kaart onderschrijven wij volledig. Dus daar zijn we het over eens.

En wat we duidelijk terugzien in dit debat, is de tweedeling van de stad. Dat hadden wij al geconstateerd op basis van de voorjaarsbrief maar ook naar aanleiding van het debat. Want ja, er wordt inderdaad door een aantal partijen een karikatuur gemaakt van een oppositie, waarvan zeker vier partijen met ruim dertien zetels en duizenden kiezers achter zich, daar ongeveer hetzelfde verhaal over vertellen. En ja, blijkbaar kan een deel van de coalitie daar niet tegen, omdat dat hun hosannaverhaal doet ondersneeuwen. Voorzitter, ik sluit af. De meerderheid heeft vele harten maar heel hard kloppen doet dat nog niet.

De VOORZITTER: Mevrouw Jonkman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Jongman. Ik hoorde een 'k', sorry hoor. Dank u, voorzitter. Ja, ik zit eigenlijk een beetje het debat terug te kijken en door mijn hoofd te laten gaan en eigenlijk zie ik het een beetje zo, dat de coalitie zegt: we hebben al heel veel gedaan. En bij dat 'heel veel' wat al gedaan is, hebben we ook de steun van de meerderheid van de raad gehad. Er zijn allemaal stappen genomen, dat onderkennen we ook zeker. Maar wat de oppositie eigenlijk zegt is: er is gewoon nog heel veel te doen. En als je dan kijkt naar het belangrijkste thema dat wij als ChristenUnie benoemd hebben, opkomen voor de zwakkeren, dan betekent dat ook dat wij daar heel graag het accent willen leggen voor 2018. Wat gaan we voor de Stadgers verbeteren? Nou, voor dat verbeteren hebben wij gewoon het kompas dat het college aan ons voor heeft gelegd, waarin goede dingen staan maar ook dingen staan die minder zijn gegaan, waardoor mensen zich niet zo goed en prettig voelen in wijken waar van alles aan de hand is. Ja, dan vind ik het wel heel ver gaan om dat dan een karikatuur te noemen, want het is gewoon zoals het gemeten is bij mensen in de stad. Daarom concludeer ik maar heel kort: volgens mij zitten we gewoon op verschillende bladzijden van hetzelfde stripboek.

De VOORZITTER: De heer Banach.

De heer BOLLE (CDA): Mag ik nog een vraag stellen aan de ChristenUnie, voorzitter?

De VOORZITTER: Ja hoor. Gaat u rustig uw gang.

De heer BOLLE (CDA): Nou, dan ga ik dat ook rustig doen. Nee, de ChristenUnie heeft een motie ingediend, een motie 'Meer geld voor sport' en u weet dat het CDA dan aan uw zijde staat. Maar er zijn ook gigantische knelpunten nu en nu een lijstje indienen: hier wil ik geld voor, dat is wel een beetje gratis. Waar zou de ChristenUnie het geld vandaan wil halen met al die knelpunten die er al zijn?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): ...

De heer BOLLE (CDA): Waar de ChristenUnie het geld vandaan wil halen, met al die knelpunten die er al zijn. U zegt: meer geld naar sport. Waar kan dan minder geld naartoe?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Nou ja, dan moet ik de hele begroting even doorvlassen, op dit moment. Er zijn voor mij genoeg mogelijkheden. Volgens mij vinden we elkaar daar al jaren eerder in, als je kijkt naar bijvoorbeeld de cultuurbegroting, die is nu 48 miljoen euro. De sportbegroting is 21 miljoen euro. Dat betekent dat we continu extra geld in cultuur hebben gestopt en dat bij sport nu weliswaar een heel mooi voorstel ligt voor het cofinancieringsfonds, maar dat er wat ons betreft best nog ruimte te vinden is.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Maar voorzitter, ik constateer ook dat het de ChristenUnie is die ook gewoon voor die voorstellen stemt om meer geld naar cultuur te doen. Dus het kan natuurlijk niet van beide een zijn. Of u zegt: het moet bij cultuur echt weg en dan kan het naar sport. En nu gewoon zeggen: er moet meer naar sport, ja, ik vind ook dat er meer naar sport moet maar ik zie een knelpunt van 27 miljoen euro. Ja, ik zou het graag willen maar ik zie het niet. Dus ...

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman dan.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): De eerste vraag is natuurlijk of die 27 miljoen euro echt 27 miljoen euro blijft. Dat kan natuurlijk veranderen en dat weten we ook niet exact. We hebben ook

BUIG genoemd. We moeten het er ook op een andere manier met het Rijk over hebben om daar een oplossing voor te vinden en we hebben een meerjarenbeeld dat er ook positief uitziet. Dus na al die jaren sappelen in de sport, vind ik dat er nu wel eens een keer wat bij kan.

De VOORZITTER: Ik dank u. De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja dank u wel, voorzitter. Eerste termijn: veel gesproken over ja, die term is wel veel gevallen, de stad met twee gezichten. En dat vraagt van ons ook om beleid te maken dat zich richt op die twee gezichten. En wat ernaast ook heel belangrijk is, is dat we die verbinding creëren tussen die twee gezichten. We zijn geen stad die alleen maar arm of zielig is, we zijn ook geen stad die alleen maar bruisend is maar het is een combinatie daarvan. Een term die in de eerste termijn is gevallen en waar ik me ook graag even tegen af wil zetten, is dat wij hier in de stad zouden spreken van de happy few. Volgens mij is dat absoluut niet waar, net zoals we hier niet spreken van de poor few. We zijn een stad met twee gezichten, iedereen moet ook mee en we moeten zorgen dat het beleid erop ingericht is. En dan kom ik uit bij de voorjaarsbrief en als ik dan die voorjaarsbrief zie, dan zie ik dat daar inderdaad op wordt ingespeeld. Een mooi voorbeeld daarvan is hoe wij in de raad omgaan met BUIG. Dus wat dat betreft zijn we daar heel tevreden mee wat daar op papier is gezet.

Ja, er zijn natuurlijk nog genoeg uitdagingen. Eén op de vijf kinderen groeit nog steeds op in armoede. Dat is vervelend dus we moeten ook echt inzetten op de jeugd. De motie waar ik wat dat betreft ook erg blij mee ben is de ontwikkeling van kinderen en die met name stimuleren door middel van muziek aanbieden op scholen, van D66. Goede motie. Daar hadden wij graag ook op gestaan maar ja, we hebben haar niet gekregen. Maar we vinden het wel een goede motie.

En als we dan even kijken naar de toekomst hè, ik had hier opgeschreven, waar we nog een beetje discussie over hadden in de eerste termijn, huisvesting, dan ben ik er wel vrij van overtuigd dat als Emma zo meteen 18 is, zij wel een kwalitatief goede huisvesting krijgt. De vraag is even of het op dit moment ook zo is. En toen kreeg ik een motie onder ogen, met dat we meer moeten gaan inzetten op kwalitatief goede jongerenhuisvesting. Nou, dan denk ik allereerst: dat ziet er goed uit, dat lijkt me een goede motie. Maar dan lees ik haar vervolgens door en ja, zoals mensen dat wel eens plat zeggen, 'dan breekt mie de bek open'. Want die motie gaat helemaal niet in op het zorgen dat we meer kwalitatieve huisvesting krijgen, die motie gaat gewoon in op het zorgen dat we nog verder gaan inperken. En dan denk ik ja, dan hebben we het toch niet begrepen want dat is niet de stap die wij nu moeten zetten. We moeten inderdaad inzetten op de goede, betaalbare kwalitatieve huisvesting en hier staat dat we nu op dit moment zeer terughoudend moeten gaan zijn met het verlenen van vergunningen. En dan denk ik allereerst: ja, dat doen we al. En ten tweede, als ik de partij die de motie heeft opgemaakt, de SP, moet geloven, willen ze helemaal niets bijbouwen. Dus hoezo dan nog een zeer terughoudend, want dan is er toch nog steeds ruimte? Dus voorzitter, ...

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): De heer Banach verdraait wel mijn woorden. Volgens mij heb ik het in bijna iedere commissievergadering en raadsvergadering gehad over bijbouwen. Dus het gaat erom dat je geen nieuwe kamerverhuurvergunningen verstrekt. Dat betekent niet dat we mensen uit hun kamer gaan halen. Dat betekent niet dat we die vergunningen in een keer allemaal gaan intrekken. Het gaat erom dat er geen nieuwe toegevoegd worden. Dus niemand gaan we op straat sturen, we gaan ervoor zorgen dat de jongeren met zeggenschap in coöperatieve woningen gaan wonen.

De heer BANACH (Student en Stad): Ik ben heel blij om dat te horen en ik hoop dat het zo meteen ook gaat gebeuren bij de illegale aanpak van kamerverhuur.

Volgende puntje, fietsstad. Dat haalde ik ook aan. We zijn een stad waarin we de fietsen voorrang willen geven maar wat vervolgens ook belangrijk is, is dat we inspelen op een veilig verkeer. Twee moties zijn op dat domein gemaakt. Die zullen we allebei steunen want daar staan wij helemaal achter. Net zoals dat er meer geld naar sport mag. Dat vinden we ook een heel goede zet.

En tot slot, wat ik nog graag even aan wil halen want het werd wel een beetje een van de uitsmijters, in de eerste termijn, namelijk: we zijn een duurzame stad. Voeding en gezond eten zijn daarbij belangrijk en we staan op een motie van de Partij voor de Dieren om te zorgen dat je in uitingen die je als gemeente doet, erop let dat je daar ook gewoon duurzaam eten op zet. En dat wordt dan misschien een beetje gezien als betutteling of daar zouden we ons niet mee moeten bemoeien maar wat ons betreft is het helemaal niet zo gek, als we voor onszelf een doelstelling hebben gemaakt, we moeten in 2035 klimaatneutraal zijn, om

mensen een beetje te stimuleren gezond te gaan eten. We moeten ze niet dwingen, dat doet zo'n maatregel ook niet maar communicatie bepaalt voor een groot gedeelte je gedrag. Dus met een kleine aanpassing kunnen we misschien toch wat aanwakkeren daar. Dus wat dat betreft vinden we dat een heel goede motie. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Ik had eigenlijk alles al gezegd in mijn eerste termijn. Ik kan me nog wel even aansluiten bij de laatste opmerking van de heer Banach. Daar laat ik het bij. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, dank u wel voorzitter. We bespreken de voorjaarsbrief en volgens mij is de centrale vraag: voor wie doen we dit eigenlijk? Doen we dit voor de ondernemers, yuppen, studenten, armen, karikaturen, rijken, kinderen, Batman? Volgens mij kunnen overal we ja op zeggen. En ja, ook deze doelgroepen moeten overal wonen, liefst precies waar ze dat zelf willen natuurlijk. En wat betreft dat onderwerp: ik heb het idee dat de verhoudingen tussen verschillende fracties rondom wonen heel scherp hier worden neergezet. Volgens mij willen we allemaal gemengde wijken en een stad die niet alleen voor de happy few is. Laten we gewoon zuinig zijn op de stad en bouwen waar dat kan, zodat nog veel mensen kunnen genieten van een stad waar het heerlijk in opgroeien is en die gewoon fantastisch waanzinnig is.

Wij prijzen het voortschrijdend inzicht van de Stadspartij wat betreft het niet indexeren van hondenbelasting in 2018 vanwege de herindelingen. Een maand geleden had u blijkbaar nog niet dat inzicht maar nu dus wel. Dus ik ben blij dat u van ons geleerd hebt.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, ik word een beetje moe van deze flauwekul. Eerst wordt er een zetel gejat, vervolgens worden ideeën en punten uit verkiezingsprogramma's gejat ...

De VOORZITTER: Even bij het onderwerp blijven. Kan dat?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Nou, wij zetten ons gewoon onze lijn door die wij al meer dan twaalf jaar hebben voortgezet. Dus ik vind het echt flauwekul.

De VOORZITTER: Kunt u afronden?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nou, blijkbaar was u de lijn vorige maand een beetje kwijt geraakt. Dat kan. Ik ben blij dat u de lijn weer voortzet.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Volgens mij is mevrouw Woldhuis de lijn een beetje kwijt. Want vorig jaar sprak u over allerlei initiatiefvoorstellen die u zou gaan indienen. Nou, het college brengt dan niet zo veel nieuws onder de zon, u hebt het afgelopen jaar nog veel minder nieuws onder de zon gebracht.

De VOORZITTER: Oké. Wilt u afronden, mevrouw Woldhuis?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja voorzitter, we hadden het volgens mij over hondenbelasting. Mijnheer Sijbolts begint over initiatiefvoorstellen. Ik kan u heuglijk melden dat er twee initiatiefvoorstellen, drie zelfs, na de zomer op de agenda staan en ik zie graag uw steun daarin.

Goed voorzitter, we vinden het mooi dat diverse partijen aandacht hebben gevraagd voor wijken waar het wat minder gaat, zoals Selwerd en De Wijert. En eigenlijk wil iedere partij op zijn of haar manier het goede voor de stad en de mensen die zij vertegenwoordigen. Laten we onze krachten en die van de inwoners bundelen en aan het werk gaan. Handen uit de mouwen. En wat mij betreft hebben we nu voorlopig genoeg gepraat want volgens mij heeft mijnheer Banach nog steeds honger, voorzitter. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ja, we zijn aan het eind van de tweede termijn raad. Nou heb ik de indruk dat u wilt gaan eten, hè? Nou vooruit, dat moeten we dan maar doen, als het echt moet. Mijn voorstel is om ons dan tegelijkertijd ook even voor te bereiden. Wij nemen een uur en een kwartier. Dus als wij om 20.45 uur hier weer zijn, mag ik u dan vragen om straks gedisciplineerd de laatste bespreking te doen? En prepareert u zich erop dat u niet allemaal alle moties hoeft langs te lopen. Ik dank u. Eet smakelijk. Tot 20.45 uur.

(Schorsing 19.28 uur – 20.45 uur)

De VOORZITTER: Mag ik de leden van de raad verzoeken hun plaatsen weer in te nemen? Er komt, voordat ik wethouder Schroor het woord geef, nog één opmerking van de SP over een wijziging in de motie. De vergadering is heropend. Het woord is aan de heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, het gaat over motie 12, 'Individuele inkomensvoetstuk eerder toekennen'. Daarvan hebben wij het verzoekpunt enigszins moeten wijzigen, op aandragen van de griffie, omdat het anders niet zou kloppen.

De VOORZITTER: Ja, en dat is een technische wijziging.

De heer DIJK (SP): Yes.

Motie 12A: Individuele inkomensvoetstuk eerder toekennen (SP)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 juli 2017, besprekende de Voorjaarsbrief 2017,

constaterende dat:

- uit de armoedemonitor 2016 van Onderzoek en Statistiek blijkt dat langdurige minimahuishoudens voornamelijk uit gezinnen en eenoudergezinnen bestaan;
- een op de zeven Groningse huishoudens en een op de vijf huishoudens met kinderen moeten rondkomen van een laag inkomen;
- de individuele inkomensvoetstuk in de gemeente Groningen op dit moment na vijf jaar een laag inkomen te hebben wordt toegekend;
- de individuele inkomensvoetstuk bedoeld is voor mensen die langdurig zijn aangewezen op een laag inkomen en daardoor in financieel moeilijke omstandigheden zijn geraakt of terecht kunnen komen;

overwegende dat:

- in vele andere gemeenten de individuele inkomensvoetstuk eerder wordt toegekend dan in de gemeente Groningen;
- het aantal minimahuishoudens dat in problematische schulden terecht is gekomen of dreigt te komen groeit;
- de individuele inkomensvoetstuk voor minimahuishoudens die langdurig zijn aangewezen op een laag inkomen voor enige rust bij hen kan zorgen;

verzoekt het college:

- met een voorstel te komen om met ingang van 1 januari 2018 in artikel 1 van de Verordening individuele inkomensvoetstuk Participatiewet 2015 het begrip referentieperiode te wijzigen in "periode van drie jaar voorafgaand aan de peildatum";
- en met een voorstel tot dekking te komen in de begroting 2018;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Het woord is aan wethouder Schroor.

Reactie college op raadsstandpunten en moties

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, dit college heeft in het beleid van de afgelopen jaren en ook vooruitblikkend naar het jaar dat nog gaat komen, steeds twee zaken voor ogen gehouden. Twee belangrijke hoofdlijnen, namelijk aan de ene kant vooruitkijken en daar ook naar toe werken en de toekomst niet alleen beschrijven maar ook in daden en acties naar je toehalen en het tweede

is verbinden, inclusieve samenleving. De zorg ervoor, op een groter schaalniveau, dat iedereen kan meedoen en zoveel mogelijk mensen kunnen profiteren van de vooruitgang en de sturing naar de toekomst toe. Wij doen dat voorzitter, op het grootste schaalniveau en ook op het kleinste schaalniveau. Het grootste schaalniveau, laat ik eens een fysiek project noemen, bijvoorbeeld de zuidelijke ringweg. Daarin zorgen we door social return dat mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt kunnen participeren in dit soort grote projecten, die goed zijn voor de infrastructuur van de regio en de stad. Maar ook op kleine schaal. Bijvoorbeeld in de wijken, rondom kleine initiatieven, achter een flat, tussen twee woningen in, waar je een speelvoorziening over een groentuinvoorziening of een fruitbomenvoorziening maakt, samen met mensen uit de wijk, ongeacht achtergrond maar vooral gericht op sociale inclusie, met elkaar samen een stukje welzijn opbouwen en zo kan ik doorgaan. Het is op alle schaalniveaus vooruit, de toekomst naar je toehalen, acties eraan verbinden en vervolgens dat ook met elkaar doen. Voorzitter, dat is een pakket wat niet uit maar in balans is. We hebben het ook beschreven in onze voorjaarsbrief. Het pakket is evenwichtig. Het is samengesteld vanuit allerlei hoeken uit de samenleving bekeken en het is ook een pakket dat zowel sociale elementen in zich heeft, het heeft zorg- en welzijnselementen, heel veel zelfs, als ook fysieke elementen. Dat kan ook niet anders want de stad groeit als kool, daar kom ik straks nog even iets meer over te spreken.

Dit college heeft doelen gesteld maar heeft ze ook gehaald en heeft ook zijn afspraken nagekomen. Een heel groot gedeelte van het coalitieprogramma is uitgevoerd of is in uitvoering, we zijn op weg naar voltooiing. En voorzitter, je zou kunnen zeggen: dat is een mooi verhaal en dat is alleen maar positief. Dat klopt. Maar er zijn natuurlijk ook zaken die wij niet redden. En er zijn ook zaken in onze samenleving, onze Groningse samenleving, die niet goed gaan. En ja natuurlijk, nog steeds: een op de vijf kinderen groeit op in armoede. We hebben het ook beschreven in de brief. Daar moet wat aan gebeuren. Maar is het dan zo dat dit simpele feit presenteren zegt dat wij dat niet doen? Integendeel. Wij hebben nog nooit in de geschiedenis, voor zover wij konden terugkijken met elkaar, zoveel middelen en geld en projecten gehad op het gebied van armoedebestrijding. En toch vertaalt het zich nog niet in de cijfers. En je zou kunnen stellen, en dat doen wij ook, dat dit soort effecten gewoon nog niet meetbaar zijn. Dat soort effecten hebben een lange adem nodig, hebben een lange investeringsbasis. Dat zie je ook in de zorg overigens, waar ik straks nog iets over zal zeggen maar je zult in onze verwachting met deze inzet, die echt intensief is, met een jaar of vijf tot tien, de effecten in deze stad zeker gaan beleven.

Voorzitter, ook financieel, als je naar de begroting kijkt van de gemeente, kun je zien waar de energie en aandacht van onze mensen en van ons college primair naartoe gaat. Het ook gewoon een feit, als je kijkt naar waar het geld naartoe gaat en als je dan kijkt naar onze inkomsten, 958 miljoen euro, dan gaat dat naar werk en inkomen, zorg, welzijn, gezondheid, sport en bewegen, wonen en onderwijs, die heel veel componenten hebben om mensen die een steuntje in de rug nodig hebben, zo niet alle componenten, mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, mensen die de overheid nodig hebben omdat ze het zelf niet redden. Dan hebben we het al over 600 miljoen euro van onze begroting van 958 miljoen euro, die wij qua energie en qua onze inzet besteden aan een stuk sociale ontwikkeling en achterstandenbeleid in de stad. Als je dan kijkt naar de overige 350 miljoen euro, daar zitten economische zaken in, werkgelegenheid, cultuur, verkeer, openbaar onderhoud, veiligheid en ga zo maar door. Gebiedsgericht werken. Ook dat is natuurlijk niet exclusief voor één groep. Ook dat is een verbindend element en ook daar zitten heel veel activiteiten in die sowieso een inclusieve samenleving nastreven en die sowieso ingezet worden voor een bredere doelgroep dan de een of de ander.

Lukt het ons allemaal? Nee. Nee, daar hebt u ook gelijk in. Ook een aantal partijen van u heeft ons daarop gewezen. We zijn er nog lang niet en we zullen nog moeten blijven investeren in die verbinding. Maar, en dat voegt het college echt toe aan de discussie, wij zullen altijd kijken naar de toekomst want deze stad heeft een ambitie die ongekend is maar heeft ook ambitieuze bestuurders en een ambitieuze raad nodig om dat te kunnen blijven bijhouden. Want Groningen gaat zijn eigen gang en als wij niet oppassen, dan gaat Groningen sneller dan wij of nog veel erger, als wij niet oppassen, dan remmen wij Groningen af. En dat zijn precies de scenario's die wij willen voorkomen.

Dan voorzitter, ja, wat gaat er goed? Daar zal ik kort bij stilstaan want dat zijn de verhalen waar u meestal niet op zit te wachten maar ik wil ze toch even memoreren. Wat goed gaat is de economie. Wat goed gaat is de woningbouw. Het onderwijs, openbare ruimte, bijstand. Dus onze experimenten wil ik daar even bij noemen. Veiligheid in de stad gaat steeds beter, klimaatadaptatie en klimaatmaatregelen, steeds meer. Maar er gaan ook dingen niet goed of niet voldoende of waarvan we zeggen: daar moet extra in geïnvesteerd worden. Zorg en welzijn, daar zal ik zo meteen wat meer over zeggen, daar moet echt nog een hele kluit bij. Armoede, zoals ik net al heb gememoreerd. Veel inzet maar nog niet de effecten die we zouden willen zien. Openbaar vastgoed, dat is ook zo'n zaak waar we echt nog wel fors in moeten investeren, zie ook de discussies die we in de brief hebben aangereikt over onderwijshuisvesting maar

met name over bijvoorbeeld de Oosterpoort en de Stadsschouwburg. Nou ja, de Stadsschouwburg dan nu niet. Financieel, BUIG, ook zoiets. Dat is iets waar je niet op kunt bezuinigen want dat zijn gewoon uitkeringen. Maar waar we wel op willen investeren is: hoe halen we de mensen uit die uitkeringen? Het kost ons allemaal geld, dus je zou zeggen: waarom daar nog meer investeren? En toch doen we dat, omdat we ervan overtuigd zijn dat wij uiteindelijk hier resultaat op kunnen boeken. En gezondheidsbeleid, niet te vergeten, is een ambitie die er ligt waar nog niet genoeg middelen onder liggen om dat te kunnen verwezenlijken.

Voorzitter, als ik dan even naar de fysieke kant ga, dan is er nog een grote opgave die we niet benoemd hebben. Wel benoemd maar niet belegd. En dat is een fysieke opgave, die vaak gebruikt wordt om een tegenstelling te suggereren, fysiek versus sociaal. Maar onze stelling is dat die fysieke opgave ontzettend veel inzet vergt, de komende jaren. Denk bijvoorbeeld aan het stationsgebied. Dat vraagt ook inzet van de gemeente. Denk bijvoorbeeld aan het Suikeruniegebied. Daar moeten we woningen bouwen, daar is iedereen het over eens in de raad. We moeten meer woningen bouwen voor allerlei doelgroepen. Daar zijn wij het ook mee eens maar de nieuwe systematiek zegt wel dat je eerst moet investeren en dat je ook gewoon investeringen in je gemeentebegroting moet hebben, anders mag je de wegen niet aanleggen en ga zo maar door. Dus dat betekent echt een miljoenenopgave om dat te kunnen realiseren. Dat zit nog niet in de begroting. Dat moeten we allemaal nog met elkaar bespreken. Je hebt het bijvoorbeeld over Meerstad natuurlijk, de uitbreidingen, ook de nieuwe aanpak. Dat is wat rustiger door onze maatregelen maar goed, het moet wel gebeuren. De binnenstad, grote plannen maar nog wel veel ambities die nog niet op geld gezet zijn en natuurlijk ook het hele Forumgebied, een in ontwikkeling zijnd gebied waar ook echt nog wel nadrukkelijk naar gekeken moet worden, met name de buitenruimtes, hoe gaan die functioneren?

Dan even terug naar de wijken. Ook de wijken, daar is een tegenstelling, hebben wij gezien, die niet helemaal recht doet aan onze werkwijze en hoe wij ernaar kijken. Selwerd, Paddepoel, Vinkhuizen en De Wijert, veel genoemd en ja, daar zijn problemen. En ja, die ervaren wij dagelijks en ik kan u zeggen, werkbezoeken die ik met collega's aflegde, recentelijk nog met collega Gijsbertsen in het kader van positief opgroeien, daar komen wij alles tegen. Van heel goed tot heel droevig. Daar zijn we ook mee aan de slag. Maar laat dan niet het beeld ontstaan dat deze wijken per definitie hulpbehoevend zijn en per definitie er slecht voorstaan. Want het zijn juist ook deze wijken waar we met de wijkgerichte aanpak op maat, de wijkgerichte aanpak op initiatief en de wijkgerichte aanpak op projectniveau heel veel dingen bereiken, die daar juist in die wijken gewenst zijn en passen bij de maatregelen die de mensen daar nodig hebben.

De heer DIJK (SP): Voorzitter?

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja, over die wijken gesproken, is het frappant om te zien dat wij bij afgelopen begrotingsdebat 2,5 miljoen euro extra, extra beleid, extra middelen aan de binnenstad uitgeven en dat je eigenlijk nu ziet, in deze voorjaarsbrief, dat het geen ambitie is om nog verder aan die wijken te gaan sleutelen. U noemt net een hele rij waar geen geld voor gereserveerd is. U noemde ring west, Oosterhamriktracé, Suikerunie, station zuidzijde, Eelde. Waarom staat deze ambitie er niet tussen en waarom ziet u niet het belang daarvan in, boven de andere projecten die u net noemde?

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, misschien moet ik dat misverstand wegnemen want hij zit wel degelijk heel erg in onze plannen, de wijkenaanpak en al deze gebiedsgerichte aanpak. Er staat een ambitie geformuleerd, we moeten inderdaad bij de begroting nog extra geld gaan zoeken daarvoor. Maar laat ook helder zijn, dat bedrag, die 8 miljoen euro in de begroting is dat volgens mij, voor de hele wijkenaanpak, is maar een fractie van wat er in die wijken allemaal gebeurt. We hebben onze begroting alleen niet wijkgericht ingericht. Dat zou kunnen, dat is een heel werk. Sommige mensen hebben dat gedaan maar dan heb je het gelijk over miljoeneninvesteringen per wijk. En waar nou met name de uitdaging zit, is om juist met dat bestaande geld, en dat is geen oud verhaal maar dat is echt zo, te kijken, samen met je buurt, in De Wijert is nu zo'n initiatief aan de gang, ik weet dat er ook in de Korrewegwijk een loopt: hoe gaan we nou die middelen die daar al zitten, richten? Wat is er dan wel mogelijk en wat niet, want er zitten ook beperkingen aan, om op die manier echt fors te blijven investeren in de wijk maar ook fors de bewoners te laten meedenken over waar we dan naartoe gaan met elkaar. Nou, dat gezegd hebbende, is het is wel zo dat de wijken heel nadrukkelijk in deze begroting zitten en dat we daar ook nog een ambitie op hebben die nog niet helemaal is ingevuld. En ik merk eigenlijk wel aan de raad dat u het

eigenlijk wel wilt want daar is brede consensus over, alleen de vraag is natuurlijk wel: hoeveel hebben we daar met elkaar voor over? En dat is een terechte vraag die u stelt en ik denk dat wij die bij de begroting met elkaar moeten beantwoorden.

Dan voorzitter, kijk ik even naar de zorg. Daar wilde ik nog wat over zeggen. Wat we zien bij de WIJ-teams en ook naar de komende jaren toe, is dat wij het lek, als het gaat om het financiële gat, nog niet boven hebben. En dat is eigenlijk wel verklaarbaar. Dat heeft te maken met het feit dat wij door de aanpak in de wijken rondom de WIJ-teams steeds meer vragen ophalen en steeds dichterbij de mensen staan, wat op zich positief is. Het kost alleen wel veel geld. En als je het geld in de tweede lijn niet terugverdiend, wat we op dit moment nog niet echt voldoende zien, dan moet je daar geld aan bijdragen. En dat doen wij dus ook. En dat hebben we ook als college als voornemen in de begroting opgenomen. Dat is wel een situatie die je in de toekomst wilt veranderen. En dat betekent dat wij die preventieve kant van de zorgkosten echt in beeld moeten krijgen en afspraken moeten gaan maken met bijvoorbeeld zorgverzekeraars, met bijvoorbeeld Menzis-achtige partijen, met de Wlz van het Rijk, want soms plegen wij inzet op de zorg en zijn de revenuen echt bij iemand anders aanwezig en ook aantoonbaar. En die discussie moeten we echt gaan voeren met elkaar, de komende tijd. En dat is eigenlijk de doorontwikkeling van de filosofie nulde-, eerstelijns naar nulde-, eerste- en een beetje tweedelijns. Die combinatie is juist daar waar we de verzilvering kunnen gaan realiseren, is de stellige overtuiging. En dat gaat tien jaar duren. Dus als u denkt: volgend jaar staat de verzilvering erin, kan ik u nu alvast zeggen, daar zijn we wel achter gekomen: wij zijn daar gewoon te optimistisch in geweest bij het begin van onze coalitieperiode. Die verzilveringsstrategie gaat langer duren maar wij geloven erin door te investeren in preventie maar daaraan ook gekoppeld bijvoorbeeld gebiedsondersteuning, netwerken, waar je ook die preventie kwijt kan want dat ontbreekt er nu aan, dat we daadwerkelijk in staat zijn om ook te gaan terugverdienen.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, mag ik deze wethouder een groot compliment geven? Ik vind het een erg realistische benadering van het probleem op dit vlak.

Wethouder SCHROOR: Nou ja goed, al doende leert men, zeg ik dan, voorzitter. Wij waren te optimistisch, dat is absoluut waar en ik denk dat die we discussie nog eens vaker met elkaar moeten voeren, ook tussen college en raad. Want dit alleen zo zeggen, dat betekent nogal wat. Het betekent ook nogal wat verschuiving van inzet en ook verschuiving van ja, doorzettingsvermogen. We moeten dit met elkaar willen blijven volhouden zonder dit met een soort blanco cheque te doen want er zijn wel degelijk goede afspraken over te maken. Nou, daarover later meer. Ik denk voorzitter, dat het voor nu iets te ver gaat.

Dan, even kijken, ja, een paar specifieke punten. GroenLinks vroeg nog naar de kindhulpverlening, met name bij huiselijk geweld en met name de aandacht daarvoor bij bijvoorbeeld partijen als Het Kopland en Veilig Thuis en ga zo maar door, de WIJ-teams. Volgens mij moeten wij dat extra onder de aandacht gaan brengen want er zijn zaken die we daarvoor hebben geïnstalleerd. Er is ook beleid voor ontwikkeld en er zijn ook mogelijkheden voor maar wat we wel zien is dat er in de uitvoering nog wat onbekendheid bij is. Welke mogelijkheden zijn er dan voor dit soort problematiek, voor kindhulpverlening? En natuurlijk dat het gewoon standaard aangeboden moet worden en aanwezig moet zijn, daar waar kinderen in het spel zijn. Dus eens met die oproep en de toezegging is dat we die aandacht ook eraan gaan besteden.

Ja, dan voorzitter, geen nieuwe ambities. Ja, ik heb net al aangegeven: die hebben we. Ik moet u zeggen dat toen Student en Stad het over de blue zone had, die altijd aan het water ligt, ja, als Terschellinger begin ik dan gelijk helemaal warm te worden, daar hebt u helemaal gelijk in. Maar toen dacht ik, misschien moeten we beginnen bij de Zeeheldenbuurt en niet waar we nu begonnen zijn, dan heeft het toch iets met water te maken.

Voorzitter, vragen specifiek over bed, bad en brood. De PvdA vroeg daarnaar. Welke acties ondernemen we nou de komende tijd? Ik zou voorzitter, niet de hele inhoudelijke discussie over bed, bad en brood willen voeren. Volgens mij hebben we die uitvoerig al gedaan. Maar wat doen wij nou in de tussentijd? Nou, een ding weet u. Als er één gemeente in Nederland is die deze problematiek landelijk onder de aandacht brengt, dan denk ik dat Groningen daarin voorop loopt. Op dit moment loopt er een actie richting het kabinet, richting de huidige staatssecretaris om dit punt nogmaals onder de aandacht te brengen en ook aandacht te geven aan dat wij er op dit moment eigen geld en middelen in stoppen en dat dit niet de bedoeling is, aangezien het een rijkstaak is. Dus wij willen dat liever niet maar we moeten wel. Die brief is klaar en we kijken nog even of we dat samen doen met Den Haag en misschien een paar

andere steden of dat we hem gewoon als Groningen opsturen en die gaat binnenkort de deur uit. Bij het onderhandelende kabinet kunt u ervan verzekerd zijn dat op verschillende manieren dit dossier met inhoud en met een mogelijke oplossing aan de orde is. Althans, wij hebben dat aangegeven en aangedragen, dus ik kan u verzekeren dat dit een onderwerp is waar ze zeker over zullen spreken. Wat er uitkomt, ja dat weet niemand. Wij hopen natuurlijk in ieder geval, laat ik het maar zo zeggen, twee dingen. Eén: herstel de middelen vanuit het Rijk want het is een rijksvoorziening, dus het is vrij logisch dat het dat ook betaalt en twee: laten we samen optrekken om dit probleem niet alleen op te lossen maar ook kleiner te maken naar de toekomst toe. Dat is denk ik de ambitie die we met elkaar moeten hebben. Veel meer dan dat zou eigenlijk niet nodig zijn, dit is eigenlijk de basis die wij nodig hebben om hier verder mee te kunnen functioneren.

Dan de regio. Op dit moment loopt er een actie vanuit mij als portefeuillehouder, in overleg met de burgemeester om met de burgemeesters uit de verschillende regio's hier uit de provincie in gesprek te gaan over de mogelijkheden die er wellicht zijn om ook de invoer naar de bed, bad, brood te kunnen reduceren, door aan de bron, dus bij de AZC's, geen uitzettingen toe te staan. Dat is ingewikkelde materie maar we zijn wel bezig om te kijken of die mogelijkheden er wellicht wel op een lokale situatie zijn. Als we die verkenning hebben gedaan, dan gaan de burgemeester en ik ook met de collega's in de regio om de tafel om te kijken of we daar wat aan kunnen doen. De regio heeft al uitgesproken dat ze blij is dat wij die voorziening hier hebben maar ik kan u zeggen dat het op dit moment echt niet opportuun is om te vragen om geld. Ook de regiogemeentes zeggen: we wachten het kabinet af. Dus ze zullen op voorhand zeker geen enkele toezegging doen in de wetenschap dat er misschien weer wat gaat veranderen. Dus we staan er eigenlijk financieel even alleen voor, in alle eerlijkheid. Maar laat helder zijn dat zodra er een kabinet is met een standpunt en dat ons noodzaakt om gezamenlijk in de regio iets te doen, ook financieel, zal ik die handschoen oppakken en zal ik het bespreken als een regionaal probleem, dat ook regionaal tot een oplossing zou moeten leiden. Zonder garanties vooraf want ja, daar heb je natuurlijk wel de wil en de steun van iedereen voor nodig. Dat daarover.

Dan tot slot en dan gaan we naar de moties, de woningen. Er is heel veel vraag naar woningen. In alle segmenten. En in dat opzicht staat toegankelijkheid van woningen voor veel doelgroepen bij ons centraal. Het heeft onze hoogste urgentie en prioriteit en er wordt op dit moment ontzettend veel gebouwd. Wij zijn eigenlijk, in alle eerlijkheid, het eerste college sinds jaren dat kiest voor een aanpak van verhuurders die het niet nauw nemen met de belangen van studenten en met omwonenden. En na jarenlange stagnatie liggen er ook nu concrete plannen voor duizenden woningen, ook in de sociale huursector voor de komende jaren. En daar zijn ook afspraken met de corporaties over gemaakt. En er is een enorme productie op dit gebied daarnaast van BouwJong. Als je kijkt naar studentensteden als Leiden en Utrecht, die zijn op dit moment, kan ik u zeggen, ook namens de portefeuillehouder Wonen, jaloers op onze aanpak, namelijk de combinatie tussen grootschalige nieuwbouw, beschermende maatregelen die wij als college genomen hebben om inderdaad wantoestanden te kunnen weerstaan, aan te pakken en de ontwikkelaars staan letterlijk in de rij om hier in de stad Groningen een bouwopgave vorm te geven. Dus daar zijn wij ook wat dat betreft blij om. Maar het stagneert wat ons betreft nog te veel en waarom? Niet door de ambitie die wij niet zouden hebben. Het komt ook niet zozeer door gebrek aan middelen bij de ontwikkelaars maar dat heeft wel te maken met de NAM. Dat weet u ook. Daar is ook uitvoerig over gedebatteerd, ook door u, en we hebben echt te maken met stagnatie, niet alleen in de woningbouw maar ook in de utiliteitsbouw en ook in de sociale bouw rondom scholen en maatschappelijke bouw. Wij maken op dit moment te weinig meters omdat we te veel in procedure zitten. Maar daar hebt u al over gedebatteerd en dat is eigenlijk de toevoeging die ik nog wilde plaatsen. Voorzitter, ik ben toe aan de moties.

De heer BANACH (Student en Stad): Voorzitter?

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Dank u wel, voorzitter. Ja, nog een vraag over die wijken. Natuurlijk, er gebeurt al heel veel in die wijken en ook naast het gebiedsgerichte werken komt al heel veel terecht in die wijken. De wethouder is er een klein beetje op ingegaan, op die wijken waar het wat minder gaat, en de verdeling van dat geld, maar hoe zorgt het college er nou voor dat het die problemen die in die wijken naar voren komen, ook uit dat kompas, specifiek daar ook te lijf gaat?

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, dank voor de vraag want dat is precies wat wij hebben uitgezet en ik ben daar inderdaad onvoldoende op ingegaan. Wij hebben juist bij deze wijken die uit het kompas

negatiever komen dan de andere wijken, die meer ja, rode vlakjes, rode aandachtspunten hebben, daar hebben we een specifieke aanpak op. Eén: een fysieke aanpak; samen met de coöperaties in die wijken hebben we afspraken gemaakt over de fysieke omgeving, dus de woningen, de omgeving, het groen en de wegen. Dus die zitten al extra in die wijken. We hebben zelf met Positief opgroeien daar ook drie wijken van gekozen om daar juist nu alvast te beginnen met die combinatie tussen onderwijs, zorg, welzijn, jeugdhulp en gezinnen thuis. Dus daar zit ook een extra impuls op en een extra intensiteit, ook qua geld en middelen. En natuurlijk is het zo dat wij ook uit de gebiedsteams veel meer vragen uit die wijken krijgen. Althans, dat is in ieder geval mijn persoonlijke ervaring en dat geldt voor de collega's ook. De Wijert vraagt bijvoorbeeld als een van de aandachtswijken in positieve zin heel veel van ons. Wij worden vaak uitgenodigd. In de wijk De Wijert loopt een feest, er zijn allerlei afspraken gemaakt over hoe ze de toekomst van de wijk zien en ook dat is de tegenhanger van een aandachtsgebied. Er zijn heel veel mensen die gewoon daar wonen, die echt iets met die wijk willen en die onze hulp vragen om daar ook iets van te maken. En dat is dus ook eigenlijk een verzwaaring van de inzet in die gebieden. Dan zie je ook financieel wel terug, dat wij bijvoorbeeld meer in De Wijert besteden al met al dan bijvoorbeeld in Hoornse Wijken, om maar een voorbeeld te noemen. Dus voorzitter, ja, is het antwoord.

De heer DIJK (SP): Voorzitter?

De VOORZITTER: Eerst de heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja, een vraag. Ik heb het in mijn woordvoering ook even aangehaald, dat we nu gaan handhaven op de illegale kamerverhuur maar ik hoor de wethouder net ook zeggen: we zitten met een stagnatie, qua nieuwbouw, vanwege de NAM. En wij hebben onze twijfels of dit het juiste moment is. Kunt u ons wellicht daar even in meenemen, waarom we dan juist op dit moment moeten gaan handhaven, terwijl we een stagnatie hebben in die nieuwbouw?

Wethouder VAN DER SCHAAF: Misschien dat ik even hier antwoord op kan geven, op deze specifieke vraag. Kijk, wat betreft het handhavingstraject dat we nu voor illegale kamerverhuur gaan starten: dat is overigens niet de eerste keer dat we dat doen, we hebben eerdere rondes gehad waarbij we op basis van signalen en administratie gaan kijken bij illegale kamerverhuur. Kijk, ondanks de markt, om mee te beginnen: illegaal is illegaal. Waarom we dat nu doen heeft alles te maken met het feit dat die directe aanleiding met name zit in die 150 woningen die we wel hebben aangegeven, die dus met het nieuwe woonbeleid onder de vergunningplicht vallen, die twee jaar de tijd hebben gehad om een vergunning aan te vragen, die dat niet gedaan hebben. Dat is 1 juli afgelopen dus dan is het natuurlijk wel een heel logisch moment om daarna, geen dag daarna maar wel een paar maanden daarna, te gaan kijken of dat terecht is, dat ze geen vergunning hebben aangevraagd of dat er inderdaad wel degelijk sprake is van kamerverhuur en in dit geval dan ook een illegale situatie. Dus dat is waarom we daar op dit moment mee beginnen.

De VOORZITTER: De heer Dijk nog. Ja?

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, even voortbordurend op de vraag die de heer Bolle stelde want u zegt wel iets interessants, u zegt: een wijk als De Wijert vraagt die extra aandacht van ons. Dat is ook een van de redenen waarom wij een motie hebben ingediend voor bewonersondersteuning, omdat wij merken dat in sommige wijken, die wijken misschien nog niet zo georganiseerd zijn dat zij vanuit zichzelf de gemeente opzoeken om allerlei initiatieven te ontplooiën. En nou ben ik wel even benieuwd naar de mening van deze wethouder als het om gebiedsgericht werken gaat, hoe hij aankijkt tegen bijvoorbeeld bewonersondersteuning of noem het opbouwwerk, geef het een label, mensen die die bewoners macht, Stadschap, vorm kunnen geven in wijken waar dat nog niet zo sterk is als dat nu het geval is.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, bij die motie zal ik er nog iets meer over zeggen maar in algemene zin: wij hebben natuurlijk in elk WIJ-team opbouwwerkers zitten en ik kan u zeggen, bijvoorbeeld daar weer in De Wijert, maar goed, dat doe ik omdat ik het dichtbij heb qua kennis, is het zo dat we die vragen die er zijn maar ook die er niet zijn, op dit moment ophalen juist met behulp van dit soort mensen, opbouwwerkers, mensen vanuit de sociale teams, maatschappelijk werkers, maar ook gewoon ons gebiedsteam. Die halen wij op, op allerlei verschillende manieren. Dus door organisatie, door evenementen te organiseren dicht bij waar mensen wonen, echt op straatniveau, we hebben iets van zeven straat- en buurtbijeenkomsten, echt gewoon letterlijk om de hoek, zeg maar. Dus we werken drempelverlagend. Is het zaligmakend en meteen ideaal? Weten we nog niet. Maar we zitten wel in die

fase van uitproberen. En is dan nu personeel het probleem? Ik denk eerder dat het probleem niet personeel is want de mensen zijn er wel. Alleen, hoe haal je dit nou het meest effectief op, ook bij de mensen die u bedoelt, die eigenlijk niet van nature ons opzoeken om iets te gaan doen. Dat is een vraag en ik stel voor dat we daar echt later nog over terugkomen want dat is voor ons natuurlijk ook van het grootste belang, dat juist de stille meerderheid ook in die gebiedsaanpak een stem krijgt. Voorzitter, de moties.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Wethouder SCHROOR: Oh sorry, ja.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Yes! Dank u wel. Ik had nog even gerefereerd in mijn woordvoering, we staan niet in de moties, aan de trein naar Zernike. Zou u, voordat u met de moties wil beginnen, daar nog even op willen ingaan? U of ...

Wethouder SCHROOR: Ik verstond het gewoon niet. Wilt u het nog een keer herhalen?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Over de trein naar Zernike. Ik had ideeën.

Wethouder SCHROOR: Daar heb ik een collega voor, die weet daar alles van.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Fijn.

Wethouder DE ROOK: Maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen: die weet er nog niet zoveel van. Het is natuurlijk ook een idee dat enkele jaren geleden al een keer is onderzocht maar ik zou eigenlijk willen zeggen: dat voert nu volgens mij wat te ver om daar een heel onderzoek naar te starten, op basis van drie zinnen die er aan gewijd zijn in een voorjaarsdebat. Dus ik stel eigenlijk voor dat wij deze discussie even aanhouden tot wij het meerjarenprogramma Verkeer en vervoer bespreken en dan kunnen wij in de volledige omvang alle verkeersinspanningen die deze stad de komende jaren gaat doen met elkaar bespreken en dan even kijken of, in samenhang met alle andere beleidsinspanningen die wij doen, dit dan ook relevant wordt gevonden maar daarop vooruitlopend nu al een onderzoek te doen, daar ziet het college niet wat in.

De VOORZITTER: De moties.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, ja voordat ik naar motie 3 ga, nog één opmerking richting GroenLinks. De heer Van Keulen fluisterde mij dat net in. Er is een vraag gesteld, in de eerste en tweede termijn, over de stadsdistributie. Die vragen worden allemaal beantwoord op het moment dat dat aan de orde is aan het einde van het jaar. Dus daar wordt u volledig in bediend.

Voorzitter, motie 3, 'Meer muziek in de klas'. Overigens moet ik van tevoren even zeggen: we hebben drie categorieën, zoals u dat gewend bent, namelijk 'ontraden' en dan leggen we ook even uit waarom, 'oordeel aan de raad', meestal gaan we daar niet te veel over zeggen en we hebben altijd de derde categorie 'overbodig'. En ook die zullen wij weer doen maar wat overbodig betekent, heeft geen negatieve connotatie. Overbodig betekent: dat doen we al, past in het beleid of is al in procedure gezet en dan is het aan u wat u ermee wilt doen maar wij vonden toch die categorieën belangrijk om even toe te lichten.

Goed, motie 3 dan. Motie 3 is oordeel aan de raad. Past in onze aanpak.

Motie 4, 'Minder papier, meer regie'. Het oordeel is aan de raad maar daar wil ik twee dingen bij zeggen. Eén, dit is een, nou ja, echt vergaand experiment op het gebied van de pgb's. We zijn daar een voorstander van, om daarnaar te kijken, want we zien ook heel vaak dat je met een centraal gecoördineerde pgb veel meer kunt bereiken dan met al die losse papieren kwesties met verschillende pgb's en ook verschillende indicaties bij elkaar. Er is alleen één punt: de coördinerend ambtenaar. Wij zouden het graag praktisch willen oplossen want ik denk dat wij dat gewoon in de WIJ-teams kunnen doen met de bestaande bezetting, dus om daar iemand voor apart aan te wijzen, is in onze ogen niet nodig, en twee: er is op dit moment een experiment in een paar steden, Meppel is daar één van. Dat experiment is met het toezicht en met goedkeuring van de staatssecretaris van het ministerie gedaan, precies op dit punt. En die pilot loopt in november dit jaar af. Dan kunnen we twee dingen doen. Eén: we gaan nu naar het ministerie om ook een pilot te gaan doen. Wat ons verstandiger lijkt, is om in november, en dat doen we natuurlijk voor november bij het ministerie, aan te geven dat wij met de lessen uit die pilot graag

verder willen en dan opgenomen willen worden in zo'n nou ja, wat min of meer vrijer beleid van het Rijk. Dat is ons voorstel en als we het zo mogen interpreteren, is het oordeel aan de raad.

Dan is motie 5, kip of ei, oordeel aan de raad. Ik ga gewoon even snel nu.

Motie 6, collega Van der Schaaf.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja dank u. Ja deze motie valt in de categorie die collega Schroot net overbodig noemde. Dat is nadrukkelijk niet omdat, dat zei collega Schroot ook al, hier nou zulke rare dingen in staan maar wel omdat wij eigenlijk wat hier staat al doen, dan wel in voorbereiding hebben voor de begroting. Om mee te beginnen: we zijn al bezig, ook een beetje aanhakend op wat net gezegd werd, natuurlijk met de aanpak voor vier prioritaire wijken, Selwerd, De Hoogte, de Korreweg samen, De Wijert en nog eentje vergeten, Beijum uiteraard. Daar hebben we echt miljoenen euro's vanuit ISV, daar lagen al miljoenen euro's, daar hebben we extra miljoenen euro's vanuit ISV ingestopt voor de wijkvernieuwingsaanpak, waar ook nog geld vanuit de corporaties naast komt, die we ook nog willen uitbreiden naar een meer stedelijke aanpak. En het tweede wat we doen is dat we ook in het kader van de begroting werken aan een meer gebiedsgerichte inzet, zoals dat heet, van stedelijke programma's, dat we dat stedelijke geld duidelijker in beeld brengen. Dat zal best wel ingewikkeld worden om dat voor de begroting van 2018 volledig in zicht te brengen maar we willen wel gericht in beeld kunnen brengen hoe dat in de verschillende wijken landt en dan wordt u in die zin op uw wenken bediend. Dan kunt u precies zien of het naar de juiste wijken gaat of niet.

De VOORZITTER: Motie 7.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ik ga even door. Ja, motie 7 en 8, die zijn allebei voor mij, dus ik ga nog wel even door. Ja van motie 7, 'Tijdelijke sociale huurwoningen', zeggen we ontraden maar er hoort wel een verhaal bij. Om mee te beginnen heeft het ontraden primair, laat ik dat voorop stellen, te maken met twee dingen. Ten eerste, en dat is ook in de discussie gezegd, wij geven echt prioriteit aan structurele bouw van nieuwe sociale huurwoningen. En ten tweede is er echt wel een probleem met beide locaties die hier genoemd worden. Kijk, in Meerstad is veel ruimte maar als je ziet wat er allemaal bouwrijp gemaakt wordt, dat is grotendeels allemaal belegd. Ook, voor alle duidelijkheid, met sociale huurwoningen. Er wordt nu al gebouwd. We zijn in vergaande gesprekken ook met de corporaties om daar een groot aantal te bouwen. Het is eigenlijk niet logisch daarnaast ook nog tijdelijk te gaan ontwikkelen. Bij het Suikerunierterrein is er gewoon echt een probleem met de woonfunctie in relatie tot de evenementen die er plaatsvinden. Dat geldt niet op het achterterrein, maar juist daar zetten we nu ook in op snelle realisatie van permanente woningen, waaronder sociale huur. Wat we wel interessant vinden, omdat we op zich het thema van tijdelijke woningen, zeker de kwaliteit die nu vaak gemaakt wordt, niet a priori willen uitsluiten, we hebben ook in het verleden bij jongerenhuisvesting gehad dat het kon, is om te kijken, en daar willen we graag met de prestatieafspraken ook met de corporaties over in gesprek gaan, of er bijvoorbeeld locaties zijn die nu nog niet gebruikt kunnen worden maar over een aantal jaren wel en dat je die locatie ook misschien wel gebruikt voor tijdelijke woningen. Daar staan we zeker open voor en daarover zullen we in het kader van de prestatieafspraken, los van deze locaties ook het gesprek met de corporaties willen voeren.

Motie 8. Daar hoort ook even een verhaal bij, ondanks dat het oordeel aan de raad wordt gegeven door het college. Ik pak het er even bij. Ik denk dat het goed is om even een aantal feiten te noemen over het aantal onttrekkingsvergunningen. Want in de discussie lijkt het soms op alsof pandjesbazen nog vrij spel in deze stad zouden hebben. Nou, niets is minder waar. In 2016 zijn, dat hebt u in de rekening kunnen zien, 36 onttrekkingsvergunningen in de stad verleend. In 2017 is dat al aanmerkelijk minder, ook in verhouding en het aantal weigeringen van onttrekkingsvergunning ligt een veelvoud hoger. Daarnaast zie je dat die nieuwe omgevingstoets die we hebben ingevoerd met de woonvisie, een preventieve werking heeft. In het verleden hadden we er meer dan tweehonderd per jaar. Met andere woorden, het nieuwe beleid van de woonvisie zorgt al voor grote terughoudendheid, zou je kunnen zeggen. Het maatwerk staat centraal in die aanpak en de groei komt vooral door het bijbouwen van jongerenhuisvesting. We zijn in die zin ook wel blij dat deze motie niet zegt: de stad moet op slot. En dat was het college ook te ver gegaan. We constateren dat er breed draagvlak is voor de huidige aanpak, die gericht is op maatwerk. Maar maatwerk betekent ook, en daar sluit denk ik deze motie vooral op aan, dat je ook niet alleen meebeweegt, kijkt naar wat er in de wijken gebeurt maar ook meebeweegt met wat er op de woningmarkt gebeurt. En dat is ook absoluut waar, de woningmarkt is buitengewoon krap, terwijl er aan de andere kant voor jongeren wel stevig wordt gebouwd. Ik denk zo langzamerhand dat we het er wel met elkaar over eens zijn dat het verkameren van een rijwoning in Vinkhuizen misschien niet meer zo gewenst is, maar dat er

desalniettemin wel maatwerk mogelijk moet blijven om bijvoorbeeld een verwaarloosd pand in de binnenstad, dat door een verhuurder ten behoeve van kamerverhuur wordt opgeknapt, juist wel een toevoeging is. Dus dat maatwerk blijft centraal. Helder is dat de evaluatie zal moeten plaatsvinden en dat heeft ook te maken met deze aspecten. Maar de conclusie is dat de oproep om, meebewegend op de woningmarkt, te kijken of je met gepaste terughoudendheid wat met nieuwe onttrekkingsvergunningen kan omgaan, past eigenlijk bij de huidige woningmarkt en ook bij het maatwerk zoals we dat inzetten, dus oordeel aan de raad.

De VOORZITTER: De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja, een korte vraag ter verheldering want, zoals ik in mijn woordvoering ook al zei, in principe is natuurlijk beleid dat we nu hebben met die omgevingstoetsen en blijkt ook uit de cijfers van het aantal verleende onttrekkingsvergunningen van de afgelopen jaren, zeker het tweede dictum, dat we dat eigenlijk al doen. Klopt het dan ook dat dit eigenlijk een soort verduidelijking is van wat we al doen in plaats van dat er nu iets extra's gaat gebeuren?

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja kijk, je zou kunnen zeggen: als de motie niet was ingediend, hadden we dit ook gedaan. Dat zou kunnen. Dat zou je kunnen zeggen. In de zin dat onderdeel van het maatwerk is, dat we een volkshuisvestelijke toets uitvoeren en de volkshuisvestelijke situatie nu is echt een wezenlijk andere dan twee jaar geleden en dat leidt ook tot andere conclusies. Wat we wel moeten doen, denk ik in de breedte en dat zegt deze motie ook, is met elkaar bekijken hoe dat huurbeleid of het onttrekkingsbeleid nou werkt. Passen we de regels op een goede manier toe, zijn de juiste regels er? En je ziet op dit moment al dat we in die zin heel terughoudend zijn met het onttrekken van woningen.

De VOORZITTER: Motie 9.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, motie 9. Ontraden. Eigenlijk hebben we deze discussie net even gevoerd in een debatje. Ik wil daar nog twee dingen aan toevoegen. Eén: er is een scholingsprogramma bij WIJ, dat met name hierop gericht is om de vaardigheden te vergroten van de medewerkers in de WIJ om juist het gesprek aan te gaan met de inwoners en ook laagdrempelig te kijken: hoe haal je dat nou op? Dat moeten we ook even zijn beslag laten krijgen, die verhoging van expertise, en dit is gewoon een van de basiseisen die we ook aan het WIJ-team stellen. Plus, wat ik net al zei, we doen veel maar we moeten nog veel leren. Dus of daar extra financiële middelen nodig zijn om dat te bewerkstelligen, daarvoor is het gewoon te vroeg. Het kan zijn dat we dat nog een keer terug moeten laten komen in de discussie maar ja, het is nog te vroeg. We moeten dit nog even de tijd geven volgens mij.

Dan motie 10. Ja, die komen we vaker tegen, kan ik zeggen. Net zoals toen, ontraden we haar weer. En de redenering is ook precies hetzelfde namelijk: de stijging van de totale woonlasten is in strijd met het coalitieakkoord.

Dan motie 11, 'Verhoging bedrag in de meerkostenregeling'. Ja, dat is een motie die eigenlijk vooruitloopt op middelen die we op dit moment niet hebben. En dat is ingewikkeld. U weet ook dat wij rondom de meerkostenregeling twee dingen aan het doen zijn. We zijn een onderzoek aan het doen op dit moment, dat ronden we bijna af, naar het gebruik van de meerkostenregeling. Dus daar zit ook nog gebruik in waarvan wij met elkaar zeggen: dat is eigenlijk niet terecht, dat klopt niet. Dat zijn we aan het inventariseren, voor zover we daar nu achter kunnen komen overigens, dat is nog best wel een beetje hardnekkig. Daarover later meer. En twee: ja de meerkostenregeling is onderdeel van de middelen Wmo in de volle omvang. En op dit moment hebben we gewoon forse tekorten op de Wmo. Wmo en Jeugd. En dan heb ik het niet eens over participatie. Dus het college heeft ook gewoon niet de ruimte om nu afspraken te maken over een verhoging van het bedrag. Ik denk dat deze discussie met u terugkomt op het moment dat wij de analyse hebben rondom die meerkostenregeling. Dan weten we ook of dat op basis van het huidige bedrag iets oplevert aan middelen en dan is voor u de vraag en de discussie natuurlijk: waar gaat dat dan naartoe? Naar een verhoging voor de mensen die er echt gewoon gebruik van moeten maken, omdat ze er ook gewoon recht op hebben of de middelen in het totale Wmo-domein laten vrijvallen, omdat daar tekorten zijn? Nou, dat is een discussie die we nog moeten voeren maar op voorhand nu een bedrag verhogen, daar kunnen we gewoon op dit moment niet in meegaan en daarom ontraden we de motie.

Motie 12. Volgens mij jij, ja.

Wethouder GIJSBERTSEN: Ja voorzitter, de motie over de individuele inkomenstoeslag. Ik zie dat het een aangepast voorstel is; helaas verandert de advisering niet daarvan. Het college ontraadt deze motie en dat heeft er alles mee te maken dat we bovenop de middelen die we beschikbaar hebben nog een tekort hebben op de bijzondere bijstand, dat ook vrij fors is, het is 2,2 miljoen euro op dit moment en het is onder andere voortgebracht door het beschermingsbewind en ook door het toegenomen gebruik van armoederegelingen. Dus op het moment dat je hier nog 700.000 euro, want daar gaat het dan om, aan toevoegt, dan wordt het probleem niet kleiner maar groter. Dus op dit moment ontraden wij de motie.

De VOORZITTER: Wethouder Van Keulen.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, toch even een vraag, een reactie.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voor wie wordt welk probleem groter en kleiner?

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, dat is eigenlijk een retorische vraag maar ik zal er toch op ingaan. U kunt natuurlijk eindeloos budgetten blijven ophogen. Het college is van mening dat met de huidige budgetten die we hebben voor armoede- en minimabeleid, we inderdaad meer doen dan vele colleges voor ons. En op het moment dat je deze keuze maakt, dan zal je toch ook ergens anders weer ruimte moeten gaan vinden en die zien we op dit moment niet.

Wethouder VAN KEULEN: Voorzitter, motie 13, het grofvuil eenmaal per jaar gratis ophalen. Het college ontraadt deze motie. Dat heeft te maken met enerzijds de kosten; het kost ongeveer 0,5 miljoen euro per jaar als wij dit zouden willen gaan doen. De werkgelegenheidseffecten die daar tegenover staan zijn verwaarloosbaar maar het allerbelangrijkste argument is wel dat, op het moment dat wij het grofvuil weer thuis gaan ophalen, dan wordt het vermengd opgehaald en dan wordt dat eigenlijk direct naar de verbrander gebracht. Dus het scheidingspercentage bij ongeveer 1800 ton gemengd grofvuil dat we per jaar verwachten op te halen, daalt dan met 3%. Dus het duurzaamheidseffect is niet best in dezen. Vandaar dat we deze motie ontraden.

De heer DIJK (SP): Voorzitter?

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Even een reactie: het twee keer ophalen van grofvuil per jaar kost 0,5 miljoen euro per jaar. Eén keer kost 0,25 miljoen euro en dan eigenlijk dezelfde vraag: voor wie is dit een probleem? Voor u?

Wethouder VAN KEULEN: Voorzitter, het is niet zo dat het twee keer of een keer ophalen van grofvuil wezenlijk de kosten halveert. Ik snap de redenatie, daar gaat het niet om. Maar de ervaring was in het verleden, toen wij dat ook twee keer per jaar gratis aanboden, dat de meeste mensen dat sowieso maar één keer deden, dus dat is al meegenomen in die kosten, verder.

De heer DIJK (SP): En voor wie is het dan een probleem, die kosten?

Wethouder VAN KEULEN: Nou, voor het feit dat we dat door moeten rekenen in de afvalstoffenheffing, waardoor de afvalstoffenheffing gaat stijgen. Daar hebben we afspraken over.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja bedankt, voorzitter. Even ter verduidelijking: de gemeente haalt het grofvuil bij de mensen thuis op en daardoor verdwijnt dat grofvuil direct in de verbrandingsoven en kan er niet meer gescheiden worden? Kan de wethouder dat even uitleggen?

Wethouder VAN KEULEN: Nou, wat er gebeurt bij een afvalbrengstation, is dat de stromen door de mensen zelf, die ze brengen, worden gescheiden. Daar heb je een bak voor hout, je hebt een bak voor ... en dat gebeurt dus niet op het moment dat het bij elkaar wordt gezet aan de straat.

De heer UBBENS (CDA): Dus als die gemeenteambtenaren die het ophalen daarna nog zo wat moeten scheiden, dan is het meer dan het bedrag dat u net zei? Maar het kan natuurlijk gewoon alsnog.

Wethouder VAN KEULEN: Ja.

Wethouder SCHROOR: Motie 14, collega De Rook.

Wethouder DE ROOK: Ja voorzitter, de verkeersveiligheidsproblematiek in verschillende wijken is natuurlijk een bekend vraagstuk, ook in verschillende hoorzittingen en andere bijeenkomsten met de raad en ook met vertegenwoordigers van verschillende wijken besproken, daar is ook veel aandacht voor. Het blijkt ook echt uit de overlastmeldingen die wij binnenkrijgen dat dit een groot vraagstuk is, volgens mij zijn nu ook de verkeersveiligheidsmeldingen of verkeersmeldingen de topcategorie van overlastmeldingen nu in onze stad. De motie is ook wel in lijn met de aanpak die het college voorstaat dus het college zal zijn best hiervoor doen, voor wat deze motie beoogt. Maar daar hoort natuurlijk wel bij dat wij ook zien dat deze motie wel een richting geeft waarvoor er geld vrijgemaakt moet worden maar geen richting geeft over waar dat dan vandaan zou moeten komen. Dat maakt ook dat die inspanningsverplichting die het college zeker gaat doen, geen garantie is want daarvoor heb je ook die richting nodig en om consequent te zijn, ook met andere moties die vragen om geld vrij te maken zonder dekking, zullen wij deze motie wel ontraden maar het signaal is helder en wij zullen daar ook mee aan de slag gaan. Tot zover.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, motie 15, 'Gelijke onderwijskansen voor alle kinderen'. Vooropgesteld dat wij het daar natuurlijk van harte mee eens zijn, met alleen al die slagzin, toch een paar opmerkingen hierover. Er staat een aantal constatering in die best wel ingewikkeld zijn of die misschien wel anders uitgelegd zouden kunnen worden. Bijvoorbeeld: wij hebben in Groningen geen zwakke scholen meer, we hebben allemaal goede scholen, die allemaal ook met de juiste programma's werken en de juiste talentontwikkeling hebben en dat vol breed door de stad heen. En toch zien we dat er tussen scholen natuurlijk leerlingen hoger en lager uitstromen. En dan wordt er een link gelegd met laag- en hoogopgeleide ouders. Dat is natuurlijk niet per definitie de verklaring. Het zal misschien een kleine verklaring zijn maar er zijn natuurlijk veel meer factoren die daar een oorzaak van zijn, dus het is een beetje ingewikkeld om dat als overweging zo over te nemen. Maar daar gaat het u in de motiestelling niet om, heb ik begrepen, dus dat even constaterend, dat het niet allemaal eenduidig en eensluidend is, kijk ik even naar de verzoekpunten. Het eerste verzoekpunt is: "de conclusie van het rapport te bespreken met onderwijsinstellingen in Groningen, het college van onderwijs" nou, daar hebben we inderdaad onze middelen voor, "te inventariseren wat het onderwijs al doet aan het tegengaan van kansen en dit te rapporteren aan de raad", nou prima.

De VOORZITTER: Ik geef mevrouw Bloemhoff even het woord.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Ik moest toch even reageren, want het is niet gewoon een menig, wat er staat. Het staat in het rapport van de Onderwijsinspectie dat dit in Nederland in brede zin aan de hand is, dus dat is gewoon een feit dat in het rapport staat. Dus prima, we komen uiteindelijk op de verzoekpunten uit maar ik vind het toch wat frappant.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, het is terecht dat u dat zegt. Ik vertaal het naar de Groningse situatie en daar is het ingewikkelder om zomaar dat verband te leggen, zeg maar en ik heb daar wel wat praktische voorbeelden bij ook maar dat laat ik in het midden. Maar daar gaat het u niet om. Het gaat uiteindelijk om wat doen we met die resultaten en wat doen we met de kansongelijkheid, als die al bestaat, voor kinderen in Groningen.

Bulletpunt 1, verzoekpunt 1, dat gaan we doen, dat zeg ik u toe. We gaan het adresseren, we gaan met het onderwijs in gesprek. We zullen het rapport bespreken en we gaan kijken wat zij zelf doen, hoe hun visie daarop is en wat ze aanvullend wellicht nog eens zouden willen en kunnen. Dat is denk ik de basis voor onze terugrapportage aan de raad en dan kunnen wij natuurlijk in dat gesprek ook aangeven waar onze ambities als stad Groningen liggen, want ondanks het feit dat we er niet over gaan, vinden we er wel wat van en kunnen we dat dan natuurlijk naast elkaar leggen. Als dat leidt tot een aanvullende actie, dan is bulletpunt 2 aan de orde. Dan zullen we namelijk in samenspraak komen tot een plan van aanpak en dan zullen we ook dat monitoren en laten zien en uitvoeren. Als bulletpunt 1 niet leidt tot die conclusie,

namelijk misschien wel de conclusie dat ze hartstikke veel doen, dat het heel goed gaat en ze er geen behoefte aan hebben, dan kom ik daar ook mee terug naar de raad, dan kunnen we het er ook over hebben maar dan kan het natuurlijk zo zijn dat bulletpunt 2 vervalt of niet aan de orde is. Nou, die toezegging of die conclusie wil ik er even aan toevoegen om in ieder geval niet per automatisme 1, 2 en 3 uit te voeren maar dat het echt afhankelijk is van het goede gesprek dat we moeten hebben en nogmaals, daar zullen we u over rapporteren, zodat u kunt wegen of dat een proces is geweest dat uw goedkeuring kan dragen. Met dat toegezegd hebbende, met zo'n uitleg: oordeel aan de raad.

Dan 'Begeleiding naar werk begint in de wijk': oordeel aan de raad.

Dan motie 17, collega Van der Schaaf.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja, ook oordeel aan de raad met een opmerking van onze zijde, een kanttekening en die heeft te maken met het eerste verzoekpunt. Op zich, als je het verzoekpunt letterlijk neemt, is er niet zoveel aan de hand maar we zeggen er wel bij, waar staat "waarbij gehonoreerde en niet gehonoreerde initiatieven worden genoemd", dat het vanzelfsprekend is dat wij daar dit laatste collegejaar natuurlijk iets over gaan zeggen, dat we daar inderdaad kijken naar alles wat er gehonoreerd is en wat niet gehonoreerd is, dat we daar een duiding van geven maar dat we niet in een situatie willen komen, ook gezien die enorme hoeveelheid werk die dat met zich meebrengt, dat we alle initiatieven die er geweest zijn, al dan niet gehonoreerd aan u overhandigen en daar dan weer een hele discussie met elkaar over moeten gaan voeren. Dat doen we bij andere programma's ook niet. Maar waar het wel om gaat, en ik neem aan dat die motie ook zo bedoeld is, dat we op basis van wat afgewezen is en wat gehonoreerd is, een goede evaluatie in een kwalitatieve duiding met elkaar kunnen geven.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, misschien een toevoeging namens het college: de open uitnodiging om ook dit soort evaluaties en projecten en initiatieven in de wijken met de gebiedsteams te komen evalueren, gaandeweg het proces. Dus die toevoeging hadden we nog met elkaar even besproken. Voorzitter, dan komen we bij motie, ik kan het nummer niet meer lezen maar, de volgende. Collega Gijsbertsen.

Wethouder GIJSBERTSEN: Motie 18, voorzitter. Ja. wij hebben al in beeld, aan de hand van ons doelsoortenbeleid, wat de natuurwaarden zijn. Dus in die zin wil ik haar ontraden. Wat ik u wel wil toezeggen is dat we gaan kijken hoe we die gegevens die we hebben ook digitaal kunnen ontsluiten. Dus dat tweede deel gaan we doen maar het eerste deel is op dit moment wat onnodig, gezien de informatie die er al is.

Wethouder SCHROOR: Motie 19.

De VOORZITTER: Ja, motie 19 is oordeel aan de raad. Het is een motie die op zichzelf wel als het ware recht ingaat op de problematiek die er is, die stelt dat de verzamelde informatie er eigenlijk wel is maar onvoldoende beschikbaar is op het niveau dat we er ook wijkgerichte plannen mee kunnen maken. Dus als u deze aanneemt, beschouwt het college dat als een steun in de rug.

Wethouder SCHROOR: Motie 20.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja, motie 20, 'Actief sociaal bouwen'; oordeel aan de raad. Ik moet daarbij wel zeggen dat we op dit moment van mening zijn als college meer dan voldoende locaties zelf in bezit te hebben om op die manier actief in te zetten voor sociale woningbouw. Dus niet direct als een oproep om nog heel veel extra grond bij te kopen maar ik heb ook niet het idee dat dit er per se mee bedoeld wordt. Verder loopt de motie wel enigszins vooruit op de nota Grondbeleid, die we na de zomer met elkaar bespreken maar desalniettemin sluit ze aan bij de wijze waarop we nu ook al werken, dus oordeel aan de raad.

Wethouder SCHROOR: De heer Van Keulen.

Wethouder VAN KEULEN: Oordeel aan de raad. Ja.

Wethouder SCHROOR: Dat schiet lekker op.

Wethouder VAN KEULEN: Om even toe te lichten nog,

Wethouder SCHROOR: Nou, hoeft niet.

Wethouder VAN KEULEN: Dit gaat natuurlijk inzichtelijk maken waar de verschillen zitten tussen de stadsdelen. Theoretisch is het zo dat je aan de ene kant, als je op een wat hoger niveau zit, je dat kunt verzetten naar het niveau waar het wat lager is. We moeten nog natuurlijk wel heel goed uitzoeken of dat daadwerkelijk het geval is maar mochten daar nou financiële consequenties uit voortkomen, dan komen we daar bij u op terug.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, motie 22, 'Niet indexeren hondenbelasting', we hebben dat debat natuurlijk vaker gevoerd. Ik verwijs even naar alle woordmeldingen die daarbij geweest zijn en de kern daarvan is dat deze discussie nog op u afkomt, hoe dan ook. Bij de herindeling dan wel via rijksbeleid. En alles wat daarop vooruitloopt acht het college als onverstandig en te vroeg. Dus vandaar ontraden. Dan motie 25, wat is het, 24? 23. Overbodig want dat doen we al. Motie 24, de burgemeester.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Ja, we ontraden op dit moment de motie, hoewel die ook sympathiek voorkomt. We hebben nog niet zo lang geleden met u in de commissie gesproken over de uitkomsten van een uitgebreid onderzoek naar wat er nou precies onder moet worden verstaan, onder handhavingscapaciteit, waar we wel en niet op kunnen reageren. Het college heeft als oordeel geveld dat wij voorlopig met een aantal efficiëncyslagen, door het beter te organiseren maar ook extra inzet van de politie proberen tot een hogere productiviteit op het terrein van handhaving te komen en dat we dan rondom het behandelen van het nieuwe jaarplan weer opnieuw met u in gesprek gaan. Het lijkt ons dat er op dit moment geen aanleiding is om dat uitgangspunt dat we ook met u hebben besproken nu te wijzigen.

Wethouder SCHROOR: Motie 25, collega De Rook.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, het college zal deze motie ontraden. Twee redenen daarvoor. De eerste is die bij vele andere moties ook, omdat er niet voorzien is in een dekking van de financiële ruimte die wordt gezocht en de andere is meer inhoudelijk, namelijk dat er substantieel geld wordt vrijgemaakt om te investeren in sport. Dit voorjaar was dit 3,5 miljoen euro. En dat was vandaag een kleiner bedrag, 65.000 euro, maar er wordt weer stevig geïnvesteerd in sport en wij verwachten ook dat wij daar, ik zal niet zeggen alle maar wel vrijwel alle knelpunten de komende jaren ook mee kunnen oplossen. Dus er is inhoudelijk ook geen aanleiding, wat het college betreft, om deze motie verder te steunen. Dus ontraden.

Wethouder SCHROOR: Motie 26 is voor de burgemeester.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Ja, dat gaat over het fenomeen van de fietsendiefstallen. Daar heeft het college een keer met u uitgebreid over van gedachten gewisseld en nog onlangs een aanvullende brief gestuurd. In december is een brief met een aantal maatregelen aangekondigd en we hebben net enige weken geleden met u gecommuniceerd dat wij op dit moment geen aanleiding zien om extra dingen te doen. Dit is een punt dat wel extra zou zijn. De vraag is even of dit ook een overheidstaak zou moeten zijn. Dus wij zeggen: neem nou deze motie niet aan maar u kunt altijd de brief die wij gestuurd hebben, een week of veertien dagen geleden, voor de commissievergadering van september agenderen en dan gaan we het er gewoon weer over hebben met elkaar.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, motie 27, oordeel aan de raad. Het is geen indicator. Eenmalig onderzoek kan best.

Dan motie 28. Daar wilde collega Van der Schaaf nog iets over zeggen, dacht ik.

Wethouder VAN DER SCHAAF: In ieder geval complimenten voor de naamgeving van de serie moties van Student en Stad. Nou, hier kan ik kort over zijn: oordeel aan de raad, waarbij wel de opmerking dat wij dit lezen als een stuk tekst met verantwoording en niet als een compleet deelprogramma. Maar dit is wel degelijk, dat heb ik ook in de commissie namens het college aangegeven, een doelgroep die meer aandacht verdient. En ook in het meerjarenprogramma Wonen zullen we hier aandacht aan besteden.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, in het kader van de titels worden steeds beter, motie 29 voor collega Gijsbertsen.

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, de adviezen worden er niet beter op want het college ontraadt deze motie. Op zichzelf is het een sympathieke actie maar zo zijn er eigenlijk nog veel meer dingen te bedenken. We beschouwen dit niet als een overheidstaak.

Zal ik gelijk even doorgaan naar een aantal andere moties?

Wethouder SCHROOR: Ja.

Wethouder GIJSBERTSEN: Dan ga ik naar motie 31. We slaan er even eentje over, daar komt collega Van Keulen zo meteen op terug.

De VOORZITTER: We houden het wel bij, gaat uw gang.

Wethouder GIJSBERTSEN: Heel goed. Dat houdt mij misschien nog even scherp op de late avond. Motie 31, die gaat over de dierenartskosten. Dat is op zichzelf sympathiek. We hebben nu al een regeling waarbij sterilisatie-actie, chipactie, castratie allemaal mogelijk is bij de dierenartsen. Nu is het zo dat dierenartsen daar zelf ook een bijdrage aan leveren in die Stadjerspas. Dat zijn best aanzienlijke kosten, ongeveer 50% per behandeling, die zij bijdragen en zoals u weet is het aantal Stadjerspas-abonnees enorm gegroeid, de afgelopen jaren. Dus daarmee ook eigenlijk het financiële beroep op de dierenartsen. Dus wij zouden dit op dit moment ook richting dierenartsen op dit moment niet willen doen. Dus daarom ontraden we de motie.

Dan ...

Wethouder SCHROOR: Ja wacht maar even, ...

Wethouder GIJSBERTSEN: Oh. Het wordt te ingewikkeld.

De VOORZITTER: Misschien goed om nu 30 te nemen, even. Eerst. Dan zijn we weer bij.

Wethouder VAN KEULEN: Voorzitter, motie 'Convenant gebruik terrasverwarmers'. U weet, vorig jaar hebben wij nieuwe beleidsregels voor horecaterrassen vastgesteld. Daarin hebben wij aangegeven dat duurzaamheid en innovatie ontzettend belangrijk zijn en dat we ook van de horeca verwachten dat die ermee aan de slag gaat. De Gresco wordt ingezet om ondernemers te adviseren over zoveel mogelijk CO2-neutrale oplossingen, zoals het gebruik van palletkachels. Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Groningen adviseert ook over zo duurzaam mogelijke terrasverwarmers dus op dit moment is het convenant niet aan de orde, omdat het gewoon prima gaat. We gaan in het najaar weer bij elkaar zitten om te kijken hoe we een nieuwe impuls daaraan kunnen geven maar een convenant is niet nodig want het gebeurt al.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, motie 32, ontraden we. Niet omdat we het hier niet mee eens zijn maar omdat wij op dit moment acties hebben die al verder gaan. Ik denk dat dit misschien ook wel geruststellend is voor de opstellers van de motie. Op dit moment onderzoeken we samen met corporaties namelijk mogelijke wijzigingen in het verdeelsysteem, daar gaan zij over tenslotte, met als doel meer spreiding van dit soort vragen in stad en regio. We passen op dit moment de richtlijnen Huisvesting bijzondere doelgroepen toe en die beogen ook een evenwichtige verdeling van kwetsbare personen over de wijken. Er loopt een provinciaal project om uitstroom beschermd wonen en opvang te bevorderen en er zijn drie experimenten in dit traject geformuleerd en die worden uitgewerkt en een ervan gaat over een gericht toewijzen aan bijzondere doelgroepen. Dus volgens mij is daarmee ook al aangegeven dat wij het belang hiervan zeker groot achten maar we meer doen en daarom ontraden we de motie.

De VOORZITTER: Eerst de heer Dijk. Niet? De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. De vraag die wij stellen in de overweging, die komt niet bij ons vandaan. We hebben het wel geformuleerd maar dit is een rechtstreeks gevolg van gesprekken met onder andere Het Kopland. Dus door wat u zegt lijkt het alsof het dus eigenlijk niet waar is wat zij zeggen, terwijl die vraag echt bij hen vandaan komt. Dat is echt een probleem met deze doelgroep.

Wethouder SCHROOR: Nou, fijn dat u even aangeeft dat Het Kopland deze vraag heeft gesteld. Want mijn eerste reactie is dat ik dan met Het Kopland deze vraag ga bespreken. Dus dat is een toezegging want daar ben ik in geïnteresseerd. Wat bedoelen ze nou? En bedoelen wij dan hetzelfde of zien zij iets nieuws waar wij nog geen beeld van hebben? Dus dat is een toezegging die ik doe, op basis van uw motie, geen enkel probleem overigens. Maar wat ik aangeef is dat wij hier voor de bredere doelgroep al een heel grote aanpak op hebben zitten.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, de heer Kelder zei het misschien op een beetje een vreemde manier. Het is niet, zeg maar direct dat Het Kopland dit geschreven heeft maar het is eigenlijk naar aanleiding van een werkbezoek dat we twee jaar geleden al hebben gehad. Daar kregen we deze melding van: het is moeilijk om kwetsbare personen geplaatst te krijgen in de stad. Ze komen vaak op dezelfde straten terecht. En afgelopen jaar was het weer hetzelfde geval en dit jaar was het weer hetzelfde geval. Dus vandaar dat deze motie nu wordt ingediend. Ik zal eens even nader met mijnheer Kelder gaan overleggen wat we dan verder daarmee gaan doen.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, maar laat helder zijn dat het probleem ons bekend is. En het klopt ook dat het nog niet is opgelost. Het is wel zo dat we stappen hebben gezet, want ik ken deze discussie ook wel van Het Kopland en die voeren we ook wel, alleen het is niet zo eenvoudig op te lossen. Maar in alle eerlijkheid: de motie hebben we gewoon niet nodig want het heeft onze prioriteit al. En laten we gewoon afspreken dat ik dat gesprek aanga met Het Kopland. Maar ook die andere initiatieven gaan gewoon door en laten we dat een keer agenderen met elkaar: hoe staat het ervoor? Ik denk dat dit meer effectief is dan deze wat beperkende motie aan te nemen. Dus nog steeds ontraden.

De VOORZITTER: We gaan naar 33.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, motie 33, Gijsbertsen.

Wethouder GIJSBERTSEN: Dank, voorzitter. De vleespromotie. Ja, wat wij met name doen om het goede voorbeeld te geven, is dat wij onze catering nu aanbesteden aan de hand van de Dutch Cuisine waarbij we zijn aangesloten. Een landelijke campagne met allerlei partners en het Rijk om tot een dieet te komen dat ook houdbaar en duurzaam is. Dat betekent ook dat in die aanbesteding voor catering duurzaamheid voor 40% meetelt. Die gaat uit van een dieet dat 80% plantaardig is en 20% dierlijke eiwitten. Dus wij denken dat we het met deze manier van opereren gewoon heel goed doen en daarmee het goede voorbeeld geven. En nou ja, zolang we dan foto's blijven maken van dingen die we ook daadwerkelijk serveren, dan moet het vanzelf goed gaan. Dus ik ontraad de motie.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, motie 34 krijgt de term overbodig. Wij moeten dit doen en we gaan het ook doen. We hebben in de commissie daar een gesprek over gevoerd, naar aanleiding van het Odensehuis en het Hamelhuis is dit ook al een keer aan de orde geweest. Het punt dat hier gemaakt wordt is terecht. Wij zien een aantal preventieve voorzieningen die wij incidenteel financieren, die van grote waarde zijn in de zorg- en hulpverleningsketen. En wij moeten daarover nadenken. Hoe gaan we hier in de toekomst mee om? Want incidenteel blijven financieren lukt niet en een businesscase sluitend krijgen lukt ook niet, maar het is wel waardevol. Dus dat we hier iets mee moeten is helder. We hebben ook al toegezegd dat we dat onderzoeken en hoe we dat dan zouden kunnen doen en op welke manier we dat zouden moeten financieren. Maar ik wil er ook nog één andere opmerking bij maken, dat het beleid niet zo is dat we straks, nou ja, omdat we voorbeelden hebben hier, die specifiek ingaan op een aandoening of een ziekte, elk initiatief dat een huis voor een ziekte heeft dus automatisch in zo'n aanpak mee zullen gaan nemen. Dat is niet wat wij beogen. We zullen ze echt individueel op hun merites beoordelen. Heeft een initiatief een substitutiewaarde in de keten, zorgt het ervoor dat wij een algemene voorziening kunnen realiseren waar wij naar door kunnen verwijzen, waar we ook wat aan hebben, zodat het de zwaardere zorg of langer thuisblijven bevordert, wat onze ambities zijn, dan zullen we daar op die manier naar kijken. Maar het punt dat hier gemaakt wordt, structureel moeten we er nog naar kijken en daar zullen we dus op terugkomen. Dus ze is overbodig maar de strekking van de motie wordt wel gezien. Dan tot slot, motie 35.

Wethouder DE ROOK: Ja voorzitter, de strategie van de gemeente in haar communicatie is er voornamelijk op gericht om te proberen onze inwoners te vinden op internet daar waar zij zelf actief zijn. Dus op de verschillende media die mensen zelf gebruiken om te proberen daar informatie te voorzien, terwijl deze motie ervan uitgaat dat je eigenlijk zelf een plek moet maken waar iedereen dan vervolgens naartoe moet komen om aan zijn informatie te komen. Wat ons betreft is dat nou juist niet de goede aanpak. Volgens mij is de huidige aanpak beter en daarom ontraden wij deze motie.

De VOORZITTER: Dan zijn wij aan het eind gekomen van de woordvoering van het college.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Voorzitter?

De VOORZITTER: Even kijken. Is er nog een nabrander? Mijnheer Lammers?

De heer LAMMERS (Student en Stad): Nou, ik zou nog even willen reageren op wat u, voorzitter, net zei over motie 26. U stelt voor het later over die motie te hebben als we het over fietsendiefstal gaan hebben. Aan de ene kant begrijp ik dat, aan de andere kant denk ik: er zijn meerdere moties die ook op latere momenten ingediend zouden kunnen worden. En het één sluit het ander niet uit, dus we houden die motie gewoon aan.

De VOORZITTER: Ik ben diep teleurgesteld, dat begrijpt u wel, hè? Maar wij moeten even, denk ik, even over de orde spreken met elkaar. Want ik ga ervan uit dat u even een kort moment wilt om nog even te overdenken wat u allemaal zo-even gehoord hebt. Ik stel voor dat u dan niet verdwijnt naar uw fractiekamers en daar uitgebreid gaat vergaderen. Ik volg het voorstel van mevrouw Van Gijlswijk door er vijf minuten van te maken. Vindt u dat goed? Kan dat zo? Dan blijft u ook een beetje in de buurt en dan gaan we daarna proberen tot stemverklaringen en stemmingen te komen. Vijf minuten schorsen.

(Schorsing 21.50 uur – 21.57 uur)

1-minuut reactie van de fracties

De VOORZITTER: De vergadering is heropend. Ik stel u voor om eerst met elkaar even te inventariseren of er moties zijn waarvan de indieners zeggen: die kunnen worden ingetrokken. Laat ik daar even mee beginnen. De heer Van der Glas.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Motie 18 over de natuurwaardenkaart: de wethouder heeft toegezegd dat hij de gegevens die nu aanwezig zijn digitaal gaat ontsluiten en met die toezegging willen wij deze motie wel intrekken.

De VOORZITTER: Dank u wel. Motie 18 is ingetrokken. Gaat uw gang, mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dank u wel, voorzitter. Met de toezegging van de wethouder trekken wij motie 34 in. Maar wel met nadrukkelijke ...

De VOORZITTER: Motie 34 is ingetrokken.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): 34 ja. Maar wel met nadrukkelijk deze twee ...

De VOORZITTER: Ja, dat is prima maar ik ben nu even een beetje strak. U trekt haar in?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja. Met de toezegging van de wethouder op deze motie, ja.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Motie 32. Wij zien het toch als een soort toezegging dat de wethouder in gesprek gaat met onder andere de organisatie Het Kopland. Wij verwachten eigenlijk wel dat deze problemen in de toekomst toch beter opgelost worden want het blijft nu wel steeds een

terugkerend iets. Dus we hopen eigenlijk dat het gesprek met de wethouder iets positiefs oplevert dus vooralsnog trekken we motie 32 in.

De VOORZITTER: Motie 32 is ingetrokken. De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja voorzitter, wij trekken motie 22 in, wel met de kanttekening dat wij daar voor de begroting op de een of andere manier nog op terug willen komen. We zullen eventjes zien hoe we dat gaan doen.

De VOORZITTER: Motie 22 is ingetrokken.

Ik blijf nog even hangen op het punt van mevrouw Woldhuis. U zegt: "Ik trek mijn motie in" en u zei iets over een toezegging en ik heb dat niet scherp. Laten we dat nog even naar voren halen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, dat kan ik me voorstellen voorzitter. Nee, ik trek haar in met de toezegging van de wethouder. Dus zodoende.

De VOORZITTER: En die toezegging hebt u al gehad?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, die gaf hij in zijn woordvoering.

De VOORZITTER: Akkoord, klaar. Dan is het geregeld. Nog meer moties die kunnen worden ingetrokken? Wilt u de stemverklaringen in één keer of zullen we het per motie doen? In één keer? Akkoord. Ik kijk even. U wilt in één keer de stemverklaringen voor alle moties, dat is het. Of? Nou, zegt u wat? In één keer. Oké, we doen het in één keer. De heer Luhoff. U hoeft geen stemverklaring te geven, hè. Oké, de heer Schimmel.

De heer SCHIMMEL (D66): Ja, excuses voorzitter. Even een beetje chaos aan onze kant.

De VOORZITTER: Geen probleem.

De heer SCHIMMEL (D66): Wij hebben een stemverklaring betreffende motie 8. Die ging over de kwalitatief goede huisvesting van studenten, 'Kwalitatief goede studentenhuysvesting', als ik de titel goed onthouden heb. Wij zullen voor deze motie stemmen, gezien de reactie van het college. Het is in feite staand beleid en een evaluatie van beleid, daar kunnen wij nooit tegen zijn en vandaar dat we haar zullen steunen.

De VOORZITTER: Ik dank u. De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, wij ...

De VOORZITTER: Sorry, pardon, ik ga ervan uit dat elke fractie één woordvoerder heeft maar dat is blijkbaar niet zo. Dat maakt niet uit. Dat maakt niet uit, dan werk ik het per fractie af. Dat is prima. De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Een stemverklaring op motie 20, 'Actief sociaal bouwen'. We maken een stap richting situationeel grondbeleid en we maken liever niet een stap terug naar actief grondbeleid.

De VOORZITTER: De heer Wonink.

De heer BENJAMINS (D66): Dus wij zullen tegenstemmen.

De heer WONINK (D66): Ja voorzitter, dank u wel. Een stemverklaring bij motie 15, 'Gelijke onderwijskansen voor alle kinderen'. Goed dat het rapport van de Onderwijsinspectie besproken wordt. Wat is de stand van zaken in het onderwijs? Wat doet het onderwijs eraan en hebt u daar een extra steuntje in de rug bij nodig? Voor ons is van belang dat we dat dossier in samenspraak met het onderwijs oppakken en met de interpretatie van het college dat we de verzoekpunten stapsgewijs gaan langslopen, kunnen we instemmen met deze motie.

De VOORZITTER: Dank u. Nog meer stemverklaringen van de zijde van D66? Niet? Dan gaan we naar de SP.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, motie 4, 'Minder papier, meer regie', over de pgb's. Daarbij volgen wij de lijn van het college en wachten wij de resultaten af van de pilot uit Meppel, was het even uit mijn hoofd. Motie 25, 'Meer geld voor sport'. Daar zullen wij tegenstemmen omdat wij gerust zijn gesteld door de lijn die het college ons voorhield.

De VOORZITTER: Dank u wel. Partij van de Arbeid.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Ja dank u wel, voorzitter. Motie 11, over de meerkostenregeling, daar volgen we even het college, dat die discussie in het najaar plaatsvindt. Voor de PvdA geldt wel dat compensatie voor chronisch zieken en gehandicapten zeer belangrijk is. Dus dat idee voor een eventuele verhoging, dat steunen we wel.

De inkomenstoelage, motie 12, 'Individuele inkomenstoelage', ja, er is 1,1 miljoen euro extra voor armoedebestrijding onder kinderen en daar willen we niet 700.000 euro naar iets anders van hebben. Dus die zullen we niet steunen.

Motie 23, de 30 km-zones, die is overbodig en doen we al dus daarom zijn we tegen.

De VOORZITTER: Dank u wel. GroenLinks. De heer Van der Glas? Leemhuis? U zegt het maar.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Motie 24, 'Handhaving'. Een sympathieke motie maar na de uitleg van het college dat voorlopig nog met bestaande middelen naar een intensivering wordt gekeken, volgen wij nu het college en zullen wij nu niet voor die motie stemmen.

Motie 17, 'Gebiedsgericht werken werkt voor iedereen'. We vinden het prima dat we gaan kijken of inwoners van wijken meer kennis kunnen krijgen van de mogelijkheden bij het gebiedsgerichte werken. We vinden het wel heel belangrijk dat gebiedsgericht werken ruimte houdt om op initiatieven in te kunnen gaan maar dat is met deze motie zeker niet uitgesloten, dus daarom een goede motie, daar gaan we voorstemmen.

En tot slot: motie 26 vonden we ook sympathiek, maar we volgen nu ook eerst de lijn van het college.

De VOORZITTER: Dank u. VVD.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Ja dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Ho! Moment, moment. De heer Van der Glas nog even. Sorry.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Twee stemverklaringen. Een bij motie 20, 'Actief sociaal bouwen'. Hoewel de fractie van GroenLinks daar sympathiek tegenover staat, vinden wij dat een integrale afweging gemaakt moet worden als we dit najaar de nota Grondbeleid gaan bespreken.

Motie 33 over de vleespromotie. De Partij voor de Dieren snijdt een belangrijk onderwerp aan, namelijk de consumptie van vlees maar komt dan vervolgens met enige regelmaat met moties waarvan mijn fractie denkt van: gaan we daar de oorlog mee winnen? Dus wij stemmen tegen deze motie maar nodigen de Partij voor de Dieren uit om eens om de tafel te gaan om na te denken over een substantieel voorstel.

De VOORZITTER: Oké. Dit zijn ze? Ja, mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Motie 7, daar zullen we tegenstemmen. Ook GroenLinks wil de wachtrijen wegnemen voor sociale huurwoningen. Echter, we denken niet dat dit versneld wordt door deze tijdelijke bouw op deze locaties.

Motie 8: we kunnen leven met de toezegging van het college, dat maatwerk altijd voorop staat als het gaat om vergunningverleningen. En we zijn het wel eens met de genoemde evaluatie. We zullen daarom ook voorstemmen.

De VOORZITTER: Dank u wel. VVD. Mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Dank u wel, voorzitter. Met betrekking tot motie 7, daar zijn wij tegen, omdat we door willen pakken met de permanente bouw voor het Suikerunieterrein en Meerstad en de tijdelijke bouw zou dat in de weg kunnen zitten.

Motie 8: met de toezegging van de wethouder dat de stad niet op slot zou gaan, zal gaan, kunnen wij instemmen met die motie.

En motie 20, oh, ik kom zo nog terug op een eerder nummer, 'Actief sociaal bouwen', actief grondbeleid alleen zien wij alleen als uiterste redmiddel in de mix, zoals het nu ook het geval is om regie te kunnen houden op de stedelijke ontwikkeling, waar dat nodig zou zijn. Deze motie kunnen wij dus niet steunen.

Dan kom ik nog even terug bij motie 6, de motie 'Aandacht voor stadswijken'. Wij zien dit als eigenlijk een heel logisch punt dat er samenhang is in het beleid en het college heeft ook aangegeven dat dit er is. Gelukkig ook. Wij zullen daarom deze motie niet steunen.

De VOORZITTER: Ik dank u. Niet? De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Eén stemverklaring, voorzitter. En ook maar één en dat is de motie van de ChristenUnie over meer geld naar sport. In principe zijn we daarvoor maar we zien nu de noodzaak iets minder. Misschien dat die bij de begroting van 2018 anders is maar daar hoeven we nu nog geen voorschot op te nemen dus we zullen de motie nu niet steunen.

De VOORZITTER: Dank u wel. De Stadspartij, de heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja dank u wel, voorzitter. Motie 3, dat kan ik als muzikant natuurlijk alleen maar onderschrijven, dus wij steunen die motie.

Motie 7, daar zijn wij helaas niet op gekomen, dat was wel de bedoeling. Wij zijn daar natuurlijk voor. Overigens geldt dat voor alle moties van de SP, deze keer.

Ja, de motie over actief grondbeleid zullen we ook steunen. Ik denk dat wij zelf ook wat actiever kunnen zijn om de sociale woningbouw aan te jagen en tekorten weg te werken.

Tot slot motie 30 van de Partij voor de Dieren. Daarvan zou ik zeggen ja, we hebben nu een Zonnepark, Grunneger power, misschien kan het op die manier en dan zou ik zeker afsluiten met: koop lokale waar, dan helpen wij elkaar.

De VOORZITTER: Dank u wel. ChristenUnie? Niet? Dan gaan we naar Student en Stad, de heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja dank u wel, voorzitter. Allereerst motie 8 en dan willen we toch aan het eind van de avond nog even een compliment maken aan de SP, want die hebben toch het voortschrijdend inzicht gehad om die motie naar alle oppositiepartijen te sturen behalve ons en we zullen haar inderdaad ook niet steunen.

Motie 13, 'Grofvuil'. Daar is onze achterban waarschijnlijk blij mee, dus die zullen we steunen.

Motie 17, 'Gebiedsgericht werken'. We willen ons graag laten overtuigen van het nut en de noodzaak van het hele project, dus monitoring daarvan lijkt ons heel geschikt, dus dat zien we graag tegemoet, dus dat zullen we steunen.

En motie 21, 'Borg'. Ja, wij zijn allereerst wel bereid om te kijken of dit we met verschuiving van middelen kunnen bereiken. Extra middelen beschikbaar stellen hiervoor, daar zijn we een beetje terughoudend in maar laten we eerst eens kijken of we het kunnen met verschuiving van middelen, dus we zullen ook voorstemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik dank u. Partij voor de Dieren, de heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Allereerst motie 3. Ja, ik zat een beetje na te denken, is het belangenverstrengeling als ik als muziekdocent hier voor ben? Maar goed. Ja? Muziekdocent in Leeuwarden? Maar ik ben wel voor die motie.

De VOORZITTER: Even voor alle helderheid. Belangenverstrengeling in de zin van de positie die je hebt als raadslid is hier niet aan de orde. Ik snap waar je op doelt maar dat is niet aan de orde. Ik hecht er toch belang aan om dat hier even te zeggen. Ga verder.

De heer KELDER (PvdD): Nee, ik denk, ik noem het even. Dan motie 7. Ja, ik vind het een goede motie. Ik zit alleen een beetje met: ja, wij willen misschien ook wel tiny houses en we willen ook evenementen

op het Suikerunieterrein. Als het een evenemententerrein wordt, dan wordt het alweer lastig met tijdelijke bewoning. Dus ik wil het daar toch misschien nog even kort even met de SP over hebben, zo meteen.

Dan motie 13. Op zich snap ik het idee wel maar ik volg toch de wethouder hierin. Het kost te veel. Wij willen eigenlijk gewoon diftar en ja, daar blijf ik op terugkomen, en dat is gewoon een ander pakket. Dus ik kan motie 13 niet steunen, alhoewel ik het principe erachter wel snap.

Dan hebben we nog, even kijken hoor, motie 26 van Student en Stad. Ja, ik vind het op zich een goede motie, alleen: hoe toon je aan dat het je eigen fiets is? Dat vind ik een beetje lastig. Ik zou niet weten hoe. Ik heb geen bon. Ik heb wel meerdere fietsen maar geen bon.

De VOORZITTER: Oké. Dank u wel. We gaan naar 100% Groningen. Mevrouw Woldhuis. Nog even aandacht, mensen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Twee seconden. Ik heb twee stemverklaringen. Stemverklaring 15 over gebiedsgericht werken, echt een hele goede, of nee, ik zit met de nummers. 17, dank u wel. 17, echt een heel goede motie, dus die steunen wij van harte.

En dan de motie van de ChristenUnie over sport, die steunen we ook want wij denken dat met name op het gebied van kunstgrasvelden, er echt geld meer naar de sport toe moet. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u. Wij zijn aan het einde gekomen van het geven van stemverklaringen. Heb ik er nog eentje gemist? Is er nog een nabrander? Niet? Dan gaan wij nu de stemming achter elkaar doen.

Stemming moties + raadsvoorstel

De VOORZITTER: En wij beginnen met motie 3 en we eindigen met het raadsvoorstel.

Ik breng in stemming motie 3, 'Meer muziek in de klas'. 29 voor, 9 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 4, 'Minder papier, meer regio'. Meer regio. Ja, oké. 32 voor, 6 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 5, 'Investeren in preventie'. 30 voor, 8 tegen. De motie is aanvaard.

Dan hebben we de motie 'Meer aandacht voor de stadswijken', motie 6. 20 voor, 18 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 7 'Tijdelijke sociale huurwoningen'. 11 voor, 27 tegen. De motie is verworpen.

Motie 8 over kwalitatief goede jongerenhuisvesting. 36 voor, 2 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 9, 'Ruim baan voor bewonersondersteuning'. 9 voor, 29 tegen. De motie is verworpen.

Motie 10, 'Kwijtschelding afvalstoffenheffing'. 8 voor, 30 tegen. De motie is verworpen.

Motie 11, 'Meerkostenregeling'. 14 voor, 24 tegen. De motie is verworpen.

Motie 12, 'Individuele inkomenstoelag'. Even stil, mensen. 11 voor, 27 tegen. De motie is verworpen.

Motie 13, 'Grofvuil ophalen'. 13 voor, 25 tegen. De motie is verworpen.

Motie 14, 'Verkeersveiligheid'. 38 voor, 0 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 15, 'Gelijke onderwijskansen voor alle kinderen'. 35 voor, 3 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 16, 'Begeleiding naar werk'. 34 voor, 4 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 17, 'Gebiedsgericht werken'. 24 voor, 14 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 19, 'Wijkgericht inzicht in veiligheid'. 38 voor, 0 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 20, 'Actief sociaal bouwen'. 21 voor, 16 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 21, 'Gerichte aanpak schone wijken'. 38 voor, 0 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 23, 'Asfalt eruit, ...'. 17 voor, 21 tegen. De motie is verworpen.

Motie 24, 'Handhaving'. 25 voor, 13 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 25, 'Meer geld voor sport'. 7 voor, 31 tegen. De motie is verworpen.

Motie 26 over het fietsframenummer. Van je eigen fiets. 5 voor, 33 tegen. De motie is verworpen.

Motie 27, 'Verlaaaaat mij niet'. 22 voor, 16 tegen. De motie is aanvaard. Houdt u het nog even vol?

Motie 28, 'Eigen huis', enzovoorts. 27 voor, 11 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 29, over de sticker. De stik-sticker, niet stik-sticker. 1 voor, 37 tegen. De motie is verworpen.

Motie 30, 'Terrasverwarmers'. 24 voor, 14 tegen. De motie is aanvaard.

Dan hebben we motie ... Mensen, houdt u het nog een beetje vol, even? We zijn met serieuze dingen bezig. Nummer 31. 2 voor, 36 tegen. De motie is verworpen.

Motie 33, 'Vleespromotie'. 3 voor, 35 tegen. De motie is verworpen.

Motie 35, 'Mobiele dienstverlening' 4 voor, 34 tegen. De motie is verworpen.

Dan ga ik over naar het behandelen van de stemming over het voorstel zelf. Is er behoefte om over het voorstel zelf nog een stemverklaring af te leggen? U weet wat in het besluit staat van het voorstel, mag ik

aannemen? Dat hoef ik u niet nog een keer te vertellen. Geen stemverklaringen? Dan brengen wij het in stemming. Dan is de stemming nu open.
38 voor, 0 tegen. Het voorstel is aanvaard.

4. Sluiting

De VOORZITTER: Wij hebben, omdat het de laatste vergadering betreft voor de zomervakantie, voor u een drankje staan hierboven. Maak er gebruik van. Ik wens u een buitengewoon plezierige vakantie en ik hoop dat u allen veilig terugkomt. De vergadering is gesloten.

(Sluiting 22.22 uur)